

ΙΛΙΞΟΣ

Χωρίς περίσχεψιν,
χωρίς λύπην, χωρίς αιδώ,
μεγάλα κι' αψηλά
τριγύρω μου έκτισαν τείχη (...)

Καβάφης

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ

από τις Θεοσοφικές Εκδόσεις

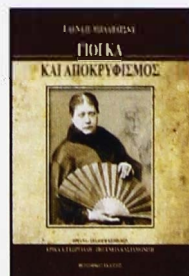
Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ
Η Φωνή της Σιγής

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ
**Το Κλειδί
της Θεοσοφίας**

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ
**Τα Πρώτα Βήματα
στον Αποκρυφισμό**

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ
**ΓΙΟΓΚΑ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΥΦΙΣΜΟΣ**
(Ανθολογία Εσωτερικής Γνώσης)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΧΕΙΜΑΡΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Αττικής, Κωδικός:4311

Τηλ. 210 36.20.702 - 210 36.10.961 Fax: 210 36.10.961

www.theosophicalsociety.gr

email (περιοδικού): ilisos@theosophicalsociety.gr

email (Εταιρείας): info@theosophicalsociety.gr

Διανέμεται δωρεάν στα μέλη

Ιδρυτής + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Εκδότης - Διευθυντής: Θεόδωρος Κατσιφής

Σύνταξη / Επιμέλεια ύλης: Ιφιγένεια Κασταμονίτη

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ – ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2013

2013 – Έτος ΚΑΒΑΦΗ (1863 – 1933),

ενός από τους σημαντικότερους Έλληνες ποιητές
της σύγχρονης εποχής. Το περιοδικό ΙΛΙΣΟΣ,
αντί άλλων ενζών, στο τελευταίο τεύχος του 2013 αφιερώνει
 στους αναγνώστες του το ποίημα «Τείχη» του μεγάλου αυτού
θεωρούμε ότι είναι πολύ επίκαιρο σήμερα. Οι δύο πρώτοι στίχοι του
έχουν αναγραφεί στο εξώφυλλο του περιοδικού.

(...) Και κάθομαι και απελπίζομαι τώρα εδώ.
Άλλο δεν σκέπτομαι: τον νουν μου τρώγει αυτή η
Αλλά δεν άκουσα ποτέ κρότον κτιστών ή ήχον.
Ανεπαισθήτως μ' έκλεισαν από τον κόσμον έξω.

ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ ΣΕ ΟΛΟΥΣ

Η ΘΕΟΣΟΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ιδρύθηκε στις 17 Νοεμβρίου 1875 στη Ν.Υόρκη από την Ε.Π.Μπλα-βάτσκι και τον συντ/χη Χ.Σ. Όλκοττ. Η σημερινή έδρα της βρίσκεται στο Adyar, Madras – India. Σκοποί της είναι:

1. Ο σχηματισμός ενός πυρήνα της Παγκόσμιας Αδελφότητας της Ανθρωπότητας, χωρίς διάκριση φυλής, πίστης, γένους, τάξης ή χρώματος.
2. Η ενθάρρυνση της συγκριτικής μελέτης των θρησκειών, της φιλοσοφίας και της επιστήμης.
3. Η έρευνα των ανεκμίνεντων νόμων της φύσης και των δυνάμεων που βρίσκονται σε λανθάνουσα κατάσταση μέσα στον άνθρωπο.

Θεοσοφία είναι το σώμα της αλήθειας που αποτελεί τη βάση όλων των θρησκειών, και του οποίου δεν μπορεί κανείς να διεκδικήσει την αποκλειστικότητα. Προσφέρει μια φιλοσοφία που κάνει τη ζωή κατανοητή και εκθέτει τη δικαιοσύνη και την αγάπη που καθοδηγούν την εξέλιξη της. Τοποθετεί τον θάνατο στη σωστή του θέση, σαν επαναληπτικό επεισόδιο σε μια ατελείωτη ζωή που ανοίγει την είσοδο σε μια πληρέστερη και λαμπρότερη ύπαρξη. Αποκαθιστά την επιστήμη του Πνεύματος στον κόσμο, διδάσκοντας ότι το Πνεύμα είναι ο αληθινός εαυτός του ανθρώπου, ενώ ο νους και το σώμα είναι οι υπηρέτες του. Φωτίζει τις Γραφές και τα δόγματα των θρησκειών και αποκαλύπτει τις κρυμμένες έννοιές τους.

Το Ελληνικό τμήμα της Θ.Ε. ιδρύθηκε αρχικά στην Κέρκυρα, το 1877, από τους κκ Όθωνα Αλεξάνδρου, Αλεξάνδρο Ρομποτή, Δημήτριο Σοφοκλή, Κόντη Γκονέμη και Πασιουάλε Μενελάου. Υπό τη σημερινή μορφή της ως «Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι», είναι σωματείο μη κερδοσκοπικό, νομίμως αναγνωρισμένο με την υπ' αρ. 8187/1946 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών. Εφόσον η Θ.Ε. έχει εξαπλωθεί ευρύτατα ανά τον πολιτισμένο κόσμο, και εφόσον άτομα όλων των θρησκειών έχουν γίνει μέλη της χωρίς να εγκαταλείψουν τα ιδιαίτερα δόγματά τους, τις διδασκαλίες και την πίστη τους, θεωρείται καλό να τονισθεί το γεγονός ότι δεν υπάρχει κανένα δόγμα, καμία γνώμη οποιουδήποτε που να δεσμεύει με οποιονδήποτε τρόπο, οποιουδήποτε μέλος της Θ.Ε. Η αποδοχή των τριών αντικειμενικών σκοπών της είναι ο μόνος όρος για να γίνει κανείς μέλος της.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

+Radha Burnier: Η Αφύπνιση της Νοημοσύνης	σελ. 4
Παναγιώτης Παπασιλώτης: Η Θεοσοφική Εταιρεία και το έργο των Θεόσοφων	9
Μαρίνος Πετρόπουλος: Χριστιανικός Μυστικισμός και Ιωάννης Θεολόγος, ο Συν-θεμελιωτής του	12
Γεώργιος Κουκουβίνος: Ο Δαρβίνος και η Θεωρία της Εξέλιξης	21
Κωνσταντίνος Σελίμης: Σκέψεις περί Θανάτου	24
Από την Άχρονη Σοφία: Περί Φύσεως	37
Θωμάς Λισγάρας: Αιτίες Πόνου στην Ζωή μας κατά τον Γκωτάμα Βούδα	39
Ανωνύμου: Το Τέλος της Πρώτης Χιλιετίας στην Ευρώπη και οι Δρούζοι του Όρους Λίβανος	43
Κρισναμούρτι: Η Αλήθεια	51
Ρένα Κεφαλούδη: Λέξεις Ψυχικής Ενοχής.....	55
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ.....	61
ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ	63

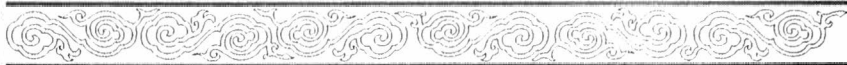

Με χαρά πληροφορούμε τους αναγνώστες μας ότι μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα της Θεοσοφικής Εταιρείας στην διεύθυνση:

www.theosophicalociety.gr

Η ιστοσελίδα είναι γραμμένη σε δύο γλώσσες – Ελληνικά και Αγγλικά. Αν και βρίσκεται ακόμη υπό κατασκευή, αρκετά τμήματά της είναι ήδη On Line. Περισσότερες πληροφορίες θα βρείτε στη διεύθυνση

webmaster@theosophicalociety.gr

Η ΑΦΥΠΝΙΣΗ ΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

+Radha Burnier

(Παγκόσμια Πρόεδρος της Θεοσοφικής Εταιρείας 1980-2013)

(Περιοδικό *The Theosophist*, Ιούλιος 2011,

μτφρ: Ιφργένεια Κασταμονίτη)

Στην σημερινή εποχή η τεχνολογία, η παραγωγικότητα, η οργάνωση και όλα όσα συνδέονται με τα παραπάνω, έχουν αποκτήσει σημαντική αξία. Το γεγονός θα μπορούσε να έχει ως κατάληξη έναν μεγάλο κίνδυνο: τον κίνδυνο να χάσουμε ό,τι είναι σπουδαιότερο στην ζωή. Και αυτό επειδή όπου παραμερίζονται οι ανθρώπινες σχέσεις, παραβλέπονται ή απορρίπτονται οι όψεις του ζην που είναι ουσιώδους σημασίας για την εσωτερική βελτίωση του ατόμου. Εξ αυτού είναι πιθανόν να προκληθούν συμπλοκές, εντάσεις και ανταγωνισμοί, μολονότι η ανθρώπινη κοινωνία χρειάζεται καλοσύνη, ευαισθησία και αρμονία ώστε να δομηθούν σχέσεις όχι μόνον μεταξύ των μελών της αλλά και με τα πάντα.

Δεν αρκεί απλώς να καθόμαστε στα σπίτια μας και να παρακολουθούμε ταινίες, ή να διαβάζουμε βιβλία προκειμένου να ανακαλύψουμε τί σινιστά το καλό. Είναι πολύ σημαντικό να αντιμετωπίσουμε προκλήσεις στις σχέσεις μας με τους ανθρώπους, να συνεργαζόμαστε μαζί τους και να εναρμονιζόμαστε με την Φύση. Θεωρώ ότι το έργο να φέρουμε τους ανθρώπους κοντά τον έναν στον άλλο έχει ως στόχο την εκμάθηση του κάλλους των ορθών σχέσεων και της καλοσύνης της ζωής. Δεν αρκεί απλώς να στέκεται κανείς εμπρός σε έναν άγιο άνθρωπο, εκτός και αν αυτό τον βοηθάει να φέρει στο προσκήνιο την εντός αυτού μεγαλύτερη αλήθεια, την καλοσύνη και την αγιότητα. Για τον λόγο αυτό, στην πραγματικότητα πλησιάζουμε τους ανθρώπους προκειμένου να αναπτυχθούμε σε καλοσύνη και ακεραιότητα.

Η έννοια των σχέσεων δεν αφορά μόνον στην μεταξύ των ατόμων σύνδεση, αλλά σε ολόκληρη την ζωή και την ύπαρξη σε αρμο-

νά με την Φύση, σε λαούς που ζουν σε ποικίλα περιβάλλοντα, καθώς και στον ίδιο μας τον εαυτό. Είναι πολύ σημαντικό. Συνήθως κάτι επηρεάζει τις σχέσεις και αποπροσανατολιζόμαστε όχι μόνο σε ό,τι αφορά ανθρώπους, αλλά και ζώα, φυτά, ακόμη και την ίδια την Γη, και κατά συνέπεια διαχωριζόμαστε από

εκείνο που αποκαλούμε πλανήτη μας. Ίσως αυτό εννοείται με την θρησκευτική ζωή, δηλαδή να διατηρούμε έναν στενό εσωτερικό δεσμό με καθετί, από την Γη έως τους άλλους ανθρώπους γύρω μας. Αργά ή γρήγορα όλοι πρέπει να δημιουργήσουμε σχέσεις απελευθερωμένες από την προκατάληψη, με συνεπακόλουθο μια κατάσταση αγάτης και αρμονίας.

Στα θεοσοφικά κέντρα συνήθως συζητούνται ποικίλα θέματα. Αποσκοπούν στην πρόκληση ερεθισμάτων για αναζήτηση και όχι απλώς στην συνήθη ανταπόκριση των ακροατών με παραβλέψεις και υποθέσεις. Ο ένας τρόπος δεν είναι απαραίτητως καλύτερος από τον άλλον. Εδώ αναφέρομαι στην θεοσοφική προσέγγιση την οποία επιθυμούμε να κατανοήσουμε. Πολλά θεοσοφικά κέντρα διαθέτουν σημαντικές βιβλιοθήκες και τα μέλη παρακολουθούν ομιλίες και συζητήσεις επί διαφόρων θεμάτων. Όλα αυτά μπορούν να αποβούν χρήσιμα βέβαια, αλλά είναι απαραίτητο να ζωογονηθούν με την εσωτερική αφύπνιση. Ο Κρισνάρτζι (Κρισναμούρτι) συχνά χρησιμοποιούσε την φράση: «Η Αφύπνιση της Νοημοσύνης». Νοημοσύνη σημαίνει πνευματική εγρήγορση.

Εάν κάποιος έλθει σε επαφή με την Θεοσοφία και τις Στοές της Θεοσοφικής Εταιρείας, και παρόλα αυτά δεν σημειωθεί κάποια αλλαγή μέσα του, τότε ελάχιστα επέτυχε αν όχι σχεδόν τίποτα. Το ίδιο μπορούμε να πούμε και στην περίπτωση που μελετά κανείς λογοτεχνία σχετικά με αυτά τα θέματα. Δεν μαθαίνουμε με σκοπό την απομνημόνευση φράσεων και εδαφίων έτσι ώστε να δείχνουμε πολυμαθείς ή κάτι ανάλογο. Συμμετέχουμε για να πυροδοτήσουμε την φώτιση της συνειδητότητας, να αφυπνίσουμε τον νου. Σε ένα πολύ γνωστό Βεδικό έργο, το *Viveka-chudamani*, διαβάζουμε: «Σε τί χρειάζονται τα βιβλία εάν δεν αφυπνίζουν τον νου, και ποια είναι η χρησιμότητά τους όταν η συνειδητότητα είναι ήδη αφυπνισμένη;»

Σε αμφοτέρω ερωτήματα θα μπορούσε να προτάξει κανείς ότι εκείνο που αξίζει είναι η διεύρινηση της αντίληψης. Φυσικά, γνωρίζουμε ότι οφείλουμε να προσπαθήσουμε έτσι ώστε να αφυπνιστεί

και να ανθοφορήσει η νοημοσύνη. Σε μερικές περιπτώσεις ο χρόνος μπορεί να μην είναι ο ενδεδειγμένος και οι απολαύσεις να εξακολουθούν να φαντάζουν σημαντικές στους ανθρώπους. Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε άλλο παρά να τους αφήσουμε ελεύθερους. Θεωρώ πως όταν υπάρχουν εσωτερικές αντιδράσεις, όταν κανείς τείνει να πει «Μην ακούτε τους Χριστιανούς, τους Βουδιστές ή άλλους», η νοημοσύνη δεν μπορεί να αναπτυχθεί διότι η τάση του αυτή κλειδώνει ένα τμήμα του νου. Για αυτό σας λέω, μην επιτρέπετε στον νου να εθίζεται σε συνθήκες και προϋποθέσεις, δηλαδή να προγραμματίζεται. Εάν αυτό καταστεί σαφές, μπορούμε να ακούμε κάποιον ή να διαβάζουμε κάτι χωρίς να νιώθουμε σύγχυση.

Η αλήθεια δεν είναι ένα κάστρο που οφείλουμε να οικοδομήσουμε και κατόπιν να εγκατασταθούμε στο εσωτερικό του, φαινομενικά προστατευμένοι από κάθε άποψη. Χρησιμοποιώντας μια σύγκριση, θα έλεγα ότι είναι σαν να στήνει κανείς μια σκηνή για να κοιμηθεί την νύκτα και να την μαζεύει το επόμενο πρωί. Μπορούμε λοιπόν να ακούμε χωρίς νοητικές προϋποθέσεις ή προγραμματισμούς, να ακούμε με σεβασμό και να νιώθουμε ελεύθεροι μέσα μας.

+ Radha Burnier (1923 – 2013)

Η Παγκόσμια Πρόεδρος της Θεοσοφικής Εταιρείας Radha Burnier γεννήθηκε στο Adyar της Ινδίας το 1923, και ήταν θυγατέρα του πέμπτου Παγκόσμιου Προέδρου Nilakanda Sri Ram. Φοίτησε στην σχολή κλασικού χορού Rukmini Dale Arundale, την οποία είχε ιδρύσει ο τρίτος Παγκόσμιος Πρόεδρος Dr Arundale, και κατόπιν σπούδασε Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο του Μπενάρες. Αποφοίτησε με διάκριση λαμβάνοντας μεταπτυχιακό στην Σανσκριτική γλώσσα. Το 1935, σε ηλικία 12ετών, εισήλθε επίσημως στους κόλπους της Θεοσοφικής Εταιρείας στην Ινδία και σύντομα ετέθη επικεφαλής στοών εφήβων και ενηλίκων, διατηρώντας την θέση αυτήν επί επτά έτη. Από το 1959 έως το 1963 διετέλεσε πρόεδρος του Θεοσοφικής Ομοσπονδίας του Μαντράι, ενώ εργάστηκε ως βιβλιοθηκάριος στην έδρα του Ινδικού Τμήματος της Θεοσοφικής Εταιρείας από το 1945 έως το 1951. Από το 1954 επέβλεπε τις εργασίες στην Βιβλιοθήκη και το

Ερευνητικό Κέντρο του Adyar, και ήταν υπεύθυνη έκδοσης αρκετών ερευνητικών περιοδικών, εφημερίδων και βιβλίων. Επίσης είχε μεταφράσει πολλά σανσκριτικά έργα προς έκδοση.

Το 1960 εξελέγη μέλος του Δ.Σ. του Τμήματος αυτού συμμετέχοντας επί αρκετά χρόνια στην Εκτελεστική και Οικονομική Επιτροπή, καθώς και στον Θεοσοφικό Εκδοτικό Οίκο. Το 1968 ίδρυσε το Κίνημα *The New Life for India* με σκοπό την προώθηση της δικαιοσύνης στις κάστες και την υπηκοότητα, τις ορθές αξίες και την δίκαιη συμπεριφορά μεταξύ των Ινδών. Ταξίδευε τακτικά σε πολλά μέρη του κόσμου δίνοντας διαλέξεις ενώ συμμετείχε ως φιλοξενούμενη ομιλήτρια σε τρία Διεθνή Θεοσοφικά Συνέδρια: το 1982 στο Ναϊρόμπι της Κένυα, το 1993 στην Μπραζιλία της Βραζιλίας, και το 2001 στο Σύννεϋ της Αυστραλίας. Το 1980 εξελέγη Παγκόσμια Πρόεδρος της Θεοσοφικής Εταιρείας και ανέλαβε την ευθύνη της έκδοσης του περιοδικού *The Theosophist*, συγγράφοντας αναρίθμητα άρθρα που δημοσιεύτηκαν στις σελίδες του όπως και σε άλλα θεοσοφικά περιοδικά ανά τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένου και του ΛΙΣΟΥ. Ήταν πρώην μέλος του Ελευθεροτεκτονικού Τάγματος «*Le Droit Humain*», και Υπάτη του Ανατολικού Τάγματος του Διεθνούς Συν-Ελευθεροτεκτονισμού/Co-Freemasonry με έδρα το Adyar της Ινδίας.

Εκτός των παραπάνω ήταν Επικεφαλής διαφόρων Ιδρυμάτων (Krotona Institute of Theosophy στο Οζαί της Καλιφόρνια, ΗΠΑ, Manor Center στο Σύννεϋ της Αυστραλίας), καθώς και πρόεδρος στο ίδρυμα Olcott Education Society, στο Theosophy Order of Service (που είχε ιδρύσει η Άννη Μπέζαντ το 1908), στο κέντρο Besant Education Fellowship, καθώς και πρόεδρος του Διεθνούς Θεοσοφικού Κέντρου στο Νάαροντεν της Ολλανδίας. Τον Ιούλιο 1990 προέδρευσε σε δύο σεμινάρια που διεξήχθησαν εκεί με θέμα: «*Η Αναγέννηση του Ανθρώπου*», τα οποία είχαν αθρόα συμμετοχή κόσμου από πολλές χώρες. Μιλώντας σε ένα από αυτά για την «*Αναγέννηση και τους Σκοπούς της Θ.Ε.*», είχε πει:

«*Αναγέννηση είναι η Παγκόσμια Αδελφότητα, η επίτευξη ενός νου ελεύθερου από κάθε προκατάληψη και χωρίς εμπόδια απέναντι*

σε όλα τα πράγματα, διότι μια συνειδητότητα τέτοιου είδους είναι εξολοκλήρου διαφορετική από την συνηθή συνειδητότητα.»

Υπήρξε σύζυγος του Ελβετού φωτογράφου Raymond Burnier, το επίθετο του οποίου διατήρησε μετά το διαζυγίο τους. Συνδεόταν πολύ στενά με τον Κρισναμιούρι και ήταν μία από τους επιτρόπους του Ιδρυματος Κρισναμιούρι στην Ινδία. Κατόπιν προσωπικής της προσκλήσεως, ο Κρισναμιούρι επισκέφθηκε το Adayar το 1980 ύστερα από απουσία 47ετών, και δύο χρόνια αργότερα τον Δεκέμβριο 1982 φύτεψε στους κήπους του Adayar ένα δέντρο Μπόντι. Το 2005, η Radha Burnier επισκέφθηκε την Αθήνα κατόπιν προσκλήσεως του Δ.Σ. και φιλοξενήθηκε στην οικία των μελών μας Έρικας και Γιώργου Γεωργιάδη. Μίλησε στην Στοά του Βιβλίου για το κοινό, και στα γραφεία μας και την Ακρόπολη για τα μέλη της Θ.Ε. εν Ελλάδα, ενώ έδωσε συνέντευξη που δημοσιεύτηκε την ίδια χρονιά στο περιοδικό ΤΡΙΤΟ ΜΑΤΙ.

Στις 31 Οκτωβρίου 2013 η Radha Burnier αναχώρησε για κόσμιους πιο πνευματικούς. Η μετάστασή της είναι μεγάλη απώλεια για την παγκόσμια θεοσοφική κοινότητα, αλλά η μνήμη της θα παραμείνει ζωντανή στην καρδιά όλων. Σε όλη την διάρκεια της ζωής της υπήρξε αφοσιωμένη αδελγή μας, άοκνη εργάτρια για τους Σκοπούς της Παγκόσμιας Αδελφότητας της Ανθρωπότητας, μια κυρία με υψηλά ιδανικά και αμέριστο χαρακτήρα. Δεν δίσταζε να ταξιδεύει και να επισκέπτεται Τμήματα της Θεοσοφικής Εταιρείας σε όλο τον κόσμο δίνοντας διαλέξεις ακόμη και σε πολύ μεγάλη ηλικία, και ήταν πηγή έμπνευσης για πολλούς θεόσοφους νεαρής ηλικίας. Μας παρηγορεί όμως η σκέψη ότι θα συνεχίσει το θαυμαστό έργο της υπό την νέα πνευματική μορφή και υπόστασή της, συνδράμοντας αδιάλειπτα το Σχέδιο της προόδου και της εξέλιξης του ανθρωπίνου γένους.

Το Έργο της Θεοσοφικής Εταιρείας και το Καθήκον των Θεόσοφων

Παναγιώτης Παπασιλιώτης

«Μια περίεργη αλληλουχία γεγονότων μας έφερε κοντά και ένωσε τις ζωές μας γι' αυτό το έργο, κάτω από την υψηλή κατεύθυνση μιας ομάδας Διδασκάλων, ειδικά ενός, του οποίου οι σοφές διδαχές, το ευγενές παράδειγμα, η αγαθή υτομονή και η πατρική φροντίδα μας έκαναν να τον βλέπουμε με τον σεβασμό και την αγάπη που ένας αληθινός πατέρας εμπνέει στα παιδιά του. Είμαι υπόχρεος στην Έλενα Μπλαβάτσκι που μου έκανε γνωστή την ύπαρξη αυτών των Διδασκάλων και την εσωτερική τους φιλοσοφία, και επειδή αργότερα λειτούργησε ως μεσολαβητής προτού μπορέσω να έρθω σε απευθείας επαφή μαζί τους.»

Με αυτά τα λόγια περιγράφει ο Χένρυ Σ. Όλκοτ την αφετηρία της γνωριμίας του με την Έλενα Π. Μπλαβάτσκι, η οποία υπήρξε και η αφετηρία για την ίδρυση της Θεοσοφικής Εταιρείας ύστερα από ένα χρόνο, τον Νοέμβριο του 1875. Η Θ.Ε. είναι ένα Παγκόσμιο Κίνημα με διαρκή και ουσιαστική επιρροή σε ολόκληρο τον κόσμο. Όπως συμβαίνει με όλα τα αληθινά μεγάλα κινήματα, οι πηγές του δεν πρέπει να αναζητηθούν σε κοσμικές περιοχές και δραστηριότητες, αλλά στις υψηλές σφαίρες των υπερανθρώπινων πνευματικών πραγματικοτήτων από όπου αναδύονται εκείνες οι δυνάμεις οι οποίες κατευθύνουν το εξελικτικό πεπρωμένο. Έχει βεβαιωθεί επανειλημμένως από εκείνους που έχουν ασκήσει την ανώτατη εξουσία στην Θ.Ε. ότι η εσωτερική της προέλευση πρέπει να αναζητηθεί σε μια ομάδα υπέρτερων όντων, ανώτερων Μυστών, που η τέλεια γνώση τους για την εξέλιξη και τους νόμους της τους επιτρέπει να γίνονται οι σοφοί Ιδρυτές και Καθοδηγητές όλων των κινήματων που είναι σχεδιασμένα να επηρεάσουν βαθιά την ανάπτυξη του κόσμου.

Όπως έχει διακηρυχθεί, οι σκοποί εκείνων ανάμεσα σε αυτά τα όντα που ενδιαφέρθηκαν για την ίδρυση και την εξάπλωση της Θ.Ε. είναι: Πρώτον, να βοηθήσουν να δειχθεί στον κόσμο ότι πράγματι υπάρχει αυτό που αποκαλείται Θεοσοφία και θα βοηθήσει τους ανθρώπους

να ανιψωθούν προς αυτήν με την μελέτη και την αφομοίωση των αιώνων αληθειών της. Και δεύτερον, να προωθήσουν μια γνήσια και πραγματική Παγκόσμια Αδελφότητα, όπου όλα θα συνυπάρχουν ως συνεργάτες της Φύσης. Η Θ.Ε. δεν αξιώνει να δημιουργήσει την παγκόσμια αδελφότητα, γιατί αυτή είναι ένα γεγονός στην Φύση και στηρίζεται στην Μοναδική Ζωή! Αυτή η ζωή είναι το Παν, και όλα τα όντα, έμψυχα και άψυχα, είναι μερικές εκδηλώσεις της στον κόσμο των φαινομένων και της σχετικότητας. Ο άνθρωπος, σαν ενσυνείδητο μέρος αυτής της θείας ζωής, μπορεί να την γνωρίσει και να συμμεριστεί την συνείδησή της.

Έτσι, τα πάντα, συνειδητά ή όχι, συμμετέχουν στην ίδια ζωή και συναποτελούν την ίδια αδελφότητα. Και οι θεμελιώδεις αλήθειες της Θεοσοφίας είναι ακριβώς η ύπαρξη της Μοναδικής Ζωής, η εμμονή του Θεού σε όλα τα όντα και η αλληλεγγύη μεταξύ των ανθρώπων. Για να γίνουν βέβαια κατανοητές αυτές οι αλήθειες είναι απαραίτητη η πνευματόδοξη θεώρηση των πραγμάτων. Προς αυτή την κατεύθυνση η συμβολή της Θ. Ε. υπήρξε σημαντική, και όπως σημειώνει η Έλενα Μπλαβάτσκι στο «Κλειδί της Θεοσοφίας»: «Αν ο σχηματισμός της Θεοσοφικής Εταιρείας είχε καθυστερήσει μερικά χρόνια, οι μισοί από τους ανθρώπους που ανήκουν στα εκπολιτισμένα έθνη θα είχαν γίνει απόλυτα υλιστές και οι άλλοι μισοί, ανθρωπομορφιστές και φαινομεναλιστές». Και αλλού γράφει: «Η Θεοσοφική Εταιρεία είναι η Μεγάλη Δημοκρατία της Συνείδησης».

Οφείλουμε λοιπόν, ως θεόσοφοι να αντιληφθούμε ποιο είναι το ατομικό μας καθήκον όσον αφορά την αδελφότητα γενικά και ειδικότερα την ανθρώπινη αδελφότητα, και να προσπαθήσουμε να το επιτελέσουμε στον βαθμό που μας επιτρέπουν οι δυνάμεις μας, υλικές, ηθικές και πνευματικές. Για να περιοριστούμε στην ανθρώπινη οικογένεια, οφείλουμε να θυμόμαστε ότι ο Εαυτός κατοικεί μέσα στους πιο υποδεείς όπως και στους πιο αγνούς. Όλοι είναι μέλη της ίδιας αυτής οικογένειας με διαφορετικά καθήκοντα ο καθένας, και δεν πρέπει να υποτιμούμε ή να υποβιβάζουμε κανέναν, όσο ταπεινή και αν είναι η δουλειά του. Ολόκληρη η ανθρωπότητα, ουσιαστικά δονούμενη από μία ζωή, αποτελεί ένα σώμα, και αν δηλητηριαστεί ένα μέρος του μπορεί να παραλύσει ολόκληρο. Δεν μπορούμε να έχουμε κανένα πραγματικό κέρδος όταν αυτό γίνεται εις βάρος κάποιου άλλου, ενώ οποιοδήποτε όφελος ή πρόοδος στο μονοπάτι της πνευματικότητας είναι εκείνο που εξασφαλίζεται όχι μόνο για εμάς, αλλά για όλους.

Αντίθετα με την ύλη, η οποία φθείρεται με την χρήση της, το πνεύμα ζει, προσφέρεται και αυξάνεται με την χρήση του. Η αλήθεια δεν μειώνεται όταν μοιραστεί. Η γνώση, αν δεν μεταδοθεί, γίνεται ένας καρκίνος στον εγκέφαλο, αλλά αν μοιραστεί με τους αδελφούς μας, ο δαυλός αυτής της γνώσης μπορεί να ανάψει χιλιάδες άλλους δαυλούς χωρίς να χάσει την φλόγα του. Είμαστε αγνοί για να στραφούμε σε όσους δεν είναι.; Γιατί η αληθινή αγνότητα δεν κινδυνεύει ποτέ να κηλιδωθεί, παρόλο που μπορεί να εξαγνίσει και να ανιψώσει τους άλλους. Ο νόμος, λοιπόν, της Αδελφότητάς μας αναθέτει ένα καθήκον: να προσπαθούμε να ανιψώσουμε αυτόν που είναι πιο κάτω από εμάς στην δική μας αγνότητα, να διδάσκουμε τον αμαθή, να τρέχουμε στον πεινασμένο, να βοηθούμε τον δυστυχισμένο. Και ας μην ξεχνάμε, όπως λέει ένας Διδάσκαλος, ότι το καθήκον του θεόσοφου μοιάζει με το καθήκον του γεωργού: να οργώνει το χωράφι και να σπέρνει όσο καλύτερα μπορεί. Το αποτέλεσμα είναι δουλειά της Φύσης και αυτή είναι σκλάβος του Νόμου.

Είμαστε μέλη της ίδιας αδελφότητας, ζούμε με τους άλλους και για τους άλλους, επηρεάζοντας και επηρεαζόμενοι από αυτούς. Δεν μπορούμε να κάνουμε ούτε ένα βήμα πίσω χωρίς να εξασθενίσουμε ολόκληρη την ανθρωπότητα. Δεν μπορούμε να ανεβούμε ένα σκαλοπάτι πιο ψηλά χωρίς να ανιψώσουμε ολόκληρη την ανθρωπότητα προς την αγνότητα. Ας κάνουμε, λοιπόν, αυτό που πρέπει εκεί που μας έχει τοποθετήσει το Κάρμα, ας επιτελέσουμε το μικρότερο καθήκοντα και θυσίες που μας ταιριάζουν, και όταν τα εκπληρώσουμε πιστά θα οδηγηθούμε σε μια υψηλότερη κλίμακα Καθήκοντος, Θυσίας και Ευσπλαχνίας προς ολόκληρη την Ανθρωπότητα.

Χριστιανικός Μυστικισμός και Ιωάννης Θεολόγος: ο Συν-θεμελιωτής του

Μαρίνος Πετρόπουλος

ΓΕΝΙΚΑ: Αρχίζοντας το πόνημα αυτό ας ανατρέξουμε κατ' αρχάς στο πώς εξηγείται η λέξις «Μυστικισμός». Έτσι θα πούμε ότι είναι μια Φιλοσοφική-Θρησκευτική στάση που επιζητεί αντίθετα με κάθε ορθολογική ή ενορατική μεσολάβηση, την άμεση προσέγγιση με το Θεϊόν. Ο όρος «Μυστικισμός» προέρχεται από την λέξι «Μύσθης» που σήμαινε εκείνον, που ξεπερνώντας τις παραδοσιακές θρησκευτικές μορφές δημόσιας λατρείας, ακολουθούσε νέους δρόμους αναζητώντας την σωτηρία στα μυστήρια. Από την εξέταση στοιχείων του πολιθείστικου πολιτισμού και του νεώτερου Χριστιανικού, ο Μυστικός προβάλλει σαν μια αντιορθολογική εξέγερση εναντίον ενός θρησκευτικού συστήματος διαμορφωμένου σύμφωνα με την λογική. Στην αρχαία Ελλάδα μια ανιπέρβλητη διαχωριστική γραμμή χώριζε τους αθανάτους θεούς από τους κοινούς ανθρώπους. Ο Δελφικός χρησμός συνιστούσε στον άνθρωπο να στέκεται μέσα στα όριά του, θέλοντας να του υποδείξει την ευθεία οδό που όριζε μια παροπαράδοτη ηθικοθρησκευτική άποψη. Και ας θυμηθούμε ότι ο άνθρωπος που επιζητούσε να ξεπεράσει τα όρια αυτά, ήταν ένοχος ύβρεως, δηλαδή αυθάδειας και αλαζονείας με τις οποιεσδήποτε επιπτώσεις.

Στην Ινδία, μια σημαντική μορφή Μυστικισμού προσφέρει η «Απάρηση» που αποτελεί την τελευταία βαθμίδα της Βραχμιανικής μύησης, με την οποία ο άνθρωπος απαρνιέται όλα τα προνόμια κάστας και βαθμιών. Ταντόχρονα μια νέα τάξη θα βρει μέσα του με την άσκηση

(γιόγκα). Ο απαρνούμενος γίνεται με τον τρόπο αυτόν ένας μισημένος στην απόλυτη αταξία, σε μια κοινωνία που σημιορφούμενη με την απόλυτη τάξη αρνείται την δυνατότητα ανάπτυξης του ανθρώπου που είναι ενταγμένος σε αυτήν από την γέννησή του. Επίσης, στην Ινδία πρέπει να ληφθούν υπόψη και θρησκευτικές ομάδες που δεν έχουν αποσταθεί από τον καθαιτό Ινδουισμό ύστερα από μια μυστικιστική επανάσταση. Στον Ταντριισμό πχ παρατηρείται μια τυπική ανατροπή αξιών: δηλαδή εφαρμόζεται η άσκηση (γιόγκα) της απόλαυσης (μπόγκα), ενώ κατά την παράδοση η ασκητική γιόγκα είναι ακριβώς το αντίθετο της εγκόσμιας απόλαυσης. Υπάρχουν επίσης διάφορες αιρέσεις που καθορίζοντας μια σχέση του ατόμου με έναν προσωπικό θεό (πχ Κρίσνα), εξηγούνται κατά της παράδοσης με το να αρνούνται τους άλλους θεούς ή με το να μην αναγνωρίζουν την ιερότητά τους.

Ο Ισλαμικός Μυστικισμός αντιπροσωπεύεται κυρίως από τους Σούφι, οι οποίοι στην έκστασή τους κατάσταση αισθάνονται «χαμένοι στην θάλασσα της ενότητας σαν ένα κύμα» και νιώθουν ότι είναι αχώριστοι. Η πρακτική δε της έκστασης απαντάται σε όλες τις θρησκείες, ακόμη και σε εκείνες που βρίσκονται στην πρωτόγονη στάθμη, αλλά επειδή η έκσταση ανήκει στα φαινόμενα του Μυστικισμού, είναι ανάγκη να προηγηθεί από αυτήν μια εκλογή τρόπου ζωής που να περιλαμβάνει την απάρνηση της κατεστημένης τάξης. Εάν αποφασίσουμε να αναλύσουμε με λογικά επιχειρήματα την εσωτερική πραγματικότητα του Μυστικισμού, χωρίς καμία αμφιβολία οριστικά θα αποτύχουμε, διότι η εσωτερική πραγματικότητα του ουσιαστικού Μυστικισμού εύκολα δεν αναλύεται και δεν εξηγείται, γιατί όπως πολύ καλά αντιλαμβάνομαστε, σαν εσωτερική πραγμάτωση που είναι δεν συλλαμβάνεται και δεν μορφοποιείται από τον Νου και τον εγκέφαλο, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να μιλήσει κανείς και να εξηγήσει με τον γνωστό μας λόγο. Διότι ο Μυστικισμός είναι πνευματική κατάσταση που πολύ δύσκολα διδάσκεται με τον κοινό νου και την φθαρτή μας λογική στην παρούσα φυσική ζωή.

Κανείς δεν μπορεί να μας πει με λόγια, όταν βυθίστηκε βαθειά μέσα στην ψυχή του με την δύναμη του ενθουσιασμού του και πέτυχε την μυστική συνάντησή του έσω εαυτού του με την θεομονάδα, πώς ένιωσε, με τί έμοιαζε, ποιος ήταν ο τρόπος που γνωρίστηκαν, ή μυστικά μαζί οι δύο τί είπαν; Όλοι οι μυστικοί μιλούν για χαρά, για ευτυχία, για ενθουσιασμό, για μια αιώνια γαλήνη, για μια αγνώριστη κατάσταση υπερανθρώπινη που δεν δοκίμασαν ποτέ στην γη. Όσοι δε γευτήκαν αυτή την ευτυχία για λίγες ή ελάχιστες στιγμές σε όλη τους την ιστορία επάνω στην γη, μας λένε ανεπιφύλακτα ότι σε όλους τους κόσμους τους ορατούς, ακόμη και στους αόρατους, δεν είναι δυνατόν με άλλο μέσον

να υπάρξει όπως εδώ στην ανθρώπινη ζωή μας αυτού του είδους η απολυτρωτική Μυσταγωγία. Δυστυχώς αυτό συμβαίνει μονάχα στους λίγους διαλεκτούς σοφούς και προπαντός με τους αγίους, όταν σε μια στιγμή του φυσικού τους βίου κατορθώσουν με το εντός του ΕΙΝΑΙ τους κλεισμένον

μακαρίου Πνεύματος να συναντήσουν τον Θεόν- Δημιουργόν- Πατέρα Πάντων. Εδώ ας αναφέρουμε ελάχιστους από αυτούς τους συνανθρώπους μας, όσους και η μνήμη μας μπορεί να θυμηθεί:

Αβραάμ, Ισαάκ, Μωυσής, Πυθαγόρας, Σωκράτης, Πλάτων, Αριστοτέλης, Δαβίδ, Σολομών, Πορφύριος, Απολλώνιος Τυανεύς, Παύλος ο Απόστολος των Εθνών, Κλήμης ο Αλεξανδρεύς, Ωριγένης, Αμμώνιος Σακάς, Διονύσιος Αρεοπαγίτης, Ιωάννης Χρυσόστομος, Πατάπιος εξ Αιγύπτου, Νικήτας Σιθιάτος, Μάξιμος Ομολογητής, Γρηγόριος Σιναΐτης, Ιωάννης Δαμασκηνός, Γρηγόριος Νύσσης, Γρηγόριος Παλαμάς άγιος της Θεσσαλονίκης, Νικόδημος Αγιορίτης, Νεκτάριος Αιγίνης, Κοσμάς ο Αιτωλός, Ιάκωβος Μπαΐμε, Σπινόζα, Χιοιμ, Λάμπνιτς, Σβέτεμποργκ, Σοπενάουερ, Παράκελσος, Μέσμερ, Τζορντάνο Μπρούνο, Έκκαρτ, Άγιος Ιωάννης του Σταυρού, Αγία Θηρεσία της Άβιλα, Θωμάς Ακινάτης, Θεόδωρος Καΐρης και τόσο άλλοι γνωστοί ή άγνωστοι. Όλοι αυτοί και τόσο άλλοι δοκίμασαν κάποια στιγμή αυτή την υπέρτατη ηδονή της συνάντησης του πνεύματός τους, της υπαρκτικής τους υποστάσεως μετά της Υπέρ-υποστάσεως, δηλαδή με το Θεϊόν. Οι ιερές αυτές μυστικοσυναντήσεις του πνεύματος θα μείνουν αλησιμόνητες όχι μονάχα μέσα στο είναι των διαλεγμένων συνανθρώπων μας, αλλά επειδή ωφέλησαν και τους λαούς στους οποίους μεταβίβασαν όσα μπόρεσαν να αποθησαυρίσουν, ή ακόμη και να συνειδητοποιήσουν, από τα άρρητα και κρυφά πνευματικά τους συναντήματα.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειώσουμε ότι ο Μυστικισμός χωρίζεται σε δύο είδη: τον Εσωστρεφή και τον Εξωστρεφή. Ο Εξωστρεφής αισθάνεται όλα τα εκδηλωμένα πράγματα και αντικείμενα που βρίσκονται στην φύση του γήινου αυτού πλανήτη, σαν ΕΝΑ μονάχα ΟΛΟΝ-ΕΝΑ. Αυτό το χαρακτηριστικό γνώρισμα διακρίνει τους μυστικούς αυτού του τύπου όλων τον αιώνων. Ο Γερμανός μυστικιστής Έκκαρτ (1260-1327), Δομινικανός μοναχός, εξεδίλωσε την μυστική

προσηλωσή του με τα ακόλουθα: «Όλα τα φύλλα της χλόης, το ξύλο και ο λίθος είναι τὸ ΕΝ» (Εξωστρεφής). Κατά τον ίδιον σχεδόν τρόπο, ο Γερμανός μυστικιστής Γιάκομπ Μπαίμε (1575-1624), χωρικός- υποδηματοποιός με παντελή έλλειψη μόρφωσης και παιδείας, αναφωνεί από τα βάθη της ψυχής του τα κάτωθι μυστικιστικά λόγια: «Υπό το φως αυτό, το πνεύμα μου είδε όλα τα πράγματα και ανεγνώρισα τον Θεό στην χλόη και τα φυτά».

Ο χαρακτηρισμός αυτός της Πανυπαρξίας και διαποτίσεως των πάντων υπό του αυτού δυναμικού, τού μεταφέροντος και δίδοντος ζωή, υπόσταση και ύπαρξη υπό του ιδίου του Θεού, μας εμφανίζει κατακάθαρα την μυστική εξωστρεφική αντίληψη των κόσμων υπό του Εξωστρεφούς Μυστικισμού. Πολλοί δε, χωρίς να εξετάσουν βαθιά, με επιπολαιότητα χαρακτηρίζουν ότι δήθεν ο εξωστρεφής μυστικιστής διαπομπεύει το Θείο Εν και δημιουργεί τον περιβόητο Πανθεισμό, τον φιλοσοφικό Μυστικισμό. Δια τον λόγο αυτό ποτέ δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι Μυστικισμός είναι η ένωση των πάντων, εκδηλωμένων και μη εκδηλωμένων, με το ΕΝ. Βεβαίως, ο ενδοστρεφής μυστικισμός κατέρχεται ή ανέρχεται και δεν γνωρίζει τίποτε άλλο παρά μόνον το Εσώτερό του είναι. Μόνον με αυτό μαζί θα προχωρήσει στα εσωτερικά, και μόνον έτσι θα ενωθεί δίχως να ακούσει ή να δει τα εξωτερικά της πολλαπλότητας, τα αόρατα ή και τα ορατά (Ενδοστρεφής).

Εδώ, όσο και αν μας είναι πολύ αγαπητό στους περισσότερους από εμάς το σύστημα αυτό της απολύτου επαφής με τον υπάρχοντα αγαπημένο μας εσωστρεφικό μεθοδευμένο εμπειρισμό, θα πρέπει να παραδεχθούμε απόλυτα και την εξίσου ώριμη κατάσταση της επαφής Πατέρα και Υιού, του άλλου δρόμου του εξωστρεφικού, αφού και με τον τρόπο αυτό στο τέλος κατορθώνεται το ίδιο του Αγίου ή του Σοφού ή απολύτρωση από την ύλη και η είσοδος διαπαντός στην πνευματική εστία, έστω και δια εξωστρεφούς Μυστικισμού. Αλλά ας δούμε τώρα και τον Χριστιανικό Μυστικισμό, που και αυτός βασίζεται στην απόρριψη της εγκόσμιας τάξης και την συνεχή άσκηση της ψυχής μας να φθάσουμε στο μεγαλειώδες γεγονός της ιεράς ενώσεως μετά του Αιωνίου Όντος. Όμως, θα πρέπει να διευκρινίσουμε την μικροδιαφορά της μυστικής ενδοστρεφούς ενώσεως των προχριστιανικών χρόνων, οπότε η θεουργία δίδασκε με τους ξακουσμένους Μύστες: Πυθαγόρα, Πλάτωνα, Πλωτίνιο, Ηράκλειτο, Απολλώνιο Τυανέα, Κέλσο, Πρόκλο και τόσους άλλους που δίδασκαν και πίστευαν ότι ο Θεός, το ΟΝΤΩΣ ΟΝ, ενρίζεται πάντοτε επέκεινα, και που η πνευματοψυχική μας για να φθάσει θα έπρεπε να υποστεί μια τρανή εξέταση δια να καταστεί ικανή να πλησιάσει στο Θεϊόν.

«Καθαρώτεον πρότον και είτα (...)». Να καθαρωθήτε πρότον και εφόσον υπάρξουν οι προϋποθέσεις, τότε είναι δυνατόν σε όλους αυτούς τους ξακουσμένους Μύστες που ανέφερα προηγουμένως, να ανέλθουν εις την ιερή ώρα της Θεώσεως και να απολυτρωθούν αμέσως και διαπαντός. Αλλά μο-

νάχα ένας άνθρωπος, ο εκλεκτός του Κυρίου, ο μέγας Μύστης Παύλος κήρυξε περίτρανα ότι ο Κύριος του και Θεός του, ο ένας και μοναδικός Ιησούς Χριστός, ήταν κοντά του και όχι μακριά του, και μέσα στο είναι του βρισκόταν. Από τον Παύλο λοιπόν, ο εσωτερικός Μυστικισμός ευαγγελίστηκε στον έξω κόσμο σε όλους τους ανθρώπους της κάθε εποχής. Μοναχός του έσκισε τα πέπλα του έσω μυστηρίου και απλόχερα τα σκόρπισε σε όλους τους ανθρώπους. Δεν χρειάζεται πλέον ο άνθρωπος να μνηθεί στην Θεουργία, στα εσωτερικά θρησκευτικά μυστήρια των κεκρυμμένων αληθειών, αλλά εάν πραγματικά πιστέψει στον Κύριο και Θεό του, τον Ιησού Χριστό, τότε αυτόματα θα νιώσει μέσα στο είναι του κατάβαθα την λαμπερή ακτίνα του να λάμπει, και με το φως της να φέγγει την ζωή του προς το τέλειο, το Θεϊκό.

«Εμοί το ζην Χριστός – ζω δε ουκέτι εγώ, ζει εν εμοί Χριστός, η αγάπη του Χριστού συνεχεί ημάς, ο Κύριος εγγύς.» Αλλά τότε, όταν εντός ημών γίνει αισθητή η παρουσία του Χριστού, το παν έχει ήδη μεταβληθεί και η μετοπίωση των κατωτέρων εις ανώτερα και των υλικών εις πνευματικά έχει συντελεσθεί. Το ανθρώπινο σώμα έχει μεταβληθεί σε ιερό ναό όπου εντός αυτού λατρεύεται υπό της ανθρωποψυχής μας το Άγιο Πνεύμα μας, το οποίο συνεχώς φορτίζεται από την ακτίνα του Υπεραγίου Πνεύματος. Υπό το πρίσμα αυτό, ο άνθρωπος αμέσως θα μεταβληθεί εις άξιον υιό θεού, θα θεωθεί και προπαντός θα ενωθεί με τον Αιώνιο Πατέρα. Τί είδους λοιπόν Μυστικισμός είναι αυτός που για πρώτη φορά αποκαλύπτεται στην γη μας; Είναι αυτός που άναψε το Πυρ έξω από την Δαμιασκό, το απομεισήμερο εκείνο, ενώ τα πάντα ολόγυρα φλέγονταν υπό το φως του ήλιου και της μονίμου σιωπής της γνώριμης περιοχής όπου η φλόγα της ερήμου τα πάντα νεκρώνει. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον το απόκοσμο, ενώθηκε για πάντα η ψυχή του Παύλου και η ακτίνα του ίδιου του Χριστού, διέσπασε τα πέπλα της γήινης ζωής και ελευθέρωσε το πνεύμα το κλεισμένο μέσα στην σάρκα και το

αίμα. Από την στιγμή εκείνη άστραψε στην γη μια άλλη χάρι: εκείνη της ενώσεως και επαφής με την ακτίνα της ΑΙΩΝΙΑΣ ΠΗΓΗΣ. Τώρα πλέον το δύσκολο αναβατέον μετατρέπεται εις το «εντός ημών οικεί ο Χριστός, ζω ουκέτι εγώ, εν εμοί ζει Χριστός».

ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ: Ο νέος Μυστικισμός μάς ήλθε με τον Παύλο με άλλη μέθοδο, με άλλον τρόπο, με άλλο σύστημα. Μας φέρνει ως μοναδικό βοήθημα για ένωση μονάχα την αγάπη. Ναι αγαπητοί μου. Ήλθε στον κόσμο μια νέα εποχή. Είναι απλή, δεν έχει μέσα της μυστήρια, δεν θέλει διακεκριμένους νόμους. Απλόχερα σκορπά η νέα μέθοδος της εσωτερικής αγάπης στην κάθε ανθρώπινη ψυχή και δίνει. Δίνει δύναμη και την μεγάλη ελπίδα ότι μαζί αγκαλιασμένοι με τις τρεις νέο-εμφανισθείσες πνοές, η Πίστις, η Ελπίς και η Αγάπη θα δώσουν την απολύτρωση στον άνθρωπο, όταν πραγματικά κυλήσουν μέσα στα εσώτατα του είναι του, στην βάση του πνεύματός του. Έτοι φθάσαμε πλέον στην συνέχεια του Παύλου, σε έναν από τους μοναδικούς μυστικιστές της Χριστιανοσύνης, τον Ιωάννη τον Θεολόγο, τον Ευαγγελιστή, ο οποίος με το γνωστό σε όλους μυστικιστικό του έργο, το περίφημο *Κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο* και την *Ιερά Αποκάλυψη*, τοποθετεί την διδασκαλία του φωτοβόλου Ραβί στα σημεία της αληθινής Μυστικής Θέσεως όπου η σάρκα με το πνεύμα συναντώνται σε έναν υπέροχο αγώνα επικρατήσεως, και όπου η απολύτρωση δια της ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΝΙΚΗΣ τόσο υπέροχα αναπτύσσεται και αποκαλύπτεται.

Μικρότερος κατά πολύ του Θεανθρώπου, υπήρξε ο περισσότερο αγαπητός μαθητής του διδασκάλου καθώς και ο μόνιμος προστάτης της Υπεραγίας Θεοτόκου μετά την Ανάσταση του Ιησού Χριστού. Υπάρχει δε και η άποψη ότι στο σπίτι του μέσα στα Ιεροσόλυμα έμεινε η Παρθένος έως την κοίμησή της. Το Ευαγγέλιό του το συνέγραψε περίπου το 83μΧ εις ηλικία 70ετών. Η συγγραφή έγινε στην Έφεσο της Μ.Ασίας όπου είχε καταφύγει μετά την άλωση της Ιερουσαλήμ, η οποία συμπίπτει με την ως άνω χρονολογία το έτος 70μΧ. Παρόλα όσα έχουν

γραφθεί, υπήρξε γόνος πλούσιας και μορφωμένης οικογενείας. Ο δε ίδιος είχε αρίστη μόρφωση και ήταν καλής και διακριτικής ανατροφής. Είναι στους πάντες γνωστό ότι χειριζόταν με αξιοζήλευτη ευχέρεια την Ελληνική γλώσσα της εποχής του όπως αποδεικνύεται από το Ευαγγέλιό του, όπου το λεκτικό και το εσωτέρό του νόημα ως σήμερα εκστασιάζουν τις ψυχές. Η μητέρα του Σαλώμη υπήρξε όχι μονάχα φίλη, αλλά μπορούμε άφοβα να πούμε ότι υπήρξε η αχώριστη αδελφή-συντροφισσα της Μαρίας της Θεοτόκου.

Τα πρώτα διδάγματα εσωτερισμού τα έλαβε από τον πρώτο Διδάσκαλό του Ιωάννη τον Πρόδρομο, με την εσωτερική φιλοσοφία των Εσσαίων από νεαροτάτης ηλικίας όπως τότε συνηθιζόταν. Επίσης, υπάρχουν πολλές ενδείξεις ότι πολύ μικρός μαθητεύσε μέσα στα ειδικά σχολεία των Εσσαίων. Όλα τα έργα του, όσα τουλάχιστον έφθασαν μέχρι εμάς, μυρίζουν οπωσδήποτε πολύ Εσωτερισμό και είναι το εκχίλισμα της θείας θεουργίας από αυτήν που γεύτηκε τόσο πολύ, όχι μονάχα με την επαφή με τους Εσσαίους αλλά και με τον Βαπτιστή Ιωάννη και ύστερα με τον υιό του ανθρώπου, τον θεϊκό Ραβί. Το Ευαγγέλιό του (*Κατά Ιωάννη*) καθώς και η συμβολική του *Αποκάλυψη*, αποπνέουν όλη την μυστηριακή φιλοσοφία και δίνουν το μοναδικό κλειδί σε αυτόν που ρέπει προς τα επόμενα, να ανοίξει τις πύλες της ψυχής του. Είναι το αναμφισβήτητο συμπλήρωμα του Παύλου, ο άξιος διάδοχός του, το πνευματικό του δημιουργήμα, το τέκνο του. Ενώ ο Ιωάννης υπήρξε ο αχώριστος και πλέον αγαπημένος μαθητής του Ιησού, ο Παύλο μνήθηκε έξω από την Δαμασκό δια της θείας ακτίνας, της φωτεινής παρουσιάσεως το ίδιου του Χριστού.

Παρόλα αυτά δεν θα ήταν πολύ παρακινδυνευμένο να ομολογήσουμε ότι οι δύο μαζί, διδάσκαλος και μαθητής, αλληλοσυμπληρώνονται θανμάσια. Ότι ο ένας άφησε αδιατύπωτο, το συμπλήρωσε ο άλλος και αντιστρόφως. Έως πού φθάνει αυτή η ιερή ΔΥΑΔΑ, κανείς δεν ξέρει. Πολλές φορές ο σοβαρός μελετητής των υψηλών γνώσεων διερωτάται εάν πρόκειται πράγματι περί δύο, ή μόνον περί ενός που έφθασε με δύο ονόματα κοντά μας. Τόσο πολύ ομόφωνα κηρύττουν την αλήθεια. Αυτό και μόνον είναι η αληθινή επιβεβαίωση ότι οι δύο τους κοινωνούσαν από την ίδια πηγή και έπαιρναν συνέχεια το ίδιο Πνευματικό ΘΕΟΜΕΙΓΜΑ. Εδώ θα πρέπει να ρευνήσουμε κάποιες περικοπές του ιερού του έργου, συνάμα δε θα προσπαθήσουμε να δώσουμε μια ελεύθερη ερμηνεία του κεκρυμμένου. Ακόμη, θα ενώσουμε την ταπεινή φωνή μας μαζί με τους άλλους υμνωδούς της πνευματικής αλήθειας που αγωνίζονται πάντοτε για την απόδειξη της υπέρξεως ενός άλλου κόσμου (Πνευματικού), ο οποίος είναι η συνέχεια του παρόντος (Φυσικού) και αποτελεί τον μόνιμο και το αιώνιο λιμένα εις τον οποίο άπαντες θα κα-

ταλήξουμε και κάποια θέση οι ίδιοι θα καταλάβουμε. Αυτό θα γίνει ανάλογα την προετοιμασία της ψυχής μας στον ατέρμονα δρόμο της συλλογής, της εμπειρίας και της γνώσεως, έως το αναμενόμενο τέλος της και της ενώσεώς της με τον Πατέρα της. Το εδάφιο, το οποίο ομολογουμένως είναι το Α και το Ω της εσωτερικής πραγματικής ΑΛΗΘΕΙΑΣ, το θαύμα αυτό δια μιας και μόνης φράσεως-αποκάλυψης του μυστηρίου της Δημιουργίας, λέει (κεφ. 1:1):

«Εν αρχή ην ο Λόγος και ο Λόγος ην προς τον Θεόν και ο Θεός ην ο Λόγος».

Ναι, αγαπητοί μου. Εν αρχή ήτο ο Λόγος και ο Λόγος ήτο παρά τω Θεώ και Θεός ήτο ο Λόγος. Και ο Λόγος έγινε σάρκα και κατοίκησε μαζί μας και δίδαξε την αλήθεια, η οποία είναι δυνατόν να γίνει αντιληπτή και να εδραιωθεί μέσα στην καρδιά μας για πάντα. Γιατί η σάρκα η

ατομική, η σάρκα η δική μας, αφού πέτυχε να εγκλωβίσει και να φυλακίσει το μέρος αυτό του αιώνιου και θείου λόγου, προσπαθεί με κάθε μέσον και κάθε τρόπο να επιτύχει την απομόνωση του Λόγου (του Πνεύματος) από κάθε επικοινωνία κατά την περίοδο της ένσαρκης διελεύσεώς του. Η σάρκα μας λοιπόν η

οποία αποτελείται από ύλη, προσπαθώντας να διαγωνισθεί ενώ γνωρίζει την ιερότητά της, γίνεται ο δεσμοφύλακας που απαγορεύει την ένωση την πολυπόθητη του Έσω μετά του Έξω, του κάτω μετά του Άνω, του υιού μετά του πατρός, της ψυχής με τον αιώνιο σύζυγό της, το Πνεύμα. Εάν αυτό συμβεί, θα γνωρίσει ο υιός του ανθρώπου τον Πατέρα αυτού τον εν τοις Ουρανοίς, και τότε θα ανοιχθούν οι πύλες του Άδη και θα εναγκαλισθεί ο Πατήρ τον υιό τον αναμενόμενο, τον άσωτο υιό και θα απολαύσει η τρισευτυχισμένη ψυχή την θεία εκείνη μακαριότητα στο αντίκρισμα του θείου κάλους, του αληθούς και του ωραίου.

Είναι δυνατόν να επιτευχθεί αυτή η περιπόθητη νίκη; Ναι φίλοι μου. Αυτό εξαρτάται απολύτως από τον καθένα μας. Είναι δυνατόν να επιτευχθεί η νίκη αυτή, η πιο σπουδαία νίκη του ανθρώπου, όταν η βούληση του ίδιου αποφασίσει και αναλάβει να πολεμήσει τον φοβερό αντίπαλο: τον ίδιο τον εαυτό του, τον ακατάβλητο εχθρό του. Τότε το σώμα

του ανθρώπου, το γήινο, το γνωστό μας σύνολο σαρκών και αίματος, θα μεταβληθεί ως δια μαγείας από κατοικία του ανθρώπου και άσυλο των παθών σε ιερό ναό, όπου η εξαγνισθείσα ψυχή θα λειτουργεί αιώνως την ιερή λειτουργία της ευγνωμοσύνης και της αγάπης προς το Πανάγιο Πνεύμα. Εκεί θα ευρίσκεται και θα συλλειτουργεί μετά της άσπιλης πλέον ψυχής ο Λόγος της αιωνίου ζωής, ο δοξασιμένος υιός του αιωνίου Πατρός, του Μοναδικού ΕΝΟΣ. Τότε θα λάβει γνώση του Λόγου η ταλαίπωρος ψυχή, και θα διαπιστώσει απόλυτα ότι ο Λόγος ο προαιώνιος είναι το πνεύμα του Θεού, είναι ο αγαπημένος Υιός του Θεού, ο μονογενής, ο εκ του πατρός γεννηθείς και ου ποιηθείς προ πάντων των αιώνων.

Ο Αιώνιος Λόγος ήταν πάντοτε μετά του Θεού και συν-δημιούργησε μετά του Πατρός του εν τοις Ουρανοίς τα σύμπαντα. τα μορφοποιημένα γαλαξιακά συστήματα, καθώς και τα αόρατα ή μη μορφοποιηθέντα, δηλαδή αυτά που δεν υποπίπτουν στην αντίληψή μας και τις αισθήσεις μας. Έως ότου η ψυχή στον ατελείωτο δρόμο της πορείας της συναισθανθεί την παρουσία και την έλξη του αιωνίου συζύγου της του Πνεύματος και παραμείνει πιστή ακόλουθος και σύντροφός του, θα υφίσταται τις ταλαιπωρίες των περιπλανήσεών της και των ατελείωτων ερευνών της για να συλλάβει την αναζητούμενη ευτυχία της η οποία είναι τόσο κοντά της, σχεδόν μαζί της. Έως τότε, έως ότου ανακαλύψει το φως του κόσμου, τον οδηγό της, θα υποφέρει, θα αγωνιά και θα ζητά βοήθεια η ταλαίπωρη ψυχή του ανθρώπου στην ατελείωτη περιπλάνηση της αναζήτησης. Είναι όμως δυνατόν από τώρα, από την στιγμή αυτήν να γίνει το πρώτο βήμα. Ναι αγαπητέ μου φίλε.

Έμπροσθεν σου τίθεται ευθέως το απλούστατο αυτό πρόβλημα να λύσεις: ποιο δρόμο θα βαδίσεις. Γίνε άξιος της μοίρας σου να σπάσεις τα δεσμά σου και να ξεφύγεις από το θανάσιμο αγκάλιασμα της ύλης. Απελευθέρωσε τις θείες σου δυνάμεις και θα γνωρίσεις αυτόματα ότι είσαι άξιος μιας καλύτερης τύχης. Τότε θα εννοήσεις τις παρανέσεις της θρησκείας σου και των σοφών μας εσωτεριστών. Θα σου γνωρίσουν το μέγα μήνυμα ότι κατέχεις ένα κομμάτι του ΕΝΟΣ και ότι συμμετέχεις στα σύμπαντα και τα α-σύμπαντα ως άξιος υιός του αφανούς Πατρός σου !!!

Ο Δαρβίνος και η Θεωρία της Εξέλιξης

Γεώργιος Κουκουβίνος
(Βόλος)

Ο ΔΑΡΒΙΝΟΣ, ΜΕ ΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΔΕΝ ΑΝΤΙΜΑΧΕΤΑΙ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ. Μια εσφαλμένη άποψη δέχεται την ύπαρξη ασιμβατότητας μεταξύ της Δαρβίνειας θεωρίας της εξέλιξης και της έννοιας του Θεού. Ειδικότερα ότι η θεωρία του αποκλείει την έννοια του Θεού και εξοβελίζει την Θρησκεία. Αυτή η άποψη είναι καταφανώς εσφαλμένη.

1. Η επιστήμη ασχολείται με τον φυσικό κόσμο και για την ακρίβεια με τα φαινόμενά του, με τους πλανήτες, την σύνθεση της ύλης, την προέλευση των οργανισμών. Η δε Θρησκεία με τις σχέσεις του ανθρώπου με τον Δημιουργό, καθώς και με τις σχέσεις των ανθρώπων μεταξύ τους. Θρησκεία και Επιστήμη διαπραγματεύονται επομένως εντελώς διαφορετικά θέματα και είναι ως εκ τούτου λάθος να υπεισέρχεται η μία στα οικόπεδα της άλλης. Μόνον όταν διαπράττεται το λάθος αυτό προκί-

πτουν οι μεταξύ τους αντίθετες θέσεις και οι αντιπαλότητες, περιττές και χωρίς νόημα. Το θέμα της υπάρξεως Θεού κείται σαφέστατα έξω από τα όρια της Επιστήμης. Γι αυτό και οι Χριστιανοί δεν πρέπει να αντιμετωπίζουν την *Βίβλο* ως εγχειρίδιο βιολογίας, αστρονομίας ή κοσμολογίας.

2. Παράλληλα προς την Επιστήμη υπάρχει και άλλη οδός προσπέλασης προς την γνώση: η πίστη που λογικώς και εξ ορισμού βρίσκεται έξω από την επιβεβαίωση ή την διάψευση της Επιστήμης και της λογικής. Υπάρχει η οδός της ενόρασης, της καρδιάς. Ο Ευριπίδης στις *Τρωάδες* λέγει χαρακτηριστικώς: «Όσο κι αν η θέα σου μου είναι απρόσιτη πατέρα Δία, και ανεξάρτητα αν υπάρχουν όντως ή είσαι επινόηση των θνητών ανθρώπων, όμως εγώ υψώνω τα χέρια μου και σοί προσεύχομαι». Η θέση αυτή χρωματίζεται εντονότερα αν κανείς σκεφθεί ότι, ειδικότερα και επιπρόσθετα

προς τα αμέσως παραπάνω, η έννοια του Θεού, η έννοια της ζωής (όχι μόνον το πώς αλλά κυρίως το γιατί) είναι Μυστήρια που δεν επιτρέπουν λογική, διανοητική προσέγγιση, και για την ερμηνεία και την κατανόηση των οποίων η Επιστήμη δεν είναι το κατάλληλο εργαλείο. Απαιτούνται άλλοι δρόμοι, άλλες μέθοδοι. Ο Victor Weisskopf, διάσημος στον τομέα της σύγχρονης φυσικής και καθηγητής στο MIT, τελειώνει ένα βιβλίο του με την ακόλουθη σκέψη: «(...) εκφράζω την πεποίθηση ότι είναι ανοιχτός ο δρόμος για να αναγνωρίσουμε ταυτόχρονα την αξία των μη επιστημονικών τρόπων σκέψης και την εσωτερική αξία της επιστήμης, που σήμερα τόσο συχνά αποδοκιμάζεται.»

3. Ο Δαρβίνος δεν ασχολείται με την εμφάνιση της ζωής. Δέχεται σαν πιθανότητα ότι όλα τα έμβια όντα προέρχονται από έναν αρχικό μονοκύτταρο οργανισμό. Δεν ασχολείται με το πώς δημιουργήθηκε ο μονοκύτταρος αυτός οργανισμός. Και εδώ

ακριβώς μπαίνει το θέμα της ύπαρξης Θεού ως της μόνης εξήγησης της Δημιουργίας. Ο ίδιος ο Κάρολος Δαρβίνος δεν έκανε τίποτε για να ανατρέψει την πίστη προς τον Θεό. Ο Σπύρος Μανουσέλης, στην Εισαγωγή του στην ελληνική έκδοση του «Λέντρον της Γνώσης» των Matuzana και Varela, γράφει:

«Ανακύπτει το (...) ερώτημα (...) πώς γεννήθηκε η πρωταρχική ζωική πληροφορία και πώς συγκροτήθηκε το πρώτο ζωικό πρόγραμμα. Η μοριακή βιολογία, έχοντας αναγάγει την ζωική οργάνωση στο γενετικό πρόγραμμα, μεταθέτει απλώς το πρόβλημα της προέλευσης του πρώτου γενετικού προγράμματος και του πρώτου γενετικού κώδικα χωρίς να το επιλύει. Αξιοσημείωτο είναι επίσης, ότι σε αυτά τα αινιγματικά ερωτήματα η ορθόδοξη σήμερα εξελικτική θεωρία --η ιδέα της εξέλιξης μέσω της φυσικής επιλογής, συνυφασμένη με τις κατακτήσεις της σύγχρονης γενετικής--, η λεγόμενη νέα σύνθεση, είναι ανίκανη να δώσει ικανοποιητική απάντηση για τον απλούστερο λόγο ότι η φυσική επιλογή, και κατά συνέπεια η βιολογική εξέλιξη, για να λειτουργήσουν προϋποθέτουν την ύπαρξη διαμορφωμένων ήδη ζωικών συστημάτων.»

4. Έχει γραφεί ότι στον έμβιο κόσμο υπάρχουν ατέλειες. (Ο Teilhard de Chardin δέχεται ότι η ζωή στο σύνολό της είναι

τέλεια). Η θεωρία της φυσικής επιλογής του Δαρβίνου, από μια άποψη εννοεί την ύπαρξη Θεού εξηγούσα τις ατέλειες αυτές στον έμβιο κόσμο. Ο διάσημος εξελικτικός βιολόγος, Francisco I. Ayala τα αναπτύσσει όλα αυτά στο βιβλίο του «*Το Δώρο του Δαρβίνου στην Επιστήμη και την Θρησκεία*». Γράφει ότι λογικώς τίποτε δεν αποκλείει πως ο Θεός επέλεξε την οδό της φυσικής επιλογής. Ούτε μπορεί κανείς να προεξοφλήσει ότι η εξέλιξη έχει περατωθεί, ότι αποκλείεται μια συνεχής βελτίωση και προσαρμογή, ούτε ότι σκοπός της δημιουργίας είναι η κατασκευή όντων τέλειων από πλευράς σωματικών ικανοτήτων.

Αντιγράφω τον δαρβινιστή συγγραφέα. «Καθώς οι πλημμύρες και οι ξηρασιές ήταν μια

αναπόφευκτη συνέπεια της δομής του φυσικού κόσμου, τα αρπακτικά και τα παράσιτα, οι δυσλειτουργίες και οι ασθένειες ήταν μια συνέπεια της εξέλιξης της ζωής. Δεν ήταν αποτέλεσμα ελλπούς ή μοχθηρού σχεδιασμού: τα χαρακτηριστικά των οργανισμών δεν είχαν σχεδιασθεί από τον Δημιουργό».

Ο πάπας Πίος ΙΒ, σε εγκύκλιό του το 1950 με τίτλο *Humani Genes* (Περί του Ανθρώπινου Γένους) δέχθηκε ότι η βιολογική εξέλιξη είναι καθόλα συμβατή με την Χριστιανική πίστη. Επίσης, και ο πάπας Ιωάννης Παύλος Β από το βήμα της Ακαδημίας Επιστημών του Βατικανού, την 22α Οκτωβρίου 1996 δέχθηκε ως ορθή την θεωρία της εξέλιξης.

Εις Μνήμην

Το φθινόπωρο 2013 δύο αγαπητοί αδελφοί μας αναχώρησαν για φωτεινότερους κόσμους.

Ο Αντώνης Παπαναστασόπουλος στην Αθήνα, υπήρξε αρκετά χρόνια μέλος μας, αρθρογράφος στο περιοδικό, και συχνός ομιλητής που διαφώτιζε τους ακροατές του με την πολυπλευρη και βαθιά γνώση του.

Ο Τίτος Πετράκης στην Κρήτη, από τα πλέον τακτικά και συνεπή μέλη της στοάς μας στο Ηράκλειο, και εξαίρετος συνομιλητής.

Την ίδια πορεία είχε ακολουθήσει ενωρίτερα ο συνδρομητής μας Εμμανουήλ Μπενετάτος.

Στους οικείους όλων εκφράζουμε τα ειλικρινή συλλυπητήριά μας για την απώλειά τους.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΕΡΙ ΘΑΝΑΤΟΥ

Κωνσταντίνος Σελίμης

(Διατηρείται η γλώσσα του αρθρογράφου)

«(...) Οἴη περ φύλλων γενεὴ τοίη δ και ἀνδρῶν,
«φύλλα τα μεν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δε θ' ὕλη
«τηλεθόσω φύει, ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη
«ως ἀνδρῶν γενεὴ ἡ μεν φύει ἡ δ' ἀπολήγει»
(ὅπως ἡ γενεὴ τῶν φύλλων ἔτσι και τῶν ἀνθρώπων,
(τα μεν φύλλα σκορπά ο ἄνεμος στην γη,
(ἄλλα δε φύονται εκ τῶν εὐθάλων δένδρων
(κατὰ τον ερχομὸ της ἀνοιξης,
(ἔτσι και τῶν ἀνθρώπων ἡ γενεὴ ἡ μια φυτρῶνει ἡ ἄλλη αφανίζεται.)

Με τέσσερις ανεπανάληπτους ἀνά τους αἰῶνες στίχους, ο μελισσηγενὴς ποιητὴς σκιαγραφεὶ την πορεία πάντων ὅσα ἡ «μητὴρ θεῶν τε θνητῶν τε» ἡ Γαία ἐγέννησε και τα ἔταξε ὑπὸ την κυριαρχία του βασιλέως τῶν ορατῶν, Ἡλίου. Καθετὶ υπαρκτὸ εν τη φύσει ακολουθεῖ ἐξ ἀνάγκης την ελικοειδὴ και πολυεπίπεδον κλίμακα της προόδου ἡ ὁποία ἐτάχθη να οδηγεὶ τα ὄντα εκ του ἀτελοῦς προς το τέλειον, εκ του σκοτῶς προς το φως, εκ του θανάτου προς την ζωὴν. Ουδέν ευρισκόμενον ὑπὸ την βασιλείαν του κοσμιοκράτορος Ἡλίου δύναται να ἀποφύγει «το χρεῶν». Πάντα τα ὄντα ὅσα εκ συνθέσεως ἐδημιουργήθησαν, ἐγεννήθησαν δια να ἀποθάνουν, εἰσνετέθησαν δια να ἀποσυντεθοῦν, ἠνώθησαν δια να χωρισθοῦν.

Ο υπέρτατος νόμος της φύσεως, μέσον και εργαλεῖον αὐτῆς δια την ἀποβολὴν και ἀποκατάσπαισιν τῶν ἀτελειῶν που εκφράζουιν οι μορφές. Οὗτος κατεργάζεται τας μεταβολάς αὐτῆς και τῶν ὄντοτήτων της, προάγοντάς τες εις βαθμὸν ὥστε μέσω αὐτοῦ του ἰδίου να ἀπαλλαγούιν τῶν ἀλλεπάλληλων μεταβολῶν, να κυριαρχήσουιν ἐπ' αὐτοῦ κατανικῶντας τον και κατὰ κυριολεξίαν μέσω αὐτοῦ του θανάτου να κατακτήσουιν νομῶς τον υπέρτατον σκοπὸν, την ἀθανασίαν. Ἡ ἀποσύνθεσις του μορφικοῦ εἶναι τῶν ὄντων ο διαχωρισμὸς τῶν εν ἐνώσει τελούντων στοιχείων που ἀπαρτίζουν αὐτά. Δια τα ἐμψυχὰ ὄντα «θάνατος ἐστὶ χωρισμὸς

του σώματος από της ψυχής και της ψυχής από του σώματος» κατά την Πλατωνικήν παράδοσιν.

ΘΑΝΑΤΟΣ. Η φοβερή πύλη προς την προόδον και την εξέλιξιν, εκ της οποίας πάσα αι μορφαί της Γης εξ ανάγκης διέρχονται δια να δυνηθούν εξελισσόμενες να κυριαρχήσουν επί των δυνάμεων και των ιδιοτήτων της φύσεως των, καθιστάμεναι βασιλείς εαυτών δια να αντικρίσουν κάποτε το αιώνιον φως, δια να γευθούν την πραγματικήν ζώην, δια να καταστούν Αιώνια, Αθάναται.

ΖΩΗ-ΘΑΝΑΤΟΣ. Η αιώνια πάλη των αντιθέτων, το εργαλείον της φύσεως δια την επίτευξιν του θειοτάτου σκοπού της. «Σκοπός της φύσεως», διαλάλησεν ο θεός Πυθαγόρας, «είναι η παραγωγή μορφών – σκοπός των μορφών να καταστούν ενσυνείδητες – σκοπός των ενσυνείδητων μορφών να εκθελωθούν».

ΑΡΧΗ – ΜΕΣΟΝ – ΤΕΛΟΣ. Ο αένας κύκλος της εξελίξεως. Κατερχόμεθα εις την γέννησιν και ωριμάζοντες εις θεωρίαν πάσης μεταβολής τόσον του κοντινού εις ημάς περιβάλλοντος όσον και του μακροτέρου, συγχρόνως δε και βιώσεως πλείστων εκ των μεταβολών αυτών. Δια τούτης της θεωρίας και της βιώσεως των μεταβολών μέσω της εις εαυτόν επιστροφής, δημιουργείται η εμπειρία και δ' αυτής η γνώσις όσην δύναται να προσκτήσει δια των ιδίων αυτού δυνάμεων έκαστον των όντων. Ούτως ερχόμεθα εις το ακρότατον σημείον της επί Γης εξελίξεώς μας, ότε και επέρχεται ο θάνατος ως επιστέγασμα και ανεξίτηλος εγγραφή της προόδου. Τούτη η γραφή θα αποτελέσει το εφελτήριο της αναγεννήσεως εις ευρύτερα πλέον επίπεδα και ούτως χωρεί ο ατέρμων ελικοειδής κύκλος της εξελίξεως.

«Των εναντίων η φύσις γλίχεται και εκ τούτων αποτελεί το σύμφωνον, ουκ εκ των ομοίων και την πρώτην ομόνοιαν δια των εναντίων συνήψεν, ου δια των ομοίων» (Εις τα αντίθετα αρέσκεται η Φύσις και εξ αυτών τελειοποιεί το εναρμόνιον, και την πρώτην αρμονίαν δια των αντιθέτων εδημιούργησε και όχι εκ των ομοίων), καθιστά σαφές ο Ηράκλειτος. Ουδέν εις την φύσιν απόλλεται, ουδέν εξ ων εξεδηλώθησαν εις την ύπαρξιν δύναται να μεταβεί εις κατάστασιν μη είναι. Αεί δε το παν μεταμορ-

φούται με απώτερον σκοπόν την πρόοδον, εις σημείον ώστε η λέξις θάνατος να φαντάζει ταντόσημος της λέξεως μεταμόρφωσης. Είναι δε άπμπολλες αι μεταμορφώσεις που υφίστανται καθημερινώς τα όντα και αι μεταβολαί του μορφικού των είναι, εσωτερικού και εξωτερικού, ώστε είν πράγματι ο θάνατος αποτελεί αλλαγην καταστάσεως δυνάμεθα να είτομεν ότι καθημερινώς

πεθαίνουμε καθώς αλλάζει η προηγούμενη κατάστασις μας, και καθημερινώς αναγεννώμεθα καθώς εμφανίζεται εις την ζωήν μια νέα ανώτερη της πρώτης. Και ενώ έναν θάνατο φοβούμεθα, πολλούς υπέστημεν και υφιστάμεθα συνεχώς καθώς εκ νηπίων εφθάρει και εμετεβλήθη εν συνόλω η μορφή μας χωρίς να διατηρήσει τίποτε ίδιο γινόμενοι νέοι, νέοι δε όντες καθώς εμετεβλήθημεν εις εφήβους, εξ εφήβων εις ακμαζόντας και εξ ακμαζόντων εις γέροντας. Αλλά και πλείστας όσας μεταβολάς υφίσταται η υπόστασις μας ως προς το ήθος και την γνώσιν.

Αι καθημερινά μεταβολαί που υφίστανται τα όντα αποτελούν κατά μέρος μεταβολήν εκφράσεως ή ιδιότητος της φύσεως των και ουχί μεταβολήν επί του συνόλου του μορφικού των είναι. Εκ τούτου δεν εκπλήσσουν και δεν διαταράσσουν αυτά καθώς τελούνται βήμα-βήμα και εις διάρκειαν μεγάλου χρονικού διαστήματος, ώστε πολλά εξ αυτών δεν γίνονται καν αντιληπτά και εκλαιβάνονται ως δεδομένα. Δεν συμβαίνει βεβαίως το ίδιο με τας ξαφνικάς και βιαίας αλλαγάς, όπου εντός ολίγου χρόνου επέρχεται μεγίστη μεταβολή εσφαλμένης εξέως ή σιγηθείας ή οιασδήποτε χρόνιας καταστάσεως των όντων. Πολύ δε περισσότερο με την ριζικήν και εκ θεμελίων αλλαγην, την συμβαίνουσαν μίαν και μόνην φοράν εις το τέλος της διάρκειας της ζωής των όντων, και την διαχωρίζουσαν την πραγματικήν υπόστασιν αυτών εκ των μη προσηκόντων προς αυτήν.

Ο θάνατος των παθών, των προλήψεων, και γενικώς όλων όσα δημιουργούν εξιν και αναγκάζουν τα όντα να σιγηθίσουν να ζουν με αυτά είναι οδυνηρός και επίπονος, εις συνδυασμόν δε με την άγνωσιν καθίσταται ακόμη οδυνηρότερος. Παρατηρούντες καλώς θα ιδούμε κάθε αλλαγην καταστάσεως, ειδικότερα δε η βιαία να αποτελεί δια τα όντα μεγίστην δυσχέρειαν και δυσκολίαν γεμιζόντάς τα με φόβον και αμφιβολίαν δια το άγνωστον, καθώς δια της εξέως εσινήθησαν την προηγουμένην κατάστασιν και δεν επιθυμούν αλλαγην αυτής.

Το έμβρυον εντός της κοιλίας την μητρός, εάν ηδύνατο να χρησιμοποιήσει την σκέψιν θα εθεώρει ως ζωήν εκείνην που ζει εντός αυτής, εφόσον αγνοεί οιανδήποτε άλλην ζωήν πέραν εκείνης, παρότι η δυνατότης αυτοβουλίας και αυτοκινήσεως σχεδόν δεν υφίστανται. Πληρουμένον δε του χρόνου και μέλλον υποστεί τον θάνατον της παρούσης μορφής του, και δια της γεννήσεως να αλλάξει ζωήν προσλαμβάνοντας νέας δυνάμεις, νέας ιδιότητας, δια των οποίων θα δινηθεί να κυριαρχήσει επί του σώματός του, θα χρησιμοποιήσει αυτό αυτοβούλως και χωρίς περιορισμούς εν σχέσει με την προηγουμένην κατάστασιν. Θα εθεώρει εντούτοις αυτό ως θάνατον, ως μετάβασιν εις το μην είναι, ενώ μεταβαίνει εις την πραγματικήν ζωήν. Αιτία δε τούτου η αδυναμία γνώσεως της δυνατότητας υπάρξεως της ερχομένης ζωής και των συνθηκών που διέπουν αυτήν.

Εις την προς τα άνω χωρούσαν κλίμακαν της προόδου, κάθε προηγουμένη βαθμίδα δύναται να θεωρηθεί σκότος ως προς την επομένην, που είναι πλέον εξελιγμένη αυτής και άρα φωτεινότερα, θάνατος εφόσον πάσα μορφή παύει να υφίσταται εις την συγκεκριμένην κατάστασιν. Καθώς εγκαταλείπει αυτήν και φέρει εις το είναι μίαν νέαν μορφήν τελειότερα της προηγουμένης, εκδηλώνοντας νέας ιδιότητας και δυνάμεις ευρισκομένας έως πριν μόνον εν δυνάμει, εις λανθάνουσιν κατάστασιν εντός της, η νέα αυτή κατάστασις είναι πλέον η ζωή. Δια να επέλθει το μέλλον και δι' αυτού η πρόοδος και η εξέλιξις, πρέπει μοιραίως το παρελθόν να πάψει να υπάρχει υφιστάμενο τον θάνατον. Τούτο βεβαίως εις καμίαν περίπτωσιν δεν σημαίνει την διαγραφάν αυτού αλλά την αποθησαύρησίν του και την μετατροπήν του εις αποθήκην γνώσεως, δια της οποίας και μόνον καθίσταται βατή η κλίμαξ της προόδου.

Πάντα τα βασιλεία της φύσεως, εκ του ορυκτού έως και αυτού του ανθρώπου, μετέχουν της μοίρας του θανάτου και των αλλεπάλληλων μεταβολών καθώς έμψυχα και άψυχα αλλάσουσιν συνεχώς την μορφήν των εξελισσόμενα. Εγκαταλείπουν δε την προηγουμένην κατάστασιν δια του θανάτου προσλαμβάνοντας

νέαν, δια να δινηθούν ούτως να εκφράσουν νέας ιδιότητας που μέχρι πριν ήτο μόνον εν δυνάμει εντός των. Μοίρας θανάτου μετέχει το άψυχον, ωθούμενον εκ της ανάγκης εις αποσύνθεσιν των υλικών που συνθέτουν την μορφήν του και επεράτωσαν τον παρόντα κύκλον εξέλιξεως. Συγχρόνως δε μετέχει και της αθανασίας εφόσον ουδέν εκ των υλικών

που το συνθέταν απόλλυται, αλλά αξιοποιείται πλήρως εκ της φύσεως εις την δημιουργίαν νέων μορφών ανωτέρων κάθε προηγουμένης, καθώς οικοδομούνται με περισσότερον εξελιγμένα υλικά.

Μοίρας θανάτου μετέχει το σπέρμα της φυτικής ζωής αναγκαζόμενον να υποστεί τον θάνατον της παρούσης μορφής του. εγκαταλείποντας τα περιβλήματα που το συνεκράτουν εις εκείνην την εν δυνάμει ζωήν του σπόρου, όπου δεν ηδύνατο να εκφράσει καμίαν εκ των ιδιοτήτων του. Έξη μεν αλλά ζωήν λανθάνουσαν, τελών εν υπνώσει μη δυνάμενον να προβεί εις δράσιν, αλλά και της αθανασίας όταν απελευθερούμενον εκ των περιβλημάτων του εισέρχεται πλέον εις την πραγματικήν ζωήν, εκφράζει τας ζωτικές του δυνάμεις φέροντας εις το είναι φυτόν νέον, το οποίον μέλει να ακολουθήσει την αυτήν κλίμακαν εξελίξεως διαιωνίζοντας το είδος έως το άπειρον.

Μοίρας θανάτου μετέχει το ζωϊκόν βασιλείον, καθώς ο πανδαμιάτωρ χρόνος θέτει όριον και τέρμα εις τον τόπον τούτον προόδου του, όταν καθετί εκ του οποίου αποτελείτο περαιτώνοντας τον παρόντα κύκλο εξελίξεώς του εξεδήλωσε κάθε δυνατότητα που επί του παρόντος διέθετε, και πλέον εις ουδέν πέραν τούτου δύναται να ωφελήσει την ύπαρξιν. Τούτη βεβαίως εισέπραξε εξ ολοκλήρου κάθε εμπειρίαν που απλόχερα η φύσις έθεσε εις την διάθεσιν και τας δυνατότητας της παρούσης μορφής της, την οποία διαφυλάσσοντας ακέραια εις τα μίχια του είναι της θα την μεταβιβάσει εις τας επομένας γενεάς συμβάλλοντας τα μέγιστα εις την περαιτέρω εξελίξιν του είδους. Μέσω δε του υπερτάτου νόμου της αναπαραγωγής μετέχει εις την αθανασίαν, καθώς δύναται να εξα-

σφαλίσει εις την θέσιν του την παρουσίαν απογόνων μέσω των οποίων θα εξελίσσεται και θα διαφυλάσσεται το είδος του και η μορφή του εις την αιωνιότητα.

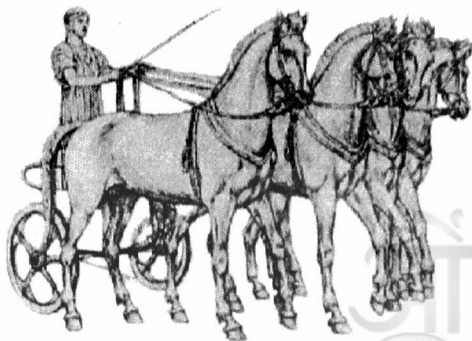
Μοίρας θανάτου μετέχει η αθάνατος ψυχή δια της συγκατανεύσεώς της να συνυπάρξει με το θνητόν σώμα, και ενώ ανάπτει εις αυτό το φως της ζωής, εκείνη ευρίσκεται εις το σκοτός περιβαλλόμενη από «γαίαν κωφήν», ως καλεί το σώμα το θεϊός Όμηρος. Άνεν αυτής και ως δίδει εις αυτό την εσχάτην εικόναν αυτοκινησίας, αντιλαμβάνεται εικόναν ετεροκινησίας δια τον μετ' αυτού δεσμόν. Τούτος λοιπόν ο δεσμός ψυ-

χής και σώματος ο οποίος αποκαλείται εκ του Προκλου του Διαδόχου «φυσικός δεσμός», σημαίνει θάνατον μεν της αθανάτου ζωής καθώς αυτή μεταβάλλει την προτέρα κατάσταση μετέχοντας εις μίαν νέαν, ζωοποιάν δε του θνητού σώματος καθόσον τούτο ζωοποιείται εξ αυτής και μετέχει κατά τον βαθμόν που επιτρέπει η εξέλιξις του εις την όλην ζωήν. Άρα, ο καθεαυτού άνθρωπος, η πραγματική υπόστασις του και όχι το είδωλόν αυτής, εις το διάβα της επί της Γης ευρίσκεται εις πραγματικόν θάνατον καθώς συνιπάρχει και μετέχει περιβάλλοντος υλόφρονος, συνθέτου και άρα θνησιγενούς.

Όταν δε απαλλάσσεται εξ αυτού μέσω του εξ ημών θεωρούμενου θανάτου, εισέρχεται νομίμως πλέον εις το οικειόν δι' αυτήν περιβάλλον, εις την κατά φύσιν αυτής ζωήν, και εάν κατά την διάρκειαν της επί Γης πορείας κατάφερε να αναπτύξει τας απείρους δυνάμεις και ιδιότητες που εις λανθάνουσα κατάσταση υπήρχαν εντός της κυριαρχώντας επί αυτών, καθίσταται πλέον θεία αρχομένη ζωή πλήρης αρμονίας και γαλήνης θαυμαστής την οποίαν τίποτε δεν δύναται να διαταράξει. Μοναδικόν ον επί του πλανήτου κατέχον το αποκλειστικόν γνώρισμα, συγχρόνως δε και τραγικόν προνόμιον της συνειδητότητας της θνητότητός του είναι ο άνθρωπος. Τούτος μόνον δύναται ενσυνειδήτως να κατανοήσει την εαυτού μέθεξιν, τόσον εις την αιωνιότητα όσον και εις τον θάνατον. Αξιοποιώντας δε το τραγικόν του προνόμιον δια της ερεύνης, της διδαχής και της ασκήσεως, καθίσταται εις θέσιν να συμβάλλει αωτοβούλως εις την πρόοδον και τελειοποίησίν του.

Άπαντες οι πορευόμενοι την ακανθώδη ατραπόν της μνήσεως υφίστανται καθημερινώς την ενεργεσίαν του σκοτεινού βασιλέως, αποβάλλοντας εις θάνατον παν ελάττωμα, ατέλειαν και αντιφυσικήν έξιν του εαυτού των, δίδοντας ζωήν εις την θέσιν αυτών κάθε προτερήματος, τελειότητος εν γένει και κατά φύσιν διαβιώσεως. Το άρμα βεβαίως του οποίου σήμερον τυγχάνουν ηνίοχοι, δεν δύναται να πορευτεί εις τους τόπους της ανατολής. Πληρουμένου του χρόνου η θεία φύσις ως νόμιμος κάτοχος αυτού θα τους απαλλάξει παραλαμβάνοντας το δια του θανάτου, και θα παραχωρήσει εις αυτούς ως αντάλλαγμα της επιτυχούς των πορείας, άρμα νέον ανώλεθρον, ηλιακής τάξεως, που αντί τροχών θα φέρει πτέρυγας, τα δε άλογά του φτερωτά και αυτά θα συνεργάζονται εν πλήρη αρμονία μετά του ηνιόχου και θα μπορούν να περιηγούνται εις τους τόπους του αιωνίου φωτός.

Δια της ενασκήσεως, της διδαχής και της εσωτερικής ερεύνης αντιλαμβανόμεθα την ενεργητικήν δράσιν του αποτρόπαιου δια τους αμνήτους. Βασιλέως ος, κατά τον θείον Πλάτωνα κατέχει πάσαν γνώσιν εφόσον είναι ο κατεξοχήν αίτιος πάσης μεταμορφώσεως και προαγωγής των μορφών της φύσεως. Δικαίως λοιπόν οι παλαιοί μύσται αποκά-

λεσαν τα μυστήρια «επιστήμην θανάτου», ως παρέχοντα γνώσιν δια της οποίας προικιζόμενον το ανθρώπινον γένος θα δυνηθεί να παλέψει και τελικώς να υποβάλει εις θάνατον κάθε σκοτεινόν σημείον εντός του, δίδοντας ζωήν και δύναμιν εις την αδύναμην φλόγαν που αιωνίως φέρει εις τα μύχια της ψυχής

του, εικόνα και ένδειξιν της θείας καταγωγής του. Τούτο το φως καθημερινώς ενδυναμιούμενον μέλλει να καταστήσει τον άνθρωπον φωτεινή προσωπικότητα της φύσεως, να τον απαλλάξει εκ του ατέρμονος κύκλου ζωής και θανάτου, αξιώνοντάς τον να περιηγηθεί μονίμως και ατρέπτως εις τους τόπους του αιωνίου φωτός. Το αυτό ως φαίνεται ήτο και ο τελικός σκοπός των μυστηρίων του μεγίστου των θεολόγων, του θείου Ορφέως, καθώς οι μύσται ηύχοντο αλλήλων «κύκλου ταν λήξαι και αναπνεύσαι κακότητος».

Καθημερινώς η παμμήτηρ θεά φύσις μνει το θνητόν γένος εις τα μυστήρια του θανάτου. Πρώτον δια του μεγάλου διδασκάλου της, βασιλέως πάντων των θνητών ανθρώπων και ζώων και τον δίδυμον αδελφόν αυτού, τον ύπνον. Ούτος έλαχεν κατά τον θείον Ορφéαν «θανάτου μελέτην επάγων ψυχάς διασωζών». Δια των αναγκαστικών επισκέψεών του ανά τακτά χρονικά διαστήματα μέλλει μνησει τον άνθρωπον εις τον αιώνιον ύπνον, μέσω της ξαναγήσεως αυτού περι των εξωτερικών τειχών του βασιλείου του δίδυμου αδελφού του. Δεύτερον, δια του ιδίου του πλανήτου Γη, ο οποίος εδέχθη την εντολήν της φιλοξενίας της υπέρξεως μας, έδρα και μητρική στοά όλων μας με έργον μνητικών αιώνιον και ατελείητον.

Πλήθος οντοτήτων ήλθον, έρχονται και θα έρχονται, τίς οίδεν έως πότε, προς μύησιν και εξέλιξιν καθώς ο χρόνος συντονίζει και ωρμιάζει τας καταλληλοτέρας συνθήκας δια την επερχόμενην πρόοδό των. Πλήθος δε άλλων απομακρύνθηκαν, απομακρύνονται και θα απομακρύνονται εφόσον επεράτωσαν τον επί της Γης εξελικτικόν κύκλον προόδου, όταν δια του χρόνου επέρχεται η πλήρης εκδίπλωσις και εμφάνισις όλων εκείνων των εν δυνάμει ιδιοτήτων που επί του παρόντος διέθεται. Άπασα δε η ανθρωπότης ως μαθητευομένη εις τα μεγάλα της φύσεως μυστήρια, ευρίσκειται εις συνεχήν θεωρίαν και βίωσιν των αλληπάλληλων μεταβολών αυτής και συνεπώς εις αιώνιον διδασκαλίαν, εκ της οποίας δύναται να ποριστει αναλόγως του βαθμού εξελιξεώς της πάσαν

γνώσιν. Από της εμφανίσεώς του ο άνθρωπος εφοβήθη τον φυσικόν αυτού θάνατον, και το μέγιστον των οραμάτων του ήτο και είναι να επιτύχει την αποφυγήν αυτού, να παλέψει και να κατανικήσει αυτόν, ζων ούτως εις μόνιμον νεότητα. Ματαιία όμως η πάλη καθόσον παλέει με την σκιάν και μόνον αυτού, την απώλειαν του θνητού σώματος, ενώ του διαφεύγει εντελώς η πραγματικότης που αφορά την καθειαιτού υπόστασιν του ανθρώπου, την ευρισκομένην εις την ψυχήν η οποία εξελισσόμενη δεν ευρίσκεται πλέον εις χρείαν του τωρινού της θνητού εργαλείου και μεταβαλλόμενη το εγκαταλείπει, ενώ αυτή εξακολουθεί να υψίσταται εις νέαν κατάστασιν προφανώς ανωτέρα της προηγουμένης.

Ουδείς δύναται να έχει σαφήν γνώσιν της μεταθανάτιας πορείας του ανθρώπου και των συνθηκών υπάρξεώς του άνευ του φθαρτού σώματος. Επί του συνόλου της σχεδόν η ανθρωπότης, εξαιρέσει ελάχιστων πεφωτισμένων ανά τας εποχάς οι οποίοι άφησαν εις ημάς παρακαταθήκην τας διδασκαλίας των, εν μέσω πυκνής ομίχλης και σκότους προσπαθεί να διεξέλθει το μέγιστο των θεμάτων: τον θάνατον. Ούτως ο κάθε ερευνητής αντιμετωπίζει αυτό κατ' αναλογίαν με τα δεσμά της δουλείας εις τα οποία ευρίσκεται προσδεδεμένος. Οι ευρισκόμενοι υπό την φρικτήν δουλείαν της σάρκας και των επιθυμιών αυτής, οι υλόφρονες και υλοβαρείς, θεωρούν αυτόν μετάβασιν εις το μη είναι, εις την ανυπαρξίαν. Κατά φυσικήν συνέπειαν παύουν να ενδιαφέρονται δια παν μέλημα που προάγει τον καθειαιτού άνθρωπον και τον καθιστά κορωνίδα της εξελίξεως επί της Γης. Στρέφονται μόνον προς την ικανοποίησιν των εκ της σαρκός απορρουσών επιθυμιών με κάθε μέσον, ακόμη και πατώντας επί των συνανθρώπων των, εφόσον το ιδανικόν δι' αυτούς είναι η βίωσις και μόνον της ηδονής και της τέρψεως.

Η τοιαύτη συμπεριφορά μεταβάλλει την αγαθήν φύσιν του ανθρώπου εις θηριώδη, ωθώντας τον να προβεί εις αδικίας επί των συννοδιπόρων του εις την Γην με σκοπόν την πλήρη επικράτησιν επί αυτών δια να δύναται πλέον ανενόχλητος να γεύεται τους καρπούς των αδικών πράξεών του, πράγμα που εις την εποχήν μας εμφανίζεται όλο και συχνότερα γύρω μας. Άλλοι πάλι φαντάζονται αυτόν ως μετάβασιν εις τον τόπον όπου επέρχεται η τελική,

η άτρεπτος και εις τους αιώνας κρατούσα απόδοσις του δικαίου δια τα επί Γης πεπραγμένα. Επικαλούνται ούτως την δικαιοσύνην αλλά κατα-

πατοῖν καὶ βεβηλόνοιον αὐτήν, καθὼς δια τῶν ἀντιλήψεῶν τῶν παρο-
ουσιάζουν τὰς ἀνθρωπίνους ὑπάρξεις νὰ δέχονται ζολάσεις αἰωνίους ὡς
ἀντάλλαγμα τῶν πράξεῶν τῶν, που εἴτε ἐξ ἀγνοίας εἴτε ἐξ ἀνάγκης
σφοδρῆς εἴτε καὶ ἐξ ἐπιλογῆς τελικῶς ἐτέλεσαν, εἰς τὸν ἐλάχιστον
ἐμπρὸς σὴν αἰωνιότητα χρόνον που ἐξῆσαν εἰς τὴν Γῆν. Οὕτως πα-
ρουσιάζουν τὸ ἐπιστέγασμα τῆς φυσικῆς νομοτέλειαι, τὴν θεῖαν δικαιο-
σύνην νὰ λειτουργεῖ ἀτελέστερα τῆς ἀνθρωπίνης, ἡ ὁποία ὅταν ἐπέρχε-
ται ὁ σὺφρονησμός ἀπαλλάσσει τῆς τιμωρίας τὸν κατὰδικον.

Σκοπὸς δε τῆς φύσεως εἶναι ἡ τελειοποίησις τῶν ὄντων δι' ὅλων τῶν
μέσων που διαθέτει, μὴ ἐξαρουμένης καὶ τῆς δικαιοσύνης, καὶ οὐχὶ ἡ
τιμωρία καὶ ἡ ἐξόντωσις αὐτῶν. Ἀκόμη καὶ ἡ ἐπιστήμη του σήμερα, πει-
σμώνως ἀρνούμενη νὰ ερευνήσῃ πέραν καὶ μόνον ὅσων ἐμπίπτουν εἰς
τὰς ἀνθρωπίναις αισθήσεις, ἀδυνατεῖ νὰ βοηθήσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν
αἰώνιον καὶ ἀτελεῦτητον ἐρευνά του. Ἡ δε ἀγνοία τούτη δημιουργεῖ τὸν
μέγιστον φόβον εἰς αὐτόν, καθὼς ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ομίχλης που του
ἐδημιούργησαν αἱ ἐπικρατούσαι κατὰ καιροῦς ἀντιλήψεις, αἱ δεισιδα-
μονίαι τῶν ἡμι ἀθῶν συνοδοιπόρων του εἰς τὴν κοινωνίαν, αἱ σκοπιμό-
τητα τῶν ἀμαθῶν ἀλλὰ κρατούντων τὰ ἡνία τῆς τύχης του, καὶ τόσα ἄλ-
λα κακὰ που ἀνά τὰς ἐποχὰς υφίσταται ἡ ἐπὶ τῆς Γῆς πορεία του, φα-
ντάζεται ἀποτρόπαια καὶ φορικαλεώδη τὴν μεταθάνατιο ὑπάρξιν του
ἴσως δε καὶ μετάβασιν εἰς τὸ μὴ εἶναι. Ὅσον ὅμως ἀνέρχεται εἰς πνευ-
ματικὸν ἐπίπεδον, καὶ δια τῆς ἐρεῖνης καὶ τῆς παρατηρήσεως εἰσχωρεῖ
ὄλο καὶ περισσώτερον εἰς τὰ μεγάλα τῆς φύσεως μυστήρια καὶ τὰς λει-
τουργίας αὐτῆς, καθησυχάζει καὶ ἀπομακρύνει τὸν φόβον. Το δε περι-
στασιακὸν καὶ ἐφήμερον τῆς διελεύσεώς του ἐπὶ τῆς Γῆς, καθὼς παρα-

λαμβάνει την φιλοξενίαν επ' αυτής από την προηγουμένη γενεά και την παραδίδει εις την επομένην αλλά και το κοινόν της μοίρας πάντων ως προς τον θάνατον, απομακρύνουν ακόμη περισσότερον τον προερχόμενον εξ αυτού φόβον. «Όταν απομακρύνονται από την ανθρώπινη ζωήν αι αδύνατοι να εκτιμήσουν αυτήν ανθρώπινα ψυχαί, τότε μόνον εννοούν το μέγεθος της ανοησίας των», υπενθυμίζει ο αείμνηστος Σπυρίδων Νάγος. Τότε μόνον απαλλασσόμενοι του θνητού εργαλείου, του οποίου η άμετρος θεραπεία εμπόδιζε την θέαν του πραγματικού και του αληθούς, ατενίζοντας καθαρά προς τα οπίσω αναφωνούν «φει της εμής κακίας, ος δι' ηδονήν ούτω βραχείαν εστέριμαι βασιλείας τηλικαύτη» (αλίμονο δια την κακίαν μου, ο οποίος δια ηδονήν τόσο μικρήν στερήθηκα τέτοιας βασιλείας).

Πλείστοι δε εξ ημών οικτίρουν το ημέτερον γένος δια το ελάχιστον ως λέγουν διάστημα χρόνου που διαβεί επί της Γης, και το πλήθος των κακών που αντιλαμβάνει. Οι ευρισκόμενοι εις την ατραπόν της ερεύνης γνωρίζουν ότι περί μεν των κακών τά πάντα αναίτια πλην του ίδιου του ανθρώπου, ο οποίος δια έξεως ιδίας και προαιρέσεως επιλέγει σκέψεις, λόγους και πράξεις που τον οδηγούν εις κακοδαιμονίας μεγίστας και λύπας, εφαρμόζοντας κατά γράμμα το Ομηρικόν «σφετέρησιν ατασθαλίησιν όλοντο, νήπιοι» (εξαιτίας των δικών των αμαρτημάτων αγωνίσθησαν οι άφρονες), διότι όπως διαβεβαιώνει ο Πλάτων «αίτια ελομένον. Θεός αναίτιος». Προς δε το ελάχιστον της περιηγήσεώς μας επί της Γης, ως αναλογισθώμεν ως προς τί θα ωφέλει η μακροτέρα πορεία ημών, όντες έγκλειστοι εις το φρικτόν δεσμοπήριον που οι ίδιοι οικοδομήσαμε δια τον εαυτόν μας, διορίζοντας δεσμοτύτας φοβερούς τα ίδια μας τα πάθη, των οποίων δεν δυνάμεθα να διαλάβωμεν την προσοχήν και να εξέλθωμεν του δεσμοπηρίου. Παρακωλύομεν ούτως την περαιτέρω εξέλιξήν μας, κρατούντες ό,τι εξ ημών αθάνατον και συγγενές προς τον θεϊόν προσδεδεμένον δια μακράς συνηθείας και έξεως εις τα πρόγεια και τα της πυκνής ομίχλης.

Αι ελάχιστοι ευχαριστήσεις που προξενεί η κάλυψις των παθών, ως οι αστεϊσμοί και τα παίγνια των μελλοθανάτων φιλακισμέων που ξεχνούν προς στιγμήν το υπέρ της κεφαλής των κρεμάμενον σχοινίον, δημιουργεί εις ημάς την ψευδαίσθησιν ότι τούτος είναι ο σκοπός της ζωής ισχυροποιώντας ούτως και καθιστώντας άρρηκτα τα της συνηθείας δεσμά. Όσοι δε εκ των ανθρώπων αρθούν εις πνευματικόν επίπεδον γνώσεως τοιούτον ώστε να καταφέρουν να κατανικήσουν τους φοβερούς δεσμοτύτας, τούτοι οικ έχουν χρειάν μακροτέρου χρόνου ζωής καθώς ήδη ατενίζουν προς την αιωνιότητα και πορεύονται οδόν θεϊαν, η οποία οδηγεί εις τόπον κάλλιστον και αρμονικότατον όπου τα όρια και αι δεσμεύσεις που ο χρόνος θέτει εις το ανθρώπινον γένος δεν δύνανται να εισέλθουν.

Πάντες οι άνθρωποι, ανεξαρτήτως καταγωγής, κοινωνικής θέσεως και αξιώματος λυγίζουν, κλαίουν, θρηνούν και οδύρονται όταν οι προ-άγγελοι του θανάτου καλέσουν αυτούς ή αγαπητόν ή συγγενικόν τους πρόσωπον ενώπιον του βασιλέως. Πολλάκις δε υπερβάλλουν ως να επρόκειτο δια τοιούτων εκδηλώσεων να κάμψουν την άκαμπτον θέλησιν του υπερτάτου νόμου, ως να επρόκειτο να αποτρέψουν την είσοδον του εκλιπόντος εις την νέαν του πορείαν, χωρίς ωστόσο να γνωρίζουν εάν τούτη παρέχει καλύτερας ή χειροτέρας συνθήκας εις αυτόν από την προηγουμένην. Δικαίως δύναται να απορήσει τις, άρα οι πενθούντες ούτως τους αποθανόντες, εαυτών ένεκα πενθούσιν ή ένεκα των τεθνεώτων; Εάν με εαυτών διότι εσπερήθησαν την ηδονήν ή την χρείαν ή την ωφέλειαν εξ αυτών, φίλαιτος η πρόφαισις της λύτης διότι δεν επιθυμοῦν εκείνους αλλά τας ωφελείας που προκύπτουν εξ αυτών. Εάν δε ένεκα των τεθνεώτων, ας γνωρίζουν ότι εν ουδενί κακόν τυγχάνουσιν όντες καθόσον απηλλάχθησαν της λύτης και των μεγίστων κακών.

Όσοι δε εκ των ανθρώπων ευρίσκονται εν πορεία προς την απρα-πόν της μνήσεως, δέον οὔτε το ζην να θέτουν ως καλόν οὔτε το θνή-σκειν, αλλά το καλώς αμφοτέρα εκτελέσαι. Διότι οι ερευνηταί της φύ-σεως καλώς γνωρίζουν ότι ουκ έστι θάνατος αλλά αιώνιος μεταβολή, η δε φύσις θα επιτρέψει εις ουδέν μόριον αυτής να μεταβεί εις το μη εί-ναι. Θα τα ωθει όμως πάντα εις το αεί γίνεσθαι, υπηρετώντας ούτως δια της προόδου τον υπέρτατον σκοπόν. Πάσα δε ενασχόλησις και θε-ραπεία τού υπό μορφήν δανείου κτηθέντος σώματος, πέραν βεβαίως των φυσικών και αναγκαίων, εις ουδέν δύναται να ωφελήσει και να προάγει την πραγματικην υπόστασιν του ανθρώπου, την ευρισκομένην εις την ψυχήν. Τούτο πρέπει να αποδοθεί εις ην κατάστασιν παρελή-φθη και ει δυνατόν εις καλύτεραν, εξερουμένων των κατά φύσιν φθο-ρών που υπέστη ένεκα χρόνου, εις την αποδώσασα αυτό παμήμερα φύ-σιν, όταν πλέον επιτελέσει το έργον του και δεν δύναται να προσφέρει τι εις τον άνθρωπον, παρὰ εμπυδιζει αυτόν εις την όψιν του αληθούς και του όντος. Τότε λοιπόν εξ ανάγκης και δια την εξυπηρέτησιν της προόδου, η ανθρωπίνη υπόστασις πρέπει να απαλλάσσεται του σώμα-τος ως ο Οδισσεύς των ρακέων.

Κατά την κάθοδόν της η ψυχή από των τελειότερων επί τα ατελέστε-ρα, ενδύεται χιτώνες αλλότριους οι οποίοι ανήκουν εις την ατελήν ύλην και τας ανάγκας που διέπουν την σύνθεσιν αυτών, έως ότου τελικώς εν-δύεται το πλήρες συνθέτου ύλης θνητόν της εργαλείον, το σώμα. Πρα-τουιμένης της επί Γης εκπαιδεύσεως της και ανάλογα με την επιτελούμε-νην εις αυτήν πρόοδον άρχεται πλέον η άνοδος εις το οικείον, εις το κα-τά φύσιν αυτής περιβάλλον, ότε και απεκδύεται των μη προσηκόντων εις αυτήν και το περιβάλλον εις το οποίον ανέρχεται. Αρχομένη εκ του υλι-

κοτέρου προς το αϋλότερον έως ότου απομείνει γυμνή από καθετί υλικόν, θέλει αποχωρισθεί των θνητών αναγκών και συναφθεί των αϋλων και συγγενών αυτή ειδών, διότι ως δηλεί το λόγιον «ου γαρ εφικτά τα θεία βροτοίς τοις σώμα νοούσιν, αλλ' όσοι γυμνίητες άνω σπειδουσι προς ύψος» (διότι δεν είναι κατανοητά τα θεία στους θνητούς, οι οποίοι νοούν μέσω του σώματος, αλλά όσοι γυμνώνονται εξ αυτού -του σώματος- μπορούν να πορεύονται προς τα άνω - να κατανοούν τα θεία).

Τούτο φαίνεται να καταμαρτυρεί και η πανάρχαια μυστηριακή γνώσις, ως δια της θειοπάτης σιγής επέζησε ανά τους αιώνας και ενεφανίσθη εις ημάς κεκαλυμμένη δια συμβόλων και μύθων, έτοιμη να αποκαλυφθεί εις τον σεμνόν ερευνητήν, εις τον μύστην του μέλλοντος. Ως παραδίδει ο μεμνημένος εις την αρχαίαν σοφίαν Πίνδαρος περί του Αγαμήδους και του Τροφωνίου, οι οποίοι κατάφεραν το εκ παντός μινιμένον προσδοκώμενον να οικοδομήσουν τον Ναόν του Απόλλωνος εις το κέντρον, εις τον ομφαλόν της Γης, τους Δελφούς, «αιτείν παρά του Απόλλωνος μισθόν, τον δ' αυτοίς επαγγείλασθαι εις εβδόμην ημέραν αποδώσει, εν τοσούτω δ' ευχέισθαι παρακελεύεσασθαι. Τους δ ποιήσαντας το προσταχθέν τη εβδόμη νυκτί κατακοιμηθέντας τελετήσασιν» (εξήτησαν εκ του Απόλλωνος μισθόν, ο δε είτε προς αυτούς ότι θα τον αποδώσει κατά την εβδόμην ημέραν και τους προέτρεψε επί επτά ημέρες να προσεύχονται. Πράττοντες δε το προσταχθέν την έβδομη νύκτα ενώ κοιμήθηκαν. απεβίωσαν).

Τούτον ως φαίνεται άριστον μισθόν εθεώρησεν ο θεός δια τα τέκνα του, τα οποία κατάφεραν να αναγείρουν εντός των το θείον οικοδόμημα, να απαλλάξει δηλαδή αυτούς των μεγίστων δεσμών του θνητού σώματος φέροντας εις όψιν το κάλλιστον και θειότατον οικοδόμημα, το

οποίον επερατώθη πλέον εις το κέντρον της υπέρξευός των με κάλλιστα και τέλεια υλικά, καθότι «μη καθαρῶ γὰρ καθαρῶ εφάπτεσθαι, μη ου θεμιτόν η». Δια μεν τον αγαθόν άνθρωπον που κατά φύσιν ἔζησε ἐπὶ της Γης, ακολουθῶν τους νόμους αὐτῆς και διατελῶν εν πλήρη αρμονία μετὰ του εαυτοῦ του, των συνανθρώπων του και του παντός εν γένει, ο θάνατος αποτελεί το επισφράγισμα της θεϊότητός του. Τούτος θα τον απαλλάξει ἀπὸ καθετὶ θνητόν εις τὸ οὐοίό τον κατέστησε μέτοχον η προς ἐξέλιξιν πορεία του, θα τον στέψει βασιλέα εαυτοῦ και κυρίαρχον των δυνάμεων και των ιδιοτήτων της φύσεός του, και θα τον εγκαταστήσει μόνιμον κάτοικον τόπου θείου ὅπου ουδέν εκ των κακῶν που επιηρεάζουν τον άνθρωπον και την πυκνήν ὕλην δύναται να εισέλθει.

Δια δε τον μοχθηρόν, τον παραβιάσαντα τους νόμους της φύσεως, ο οὐοίος κατέστησε δούλον τον εαυτοῦ βασιλέα και τον περιέβαλε με τα σιδηρὰ δεσμὰ της πυκνῆς ὕλης και των παθῶν του θνητοῦ σώματος, ο θάνατος αποτελεί το προσωρινόν τέλος της φρικτῆς ταύτης δουλείας και παρέχει εις αὐτόν την δυνατότητα μέσω σχολείου νέου, να διδαχθεὶ καθετὶ τὸ οὐοίον θα τον κρατήσῃ ικανόν εις ἐπόμενον πλουν να οδηγήσει την λέμβον του με ασφάλεια εις την Ἰθάκην, και εκ νέου μαχόμενος να ανακτήσῃ το ἀπολεσθέν και πολιορκούμενον βασιλείον του. Η μεν κακότης της ψυχῆς η οὐοία χρῆται ως εργαλείον το σώμα, αφήνει ανεπιρέαυτον την εὐεξίαν αὐτοῦ και οὐτως δυνάμεθα να ἴδωμεν κακούς και μοχθηρούς ανθρώπους υγιέστατους και ερωμενέστατους κατὰ το σώμα. Ομοίως, η κακότης του σώματος δεν δύναται να εισέλθει εις την ψυχῆν, εκτός και αν ο ἴδιος ο άνθρωπος μεταφέρει αὐτήν ως δούρειον ἴππον εντός του. Εκ τούτου παρατηρούμεν ανθρώπους στερούμενους κάθε εὐεξίας και σωματικῆς ρώμης, παράλυτους σχεδόν κατὰ το ὅλον, επιστημονικώτατους δε και αστρονομικώτατους ως ο ἐπὶ των ημερῶν μας Στήβεν Χῶκινς.

Σοφώτατα ἀρα ο θεῖος Πλάτων παραινεί «ἀνθρώποι κακῶς οἰεσθε τον θάνατον εἶναι εκ των κακῶν και τα τραύματα, τι γὰρ τούτων ἡμῖν κακόν, εν ψυχῇ την υπόστασιν ἔχουσιν;» (κακῶς νομιζετε ὅτι ο θάνατος και τα τραύματα ανήκουν εις τα μεγάλα κακά, διότι τί θα μπορούσε ἐξ αὐτῶν να εἶναι κακὸ εις ἡμῶς ἔχοντας την πραγματικῆν υπόστασιν μας εις την ψυχῆν;). Διότι μόνον εις το εργαλείον της ψυχῆς, το θνητόν σώμα, δύναται να ἐπέμβῃ ο θάνατος, επιφέροντας ἀποσύνθεσιν αὐτοῦ εις τα ἐξ ὠν συνετέθη, και ουχὶ εις την ἀθάνατον ψυχῆν η οὐοία ετεύχθει ἀνώλεθρος και μη υφισταμένη λύσιν. Ουδέποτε ὁμοως ο χρήστης του εργαλείου, ἐξαιτίας βλάβης ἢ και οριστικῆς ἀπώλειας αὐτοῦ, χάνει και την τέχνην ἔνεκα της οὐοίας εχρηῖτο το εργαλείον, καθῶς «ουδ' ο τέκτων του πρίονος αὐτῷ λοβηθέντος ἀποβάλλει την τέχνην» (διότι οὐτε ο τεχνίτης ἀπὸ βλάβη του πριονίου του χάνει την τέχνην).

Από την Άχρονη Σοφία

ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ

Η φύση δημιουργήθηκε από άπειρα και από πεπερασμένα, και όλος ο κόσμος και πάντα όσα υπάρχουν μέσα σε αυτόν.

Ο κόσμος παραμένει αθάνατος και ακατάβλητος στην αιωνιότητα, γιατί ούτε από μέσα θα βρεθεί κάποια άλλη αιτία πιο δυνατή, ούτε από έξω που να μπορεί να τον καταστρέψει.

ΦΙΛΟΛΑΟΣ

Η φύση είναι πατρίδα της γενιάς κάθε ανθρώπου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ω Φύση, από σένα προέρχονται όλα, μέσα σου είναι όλα, και σε σένα καταλήγουν τα πάντα.

Δεν υπάρχει κανείς που να σε εμποδίζει να πράττεις και να λέγεις εκείνα που είναι σύμφωνα με την φύση, της οποίας είσαι μέρος.

ΜΑΡΚΟΣ ΑΥΡΗΛΙΟΣ

Η φύση από μόνη της οδηγεί στο καλό.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ

Η φύση από τα φαινόμενα, δεν μας δίνει την εντύπωση ότι είναι ένα πράγμα που διέπεται από γεγονότα άτακτα και ασύνδετα μεταξύ τους, όπως μια κακότεχνη τραγωδία.

Ό,τι είναι σύμφωνα με την φύση είναι και ευχάριστο.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

Η φύση και η διαπαιδαγώγηση είναι κάτι παρόμοιο, γιατί βέβαια η διαπαιδαγώγηση βάζει σε τάξη τον άνθρωπο, τακτοποιώντας τον όμως, τον μετασηματίζει σύμφωνα με την φύση.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ

Η φύση ποτέ δεν επιζητά το κακό.

Το να ενεργείς σύμφωνα με την φύση είναι νόμος της ζωής.

Να αποστρέφεται όσα βρίσκονται στην εξουσία μας και είναι αντίθετα προς την φύση.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΣ

Η ζωή που συμφωνεί με την φύση, είναι ακριβώς το ίδιο με την ενάρετη ζωή. Γιατί η αρετή είναι ο τελικός σκοπός στον οποίο η φύση μάς οδηγεί.

ΖΗΝΩΝ

Δεν είναι δυνατόν να λαθεύουν οι νόμοι της φύσης.

Η φύση είναι ισχυρότερη από κάθε διδασκαλία.

ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ

(Πηγή: Χ.Μπάρακλι, Γνώμικά και Παροιμίες, εκδ. Εστίας)

Αυτόματα η φύση βρίσκει τις ενδεδειγμένες αντιδράσεις του οργανισμού (απέναντι στην κάθε αρρώστια).

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ

Η φύση μας δίνει την τέχνη και η τέχνη τις άγνωστές μας ομορφιές της φύσης.

ΚΙΚΕΡΩΝ

Η φύση δεν γνωρίζει την ανάπαυση και καταριέται κάθε αδράνεια.

ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ

Ο στόμαχος και η καρδιά πρέπει να είναι ευχαριστημένα, ίνα ηδυνώμεθα θαυμάζοντες την φύσιν. Άλλως ο ήλιος φαίνεται ημίν, εμοί τουλάχιστον, μηχανή προς ωρίμανσιν των πεπόνων, η σελήνη φανάριον των κλεπτών, τα δένδρα καισίμιος ύλη, η θάλασσα αλιμυρόν ρευστόν και η ζωή ανούσιος ως νερόβραστος κολοκύνθη.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΡΟΪΔΗΣ

Δεν έχεις ανάγκη από οπτικά μέσα για να διαβάσεις το βιβλίο της φύσης. Παρατήρησε βαθιά στο εσωτερικό σου και θα κατορθώσεις να το βρεις εκεί και να το καλομελετήσεις.

Η επιστήμη είναι δυνατόν να κάνει και λάθη. Η φύση όμως ποτέ και για κανένα λόγο.

ΝΤΡΥΝΤΕΝ (Άγγλος ποιητής, 1631-1700)

(Πηγή: Ν. Ζαγκλαβήρα, «Εγκυκλοπαίδεια της Αρχαίας και της Νεότερης Σοφίας»)

Αιτίες Πόνου στην Ζωή μας κατά τον Γκωτάμα Βούδα

Θωμάς Λιογάρας
(Κρήτη)

«Όπως το γιασεμί μεγαλώνει όμορφα και με γλυκό άρωμα
«πάνω σε ένα σωρό από σκουπίδια πεταμένα στην άκρη του δρόμου,
«έτσι, έτσι και μέσα σε εκείνους που δεν είναι τίποτε άλλο από σκουπίδια,
«ο πιστός στο τέλειο ξύπνημα λάμπει με τη σοφία του
«ανάμεσα στους τυφλούς του κόσμου»

Γκωτάμα Βούδας

Όταν ο Βουδισμός άρχισε να εξαπλώνεται στην Ανατολή, ταυτόχρονα ο Χριστιανισμός άρχισε να κινείται προς την Δύση. Ο Βουδισμός με πρωτοπόρο τον Asoka Chandragurta έφθασε στην Κίνα όπου συνιπήρξε με τον Κομφουκισμό. Έτσι μπορεί σήμερα ο Βουδισμός να είναι μία από τις μεγαλύτερες θρησκείες στον κόσμο, ξεκίνησε όμως ως φιλοσοφικό σύστημα. Η φιλοσοφία του Βούδα (Σιντάρτα Γκωτάμα) εμφανίστηκε σε μια εποχή στην οποία είχε ξεπέσει και εκφυλιστεί η μεταφυσική και η τελετουργική επίσημη Βραχμανική θρησκεία των Βεδών. Η λέξη Βούδας σημαίνει φωτισμένος. Τον τίτλο του Βούδα τον απέκτησε ο Σιντάρτα σε μια προχωρημένη ηλικία, ύστερα από μακρόχρονη φιλοσοφική αναζήτηση κοντά στους σοφούς της Ινδίας εκείνης της εποχής.

Ο Βούδας γεννήθηκε στο βασίλειο των Sarya με πρωτεύουσα την Kapilavastu, το 563πΧ. Πατέρας του ήταν ο βασιλιάς Sudhodhana και μητέρα του η Maya, η οποία συνέλαβε με μυστικιστικό τρόπο όπως αναφέρουν οι παραδόσεις ότι γίνεται η σύλληψη και γέννηση των περισσότερων Αβατάρ. Η ζωή του Σιντάρτα ήταν σύντομη στο παλάτι γιατί από εκεί έφυγε σε νεαρή ηλικία για να απαντήσει στα μεγάλα υπαρξιακά του ερωτήματα. Ως τότε ζούσε στο παλάτι του πατέρα του έχοντας όλες τις ανέσεις που του πρόσφερε ο βασιλιάς. Όμως, παρά την ειδυλλιακή ατμόσφαιρα που είχαν φτιάξει οι γονείς

του, αποφάσισε να βγει έξω και να επισκεφθεί ο ίδιος το βασίλειο. Τότε διαδοχικά, κατά την διάρκεια του ταξιδιού του, αντιμετώπισε την ανθρώπινη δυστυχία υπό την μορφή ενός γέροντα σκυφτού από το βάρος των χρόνων, ενός αρρώστου καταβεβλημένου από τον πόνο, και ενός νεκρού.

Μπροστά στην ανθρώπινη δυστυχία που φέρουν τα γηρατειά, η ασθένεια και ο θάνατος, η ψυχή του πρίγκιπα ξύπνησε για αναζήτηση των αιτιών για την ματαιότητα του κόσμου. Αποφάσισε τότε να φύγει και να αναζητήσει την αιτία του πόνου μέσα στην φτώχεια της

ασκητικής ζωής, μακριά από τα εγκόσμια και τις ανέσεις. Μετά από μεγάλη περιπλάνηση βρήκε την φώτιση μόνος του αφού καμία από τις διδασκαλίες που διδάχθηκε δεν τον ικανοποιούσε. Η παράδοση αναφέρει ότι φωτίστηκε, ότι βρήκε την υπέρτατη αλήθεια κάτω από το δένδρο Μπόντι, δηλαδή την διδασκαλία της Μέσης Οδού (η οποία ήταν σαν και του Κομφούκιου), του σωστού αρ-

μονικού μέτρου ανάμεσα στον ακραίο ασκητισμό και την μαλθακή πολυτέλεια. Από εκείνη την στιγμή ξεκίνησε το κήρυγμά του. Η καρδιά της διδασκαλίας του πρώτου κηρύγματος του Βούδα στην πόλη Μπενάρες είναι οι λεγόμενες τέσσερις Μεγάλες Αλήθειες.

1. Η ύπαρξη του πόνου (Dukha): ο πόνος δεν περιορίζεται στα ανθρώπινα πλάσματα αλλά αγγίζει γενικώς όλες τις έμψυχες υπάρξεις που έχουν εμπλακεί στην Σαμσάρα ή Τροχό των ενσαρκώσεων. Είναι φανερό ότι παντού υπάρχει πόνος, και όταν γεννιούνται και όταν πεθαίνουν τα όντα. Όταν αποκτούμε αγαθά γεννιέται ο φόβος ότι μπορεί να τα χάσουμε, και ο πόνος φυλάττει όταν τα χάνουμε.

2. Ο πόνος οφείλεται σε ορισμένες αιτίες που συνοψίζονται στην δίψα ή επιθυμία για ζωή.

3. Η επιθυμία που προξενεί τον πόνο μπορεί να εξάλειφθεί.

4. Υπάρχει ένας δρόμος για την εξάλειψη του πόνου και για την άρση των αιτιών των επιθυμιών, και αυτός είναι η Ειγενής Οκταπλή Ατραπός την οποία αποτελούν τα εξής εσωτερικά σκαλοπάτια: ορθή

σκέψη, ορθή πρόθεση, ορθή προσπάθεια, ορθή ομιλία, ορθή συμπεριφορά, ορθή πράξη, ορθά μέσα, και ορθός διαλογισμός.

Με την άσκηση αυτών των αρετών μπορεί ο άνθρωπος να απελευθερωθεί από τον πόνο και να φθάσει εν ζωή στην νιρβάνα, δηλαδή στην πλήρη απελευθέρωση, να αυτοβυθιστεί στο Απόλυτο. Η θρησκευτική φιλοσοφία που άφησε ο Βούδας για πολλά χρόνια παρήγαγε γενεές αγαθών και ανιδιοτελών ανθρώπων. Ο Βουδισμός είναι μια αναίμακτη θρησκεία, ανεκτική και φιλελεύθερη, που διδάσκει την παγκόσμια ευσπλαχνία και αγαθοεργία, την αγάπη και την αυτοθυσία, την πενία και την ικανοποίηση του καθενός με την μοίρα του, όπου και αν είναι. Ο Βούδας ποτέ δεν έγραψε, ούτε συγκέντρωσε τις διδασκαλίες του σε κάποιο έργο. Αυτό το έκαναν οι μαθητές του τετρακόσια χρόνια μετά τον θάνατό του. Οι πιο καθарές διδασκαλίες του περιέχονται στο έργο «Pali Canon», που έχει το όνομα Tripitaka (=τα τρία καλάθια) και περιλαμβάνει: Τα βιβλία της διδασκαλίας ή Suta Pitaka, τα βιβλία των ηθικών διδαγμάτων ή Vinaya Pitaka, τα βιβλία της ψυχολογίας και της φιλοσοφίας ή Avidama Pitaka. Στα Suta Pitaka ανήκει το *Dhammapadam* που αποτελείται από μια σειρά 423 κεφαλαίων, και μέσα από αυτές τις ηθικές διδασκαλίες και τα διδάγματα ο Βούδας μιλάει για την ύπαρξη δέκα δεσμών που δένουν τον άνθρωπο με αυτόν τον κόσμο. Αυτά είναι:

A. Η πίστη στην ύπαρξη ενός προσωπικού εγώ. Ο άνθρωπος αναγκάζεται να είναι δέσμιος αυτού του κόσμου και του τροχού της Σαμσάρα επειδή οι φορείς της προσωπικότητάς του (αιθεροφυσικό, πρᾶνικό, αστρικό, και κατώτερο νοητικό) τον εμποδίζουν να αντιληφθεί την ατομικότητά του, με αποτέλεσμα αυτή να διασπάται. Έτσι ο άνθρωπος δεν μπορεί να αναγνωρίσει την πραγματική του φύση.

B. Η απορία ή αναποφασιστικότητα. Καταλαβαίνουμε πολύ καλά αυτό το χαρακτηριστικό του μη επιβεβαιωμένου ανθρώπου, που τον κάνει να χάνει πολλές ευκαιρίες στην ζωή του και πολλές φορές να τον οδηγεί στην τεμπελιά και την μαλθακότητα. Επαναλαμβάνει συνεχώς τα ίδια λάθη, δεν ρισκάρει, δεν μαθαίνει, δεν παίρνει πρωτοβουλίες, γίνεται ένα άβουλο ον, δεν εξελίσσεται. Αυτός είναι ένας ακόμη ανασταλτικός παράγοντας που τον εμποδίζει να φθάσει στην απελευθέρωση.

Γ. Η πίστη στην αποτελεσματικότητα των εξωτερικών τυπικών και τελετουργιών. Αυτός είναι ένας μεγάλος κίνδυνος για τον άνθρωπο που προσκολλάται στην μορφή και χάνει την βαθιά ουσία. Η προσκόλληση στην μορφή και στην επιφανειακή ενασχόληση με το ιερό, κάνει τον άνθρωπο φανατικό λάτρη του τυπικού χωρίς καμία εσωτερική αξία και δύναμη.

Δ. Η επιθυμία της ύπαρξης στους κόσμους της μορφής. Αυτή η επιθυμία γεννιέται από το ένστικτο της συντήρησης της ζωής, να θέλουμε δηλαδή με οποιοδήποτε τίμημα να υπάρχουμε στον αισθητό κόσμο. Αυτό μας δίνει μια ψεύτικη σιγουριά ότι δεν θα χαθούμε ποτέ. Αυτή η επιθυμία οφείλεται και στον φόβο που έχουμε για τον θάνατο.

Ε. Η ανησυχία. Ο νους είναι ένα μεγάλο εργαλείο που διαθέτει ο άνθρωπος, και σε αυτό το επίπεδο θα δημιουργηθεί η γέφυρα προς το ανώτερο εγώ μας. Όμως ο νους της προσωπικότητας, λόγω του ότι έχει μέσα του την επιθυμία, τρέχει με ιλιγγιώδη ταχύτητα με αποτέλεσμα να γίνεται ανήσυχος ενώ δεν θα έπρεπε. Χάνοντας την γαλήνη και την εσωτερική του ηρεμία, ο άνθρωπος γίνεται δέσμιος της μικρής φωνής του νοητικού του επιπέδου.

ΣΤ. Κακοήθεια. Η ηθική ζωή στον Βουδισμό είναι άμεσα συνδεδεμένη με την εσωτερική ζωή και την βαθιά γνώση του εαυτού. Βασίζεται επίσης στον παγκόσμιο Νόμο της Δικαιοσύνης, αυτόν της δράσης και την αντίδρασης, της αιτίας και του αποτελέσματος, το λεγόμενο Κάρμα. Έτσι, το κακό ήθος στον άνθρωπο παράγει αποτελέσματα που τον κάνουν δέσμιος αυτού του κόσμου και τον οδηγούν ξανά και ξανά στον τροχό της Σαμσάρα.

Ζ. Η υπερηφάνεια. Ο άνθρωπος συχνά έχει την τάση να υποκρίνεται ότι γνωρίζει ενώ δεν γνωρίζει τίποτα, να θέλει να φαίνεται καλός και εξυπνος προβάλλοντας διάφορες ψεύτικες μάσκες. Με βάση τον νόμο της δράσης και της αντίδρασης, δηλαδή του Κάρμα, αυτή η στάση θα έχει τα αποτελέσματά της σε αυτήν ή την άλλη ζωή μέχρι να μάθει ο καθένας από εμάς πώς πρέπει να συμπεριφέρεται.

Η. Ο αισθησιασμός. Η επιθυμία και η ηδονή στα κατώτερα πάθη και συναισθήματα εμποδίζουν τον άνθρωπο να έλθει σε επαφή με το ιερό του εαυτού του και να έχει μια εσωτερική ζωή. Είναι ένας βασικός δεσμός που έλκει τον άνθρωπο προς την ύλη.

Θ. Η άγνοια. Ένας από τους μεγαλύτερους εχθρούς του ανθρώπου για την εξέλιξή του είναι η άγνοια, γιατί η σύνδεσή μας με το ανώτερο μέρος του εαυτού μας βασίζεται στην γνώση του εαυτού μας, στην αυτοπαρατήρηση, την παρατήρηση των πραγμάτων και των γεγονότων που συμβαίνουν γύρω μας, μέσα μας και έξω από εμάς.

«Και να, ως Μπίκου, η Ευγενής Αλήθεια για τον πόνο: Η γέννηση είναι πόνος, τα γηραιατά είναι οδυνηρά, η αρρώστια είναι οδυνηρή, ο θάνατος είναι οδυνηρός. Το άγχος, η στενοχώρια είναι οδυνηρά, η ένωση με το δυσάρεστο είναι οδυνηρή, ο αποχωρισμός από αυτά που αγαπάμε είναι οδυνηρός. Οδυνηρό είναι να μην αποκτούμε αυτά που επιθυμούμε.»

Ι. Η ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΡΙΖΑ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ.

Το Τέλος της Πρώτης Χιλιετίας στην Ευρώπη και οι Δρούζοι του Όρους Λίβανος

Ανωνύμου

(Περιοδικό *Theosophy*, Νοέμβριος 1937 –
μετάφραση: Ιφίγένεια Κασπαμονίτη)

Η ΕΥΡΩΠΗ ΤΟΝ ΔΕΚΑΤΟ ΚΑΙ ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΑΙΩΝΑ. Ο δέκατος αιώνας θεωρείται σημαντικός ακρογωνιαίος λίθος της Ευρωπαϊκής ιστορίας, διότι σηματοδότησε το πέρας των πρώτων χιλίων ετών Χριστιανοσύνης. Επί πολλούς αιώνες η Καθολική Εκκλησία υποστήριζε ότι εκείνη ήταν ο μοναδικός θεματοφύλακας των διδασκαλιών του Ιησού, και ότι οι Πάπες της ήταν οι ζωντανοί εκπρόσωποί Του. Με ποιο τρόπο απορρίφθηκαν οι εν λόγω αυτό-αναλαμβανόμενες ευθύνες όταν ολοκληρώθηκε η περίοδος των χιλίων ετών;

Το Ευαγγέλιο του Λουκά (19:45-46) αναφέρει ότι σε μια ορισμένη περίπτωση ο Ιησούς, «όταν μπήκε εις τον ναό άρχισε να βγάξει έξω εκείνους που πωλούσαν και αγόραζαν και τους έλεγε: Είναι γραμμένο ότι ο οίκος μου είναι οίκος προσευχής, αλλά σεις τον κάνετε φωλιά ληστών». Χίλια χρόνια αργότερα, όμως, ο Οίκος της Προσευχής είχε μετατραπεί σε ανταλλακτήριο χρηματικών ποσών. Εκκλησιαστικά χορηγήματα, οικονομικές απαλλαγές, αφέσεις αμαρτιών, επαγγελματικές άδειες και προνόμια, αγοράζονταν και πωλούνταν όπως κάθε άλλο εμπόρευμα, και έτσι οι «Εκπρόσωποι του Χριστού» ήταν διαρκώς απασχολημένοι σε θέματα πολιτικής, αντιδικίας, και ποικίλων άλλων διεργασιών. Κάθε άγγιγμα της πέννας στο χαρτί είχε το χρηματικό τίμημά του, ενώ επικρατούσε ένα σύστημα δωροδοκίας που έφθανε έως το πρόθυρο του ίδιου του Πάπα.

Το Ευαγγέλιο του Ματθαίου (5:27-28) αναφέρει μια άλλη διδασκαλία του Ιησού: «Έχετε ακούσει ότι είπαν εις τους αρχαίους, Μη μοιχεύσεις. Εγώ όμως σας λέω ότι κάθε άνθρωπος που βλέπει μια γυναίκα και την επιθυμεί, ήδη διέπραξε με αυτήν μοιχεία μέσα στην καρδιά

του». Χίλια χρόνια αργότερα, όμως, ουσιαστικά κάθε «Εκπρόσωπος του Χριστού» είχε επίσημη ερωμένη και παλλακίδες. Η συνήθεια αυτή επεκτάθηκε έως τον κατώτερο κλήρο, και η οικονομική υποστήριξη των νόθων τέκνων που προέκυψαν από αυτές τις αθέμιτες ενώσεις είχε λάβει την μορφή σοβαρού προβλήματος για την Εκκλησία. Εκείνη την εποχή το Παλάτι του Λατερανού είχε πρακτικά μετατραπεί σε οίκο ανοχής. Ο βίος του Πάπα Βενέδικτου Ι ήταν τόσο ακάθαρτος, ώστε ο διάδοχός του «έτρεψε την περιγραφή του». Μοιχείες, φόνοι, και άλλες αχρειότητες, ήταν τόσο συνηθισμένα ώστε ο λαός εξεγέρθηκε εναντίον του. Στην απελυσία του να διατηρήσει την θέση του, ο Πάπας Βενέδικτος δημοπράτησε τελικά την Παπική Έδρα. Την αγόρασε ο John Gratian, ο οποίος χρίστηκε ως ο Πάπας Γρηγόριος ΣΤ΄.

SILVESTER II. CASIVS AOVITIANVS PONT. MAX.

Στο Ευαγγέλιο του Ματθαίου (5:43-44) υπάρχουν τα παρακάτω λόγια του Ιησού: «Έχετε ακούσει ότι είπαν, Να αγαπάς τον πλησίον σου και να μισείς τον εχθρό σου. Εγώ όμως σας λέω, αγαπάτε τους εχθρούς σας, ευλογείτε εκείνους που σας καταριούνται, ευεργετείτε εκείνους που σας μισούν και προσεύχεστε για εκείνους που σας κακομεταχειρίζονται και σας καταδιώκουν». Χίλια χρόνια αργότερα, ο Πάπας Ουρμπάνος Β οργάνωσε την Πρώτη Σταυροφορία. Είχε προηγηθεί μια εμπροσθοφυλακή με φορέα καλής τύχης, ή μασκότ, μια χίνα στην οποία έλεγαν ότι ενοικούσε το Άγιο Πνεύμα. Την κατάληψη της Ιερουσαλήμ ακολούθησαν φρικαλεότητες που υπερέβαιναν σχεδόν κάθε φαντασία. Στην διάρκεια της τελικής σφαγής 70.000ανθρώπων, θεάθηκε ο έξαρχος του Πάπα να «σημιμετέχει στον θρίαμβο».

Τον ενδέκατο αιώνα εμφανίστηκε ο πρώτος Προτεσπάντης. Ήταν ένας νεαρός Γάλλος, ο Gerbert, ο οποίος είχε φοιτήσει στα Αραβικά Πανεπιστήμια της Ισπανίας. Επιστρέφοντας στην γενέτειρά του, την Rheims, επιχείρησε να ιδρύσει ένα σχολείο όπου μπορούσε να διδάξει την σφαιρικότητα της Γης. Όταν ο Επίσκοπος της Ορλεάνης τον επέπληξε δριμύτατα για την προσπάθειά του να φέρει τις Μωαμεθανικές ιδέες σε μια Χριστιανική χώρα, δηλώνοντας ότι η Ρώμη ήταν το κοσμικό κέντρο εκμάθησης και όχι η Γκόρντοβα, ο Gerbert απάντησε: «Δεν υπάσχει ούτε ένας στην Ρώμη ο οποίος να γνωρίζει αρκετά γράμματα, τόσα που

να τον καθιστούν άξιο απλώς σαν θυρωρό. Πώς θα τολμούσε να διδάξει κάποιος που ουδέποτε έμαθε;». Όταν ο Gerbert διαμαρτυρήθηκε για την πώληση συγχωροχαρτιών, ο Επίσκοπος παραδέχθηκε την κατηγορία αλλά ερώτησε: «Δεν έλαβε ο ίδιος ο Σπήρας δώρα από τους Σοφούς;».

Όταν ο Gerbert άρχισε να αναφέρεται στις χονδροειδείς ανηθικότητες των Ρωμαίων Ποντίφηγκων, τον προειδοποίησαν να αφήσει τα πράγματα στην ησυχία τους και του υπενθύμισαν ότι «ο Χαμ ήταν καταραμένος επειδή αποκάλυψε την γύμνια του πατέρα του». Αλλά –παράξενα πράγματι είναι τα έργα του Κάριμα– τελικά ο Gerbert απέβη ο Πάπας Σιλβέστρος Β, αν και η παπική σταδιοδρομία του διακόπηκε σύντομα με ένα έδεσμα από δηλητηριασμένα σύκα. Το όνομα του Πάπα Σιλβέστρου Β δεν μνημονεύεται στον Καθολικό κατάλογο «Αγίων», αλλά πιθανόν να έχει καταγραφεί σε άλλα σημαντικότερα αρχεία.

Αξίζει όμως να εξετάσουμε την πολιτιστική διαφορά μεταξύ Χριστιανικής και Μωαμεθανικής Ευρώπης. Οι Μωαμεθανοί είχαν κατακτήσει την Ισπανία τον όγδοο αιώνα, και δύο αιώνες αργότερα η χώρα αυτή είχε μετατραπεί σε αληθινό Παράδεισο. Κάθε οδός της πόλης Γκόρντοβα φωτιζόταν με δημόσιους λύχνους, ενώ επτά αιώνες αργότερα στην πόλη του Λονδίνου δεν υπήρχε ούτε ένας φανοστάτης. Όλοι οι δρόμοι της Γκόρντοβα ήταν επιμελώς λιθοστρωμένοι και απόλυτα καθαροί, ενώ εκατοντάδες αιώνες αργότερα, όταν οι ημέρες ήταν βροχερές οι δρόμοι του Παρισιού μετατρέπονταν σε λασπότοπους και οι συνθήκες υγιεινής ήταν άθλιες. Έως την αγγή του έβδομου αιώνα, οι δρόμοι του Βερολίνου ουδέποτε καθαριζόνταν, και υπήρχε ένας νόμος που όριζε πως κάθε χωρικός ο οποίος επισκέπτονταν την πόλη, όταν αναχωρούσε από αυτήν όφειλε να πάρει μαζί του ένα φορτίο λάσπης.

Τα παλάτια των Μωαμεθανών πριγκίπων ήταν αντιπροσωπευτικά ύψιστης γλιδής και ανέσεων. Έξι αιώνες αργότερα, η αίθουσα ακροάσεων της Βασίλισσας Ελισάβετ ήταν «καλυμμένη με σανό κατά την Αγγλική μόδα», όπως μας πληροφορεί ένας χρονικογράφος της. Τα Μωαμεθανικά παλάτια διέθεταν κλιματισμό ενώ οι Χριστιανοί πρίγκιπες χρησιμοποιούσαν τεράστιες πυρές προκειμένου να ζεσταθούν, ο καπνός των οποίων εξερχόταν από μια οπή στην οροφή των παλατιών τους. Η θρησκεία του Ισλάμ απαιτούσε ιδιαίτερη προσωπική καθαριότητα, ενώ οι Χριστιανοί φορούσαν δερμάτινα ενδύματα που συχνά παρήμεναν επάνω τους έως ότου μετατρέπονταν σε κουρέλια. Η πολιτέλεια του λουτρού ήταν πρακτικά άγνωστη. Το σώμα ανώτερων αξιωματούχων της πολιτείας, όπως ο Αρχιεπίσκοπος του Καντέρμπουρου, έβριθε βρωμερών ζωοφίων. Είναι βέβαιο ότι κανείς Μωαμεθανός Υπουργός δεν παρουσίασε μια τέτοια κατάσταση την ημέρα του θανάτου του, όπως το πτώμα του Thomas Becket.

Την εποχή εκείνη, η καθαριότητα δεν συνδεόταν με την θειότητα. Όπως γράφει ο Dr Andrew D. White, πρώην Πρόεδρος στο Πανεπιστήμιο Cornell και αργότερα Αμερικανός Πρόεδρος στην Αγία Πετρούπολη και το Βερολίνο (*Ιστορία του Πολέμου μεταξύ Επιστήμης και Θεολογίας/History of Warfare of Science and Theology*): «Πολλοί άγιοι θεωρούσαν ότι το να ζουν μέσα στην βρώμα αποτελούσε ένδειξη ιερότητας. Ο Άγιος Ιερώνυμος και η Σύνοψη της Ρωμαϊκής Εκκλησίας επέμεναν στην διατήρηση του μύρου του χρίσματος στο σώμα τους, βασιζόμενοι στο γεγονός ότι ο Άγιος Ιλαρίων έζησε ολόκληρο τον βίο του σε πλήρη φυσική ρυπαρότητα. Ο Άγιος Αντώνιος ουδέποτε έπλενε τα πόδια του, η δε Αγία Ευπραξία ανήκε σε ένα μοναστήρι όπου οι μοναχές για θρησκευτικούς λόγους απείχαν από το λουτρό. Η κατάσταση του Αγίου Συμεών Στυλίτη σε αυτό το θέμα ήταν απερίγραπτη, και το λιγότερο που θα μπορούσε να πει κανείς είναι ότι ζούσε μέσα σε ακαθαρσίες και η δυσωδία του ήταν ανυπόφορη σε όσους τον επισκέπτονταν.»

Η θρησκεία του Ισλάμ απαγόρευε την χρήση όλων των ποτών που προκαλούν μέθη, ενώ το περίφημο Χριστιανικό ρητό της εποχής εκεί-

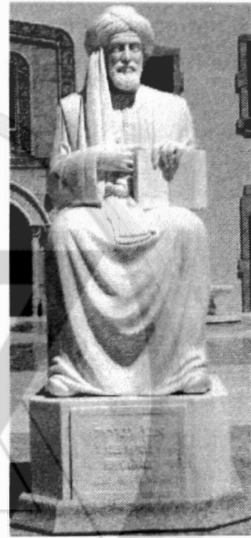

νης ήταν: Μεθυσμένος σαν Πάπας! Παρά το γεγονός ότι η Ευρώπη είναι υπόχρη στους Μωαμεθανούς κατακτητές για αρκετές από τις φυσικές ανέσεις της, το ουσιαστικό της χρέος είναι διανοητικό. Από τον έβδομο έως τον δέκατο τρίτο αιώνα, οι Άραβες και

οι Εβραίοι, και μόνον αυτοί, ήταν εκείνοι οι οποίοι κράτησαν αναμμένη την δάδα της γνώσης. Οι Μωαμεθανοί ενθάρρυναν τις διανοητικές επιδιώξεις, επέτρεπαν την ελευθερία σκέψευς και την ανεξίθρησκια, και καλοδέχονταν στους κύκλους τους κάθε λόγιο ανεξαρτητως θρησκείας, χρώματος ή φυλής. Οι θεόσοφοι νιώθουν ιδιαίτερη ευγνωμοσύνη για έναν Μωαμεθανό και έναν Εβραίο, οι προσπάθειες των οποίων κατά τον δέκατο και ενδέκατο αιώνα, αναβίωσαν την Ερημητική και την Νεοπλατωνική φιλοσοφία στην Ευρώπη και έθεσαν την Καμπάλα υπόψη του Δυτικού κόσμου. Η Ερημητική φιλοσοφία και η Αλχημεία εισήχθησαν εκ νέου στην Ευρώπη από τον Μωαμεθανό Avicenna, τον διάσημο μαθητή του Al-Ferabi. Γεννήθηκε στην Bokhara το 937μΧ και σε

ηλικία δέκα ετών είχε απομνημονεύσει ολόκληρο το Κοράνι. Σε ηλικία δεκαοκτώ ετών ήταν ήδη ένας μορφωμένος ιατρός και φιλόσοφος, ενώ στα είκοσι ένα συνέγραψε μια εγκυκλοπαίδεια για όλες τις επιστήμες εκτός από τα μαθηματικά. Ήταν εξίσου διάσημος ως γεωλόγος και ποιητής και ορισμένοι βιογράφοι του ισχυρίζονται ότι εκείνος ήταν ο πραγματικός συγγραφέας των τετράστιχων του Omar Khayyam. Ίδρυσε μια Ελληνο-Αραβική Σχολή Ιατρικής και τα έργα του εξακολούθησαν να αποτελούν εγχειρίδια μελέτης στα Ευρωπαϊκά πανεπιστήμια έως το 1650. Η εικόνα του διακοσμεί έως σήμερα το πτυχίο της Φαρμακευτικής Εταιρείας της Μεγάλης Βρετανίας.

Όπως πολλοί άλλοι Άραβες ιατροί, στην θεραπεία των ασθενειών ο Avicenna χρησιμοποίησε την γνώση του για τις αναλογίες (το θεμέλιο της Ερμητικής φιλοσοφίας). Ιχνηλάτησε πολλές ασθένειες έως πίσω στις «εσωτέρες» αρχές και μελέτησε ιδιαίτερος τις επιδράσεις της μητρικής φαντασίας στο αγέννητο τέκνο της. Λέγεται επίσης, ότι κατείχε την γνώση που του επέτρεπε να διατηρεί το φυσικό του σώμα για αρκετά χρόνια μετά τον συνήθη μέσο όρο ζωής του ανθρώπου. Στο έργο της Ε. Π. Μπλαβάτσκι *Theosophical Glossary/Θεοσοφικό Γλωσσάριο*, επαναλαμβάνεται ο θρύλος ότι, «κατέχοντας την γνώση του Ελιξιρίου της Ζωής εξακολούθει να ζει ως ένας Τέλειος Μύστης, που θα αποκαλύψει το πρόσωπό του στους βέβηλους στο κλείσιμο ενός συγκεκριμένου κύκλου».

Ο Εβραϊός Ibn Gebirol, γνωστός στους Μεσαιωνικούς Σχολαστικούς ως Avicbron, αποτέλεσε έναν σημαντικό σύνδεσμο με την Νεοπλατωνική διαδοχή, καθώς μέσω αυτού επέστρεψε στην Ευρώπη ο Νεοπλατωνισμός μετά την από καιρού εξορία του. Οι γονείς του ήταν Ισπανοί Εβραίοι και από νεαρή ηλικία μιλούσε εξίσου Αραβικά και Εβραϊκά με ευχέρεια. Σε ένα ποίημα που συνέθεσε σε ηλικία δέκα έξι ετών, λέει: «Από την νεότητά μου εργάστηκα για τον σκοπό της σοφίας, γιατί στόχος της είναι η πρόκληση χαράς». Το γραπτό έργο του ταξινομείται σε δύο κατηγορίες: (α) τα ποιήματα που πάντοτε έγραφε στην Εβραϊκή γλώσσα με σκοπό να αποκαλύψει Καμπαλιστικές διδασχές, και (β) τα πεζά που πάντα συνέγραφε στην Αραβική γλώσσα και εμπεριείχαν εκφράσεις Νεοπλατωνικής φιλοσοφίας.

Συνέθεσε περισσότερο από τριακόσια ποιήματα, μερικά από τα οποία έχουν ενσωματωθεί στο Λειτουργικό τυπικό των Ισπανών Εβραϊ-

ων. Από τα είκοσι έργα του φιλοσοφίας μόνον δύο έχουν διασωθεί, εκ των οποίων το σπουδαιότερο είναι το *Fons Vitae or Fountain of Life/ Fons Vitae ή Πηγή της Ζωής*. Είναι γραμμένο με μορφή διαλόγου μεταξύ Διδασκάλου και μαθητή, και σε όλες τις σελίδες του διακρίνεται η επίδραση του Πλωτίνου. Σχετικά με την Πρώτη Αρχή, ο Avicenna έγραψε (στ.55): «Είναι αδύνατο να ανιψωθεί κανείς στην Πρώτη Ύψιστη Ουσία αλλά είναι δυνατό, αν και δύσκολο, να ανιψωθεί σε Εκείνο το Οποίο είναι πλησιέστερα σε αυτήν την Ουσία». Το Σύμπαν, λέει, είναι μια εκπόρευση αυτής της Πρώτης Ύψιστης Ουσίας που καθίσταται περισσότερο αισθητή καθώς κατέρχεται την κλίμακα του όντος. «Όσο πλησιέστερα βρίσκεται στην Πρώτη Ύψιστη Ουσία η μορφή, τόσο περισσότερο καθίσταται άυλη και αφανής ενώ όσο πλησιέστερα βρίσκεται στην σωματική ύπαρξη, τόσο περισσότερο καθίσταται πυκνή και ορατή» (στ. 26). Όπως και κάθε άλλος αληθινός φιλόσοφος, ο Avicenna δηλώνει ότι πρότιτος σκοπός της ανθρώπινης αναζήτησης πρέπει να είναι η γνώση: «Η γνώση την οποία οφείλει να αναζητεί κανείς υπεράνω όλων, είναι η γνώση του εαυτού του. Ταυτόχρονα οφείλει να αναζητεί την γνώση του Τελικού Σκοπού μέσω του Οποίου ο ίδιος υπάρχει, διότι η ύπαρξη του ανθρώπου έχει έναν Τελικό Σκοπό» (στ. 1).

ΟΙ ΔΡΟΥΖΟΙ. Τον ενδέκατο αιώνα, ένα σημαντικό κίνημα δημιουργήθηκε στην Συρία, το οποίο εξακολούθει να υφίσταται ως ένα από τα τελευταία επιζώντα υπολείμματα της αρχαίας Σοφίας-Θρησκείας. Επικεντρώθηκε στους Δρούζους του όρους Λίβανος, έναν μυστηριώδη λαό. Πολλές θεωρίες έχουν προταθεί σχετικά με την καταγωγή τους, η δε θρησκεία τους περιγράφεται ως μείγμα Ιουδαϊσμού, Χριστιανισμού και Μωαμεθανισμού με έντονη χροιά Γνωστικισμού, Λαμαϊσμού και του συστήματος Μαγείας της Περσίας. Στην πραγματικότητα, οι Δρούζοι είναι απόγονοι καταδιωγμένων μισθιστών από όλα τα έθνη, οι οποίοι κατέφυγαν στα όρη της Συρίας τα πρώτα χρόνια της Χριστιανικής εποχής. Ο Γνωστικός τόνος στην θρησκευτική φιλοσοφία τους προέρχεται από τους Γνωστικούς Οφίτες, οι οποίοι κατέφυγαν στην Συρία τον δεύτερο αιώνα προκειμένου να διαφύγουν την καταδίωξη της Χριστιανικής Εκκλησίας.

Μερικοί Δρούζοι συνδέουν το Τάγμα τους με τον Hemsu, τον θείο του Μωάμεθ, ο οποίος είχε μεταβεί στο Θιβέτ το 625μΧ αναζητώντας την μυστική σοφία, και λέγεται ότι μετενσαρκώθηκε τον ενδέκατο αιώνα στο πρόσωπο του H'amsa, του Ιδρυτή του Τάγματος των Δρούζων. Από εκείνη την εποχή υποτίθεται ότι μετενσαρκώνεται διαδοχικά στο σώμα του Δρούζου Αρχιεροφάντη (ή Okhal), κατά τον ίδιο τρόπο που ο Βούδας λέγεται ότι μετενσαρκώνεται στους Θιβετανούς Λάμας και ο

Νανάκ στους Γκουρού Βασιλείς των Σιχ. Ουσιαστικά οι Δρούζοι είναι οι Σιχ της Μικράς Ασίας, η δε ομοιότητα μεταξύ τους συνιστά αποτέλεσμα της αμοιβαίας σύνδεσής τους με μια Τρίτη και ακόμη περισσότερο μυστηριώδη κοινωνία: την Αδελφότητα των Θιβετανών Λαμαϊστών που είναι γνωστή ως «Αδελφότητα του Khe-lang».

Η Έλενα Π. Μπλαβάτσκι, η οποία ήταν Μνημένη στο Τάγμα των Δρούζων, μιλώντας από προσωπική εμπειρία έλεγε ότι οι Δρούζοι ακολουθούν περισσότερο τον Λαμαϊσμό στις πεποιθήσεις τους και ορισμένα τυπικά τους, από οποιοδήποτε άλλον λαό επί προσώπου Γης. Ότι ο H'amsa, ο Ιδρυτής του Τάγματος, ήλθε στην Συρία από την «Χώρα του Λόγου του Θεού», φράση που συνιστά κατά γράμμα ερμηνεία του ονόματος της Λάσα, της ιερής πόλης του Θιβέτ. Οι πνευματικοί τίτλοι που προσδόθηκαν στον H'amsa αντιστοιχούν απόλυτα σε εκείνους του Δαλάι Λάμα. Οι πέντε Δρούζοι «Αγγελιοφόροι» κατέχουν την ίδια θέση στην παράδοση των Δρούζων, όπως οι πέντε Hobilghans στην παράδοση του Θιβέτ. Αμφότερες Αδελφότητες, Δρούζων και Θιβετανών, έχουν τις εσωτερικές σχολές τους που είναι άγνωστες γενικά στον κόσμο. Η δοκιμαστική περίοδος μαθητείας σε αμφότερες σχολές είναι εκτενής και αυστηρή, οι δε νεόφιτοι χρησιμοποιούν ιερές λέξεις και σημεία αναγνώρισης που είναι πρακτικά ταυτόσημα.

Οι Δρούζοι ισχυρίζονται ότι σήμερα ο H'amsa είναι απομονωμένος σε ένα μυστικό ασκητήριο γνωστό μόνον στους Μνημένους τους. Κάθε έβδομο χρόνο, μερικοί από αυτούς ταξιδεύουν προς ένα συγκεκριμένο σημείο του Δυτικού τμήματος της Κίνας και επιστρέφουν στο τέλος του ενδέκατου χρόνου μεταφέροντας νέες διδασκαλίες από τον «El Hamma». Δεν λατρεύουν κάποιον προσωπικό Θεό. Θεότητά τους είναι η «Ουσία της Ζωής» που πληροί το παν και είναι παντοτινά αόρατη και ακατανόητη από το ανθρώπινο μυαλό. Διαιρούν τον άνθρωπο σε ψυχή, σώμα και διάνοια ή νου, και λένε ότι αυτός ο τελευταίος είναι εκείνο που μεταδίδει και κοινωνεί στην ψυχή τον θείο σπινθήρα από τον δικό της H'amsa (ή Χριστό). Οι ιδέες τους σχετικά με την μετενσάρκωση και την μετεμψύχωση είναι Πυθαγόρειες και Καμπαλιστικές. Επτά εντολές δίδονται στους αμύητους, ενώ η ηθικότητα που απαιτείται ακόμη και από τον ταπεινότερο των μελών τους είναι αυστηρή και αδιάλλακτη.

Σήμερα αριθμούν περίπου 100.000 μέλη. Πρόκειται για μια ισχυρή, ρωμαλέα φυλή με διακεκριμένη και αξιοπρεπή εμφάνιση, και είναι γνωστοί για την πολιτισμένη συμπεριφορά τους και την ευγενική οξύνοιά τους. Ο Δρούζος αναγνωρίζεται πάντοτε από τον οξύ τόνο με τον οποίο προφέρει τους Αραβικούς λαρυγγισμούς, τους οποίους ουδέποτε εκφωνεί με μαλακό τρόπο ή τόνο που μειώνει την αξία τους, όπως πράττουν πολλοί άλλοι Σύριοι. Εάν κάποιος επισκέπτης της Συρίας τύ-

χει να συναντήσει μερικούς Δρούζους, θα τον καλοδεχθούν να παρακολουθήσει μια από τις ανοικτές συναντήσεις τους που λαμβάνουν χώρα απογεύματα Πέμπτης. Εάν ο επισκέπτης είναι Χριστιανός, είναι πολύ πιθανό να ακούσει ένα ανάγνωσμα από τις Χριστιανικές Γραφές. Εάν είναι Μωαμεθανός, είναι εξίσου βέβαιο ότι θα ακούσει επιλογές

από το Κοράνι. Προφανώς ουδείς εκ των δύο θα αντιληφθεί ότι οι εν λόγω συναντήσεις είναι απλά «παρατετάσιμα», και ότι διεξάγονται χάριν των φιλοπερίεργων επισκεπτών που ίσως έχουν ακούσει κάτι σχετικό με τις «μυστικές» συναντήσεις των Δρούζων, αν και αυτές λαμβάνουν χώρα κατά περίπτωση Παρασκευή βράδυ και ουδείς αμύητος δεν προσκαλείται.

Σε συγκεκριμένες και προκαθορισμένες περιόδους, οι γηραιοί και οι Μυημένοι των δύο ανώτατων βαθμών αναχωρούν προς έναν μυστικό τόπο στα βουνά, όπου υπάρχει ένα παλαιό μοναστήρι που είχε ανεγερθεί στην διάρκεια των πρώτων Χριστιανικών χρόνων. Κάτω από τα ερείπια του βρίσκονται μεγάλες υπόγειες αίθουσες στις οποίες τελούνται τα τυπικά των μυήσεων. Πρόκειται για τυπικά που ουδέποτε έχουν παρακολουθήσει αμύητοι επισκέπτες. Τα σαράντα πέντε ιερά Βιβλία των Δρούζων ουδέποτε εξετάστηκαν από κάποιον Ευρωπαίο λόγιο, ενώ κανένα από τα αντίγραφα που βρίσκονται σήμερα στην κατοχή του Βατικανού και άλλων Ευρωπαϊκών βιβλιοθηκών δεν είναι γνήσιο. Το έργο δε που έδειξε ο Nasr-Allah στον Γάλλο βασιλιά ως τμήμα των Γραφών των Δρούζων, δεν είναι παρά πλαστό. Και εντούτοις, παρά τα μυστικά μνητικά τυπικά τους και την σύνδεσή τους με την «Αδελφότητα του Khe-lang», η Έλενα Π. Μπλαβάτσκι έλεγε (*Αποκαλυμμένη Ίσις*):

«(...) μπορούμε να πούμε ότι οι Δρούζοι ανήκουν σε μία από τις λιγότερο εσωτερικές ανάμεσα στις μυστικές κοινωνίες. Υπάρχουν άλλες πολύ ισχυρότερες και σοφότερες, την ύπαρξη των οποίων ούτε καν υποψιάζονται στην Ευρώπη. Υπάρχουν πολλά παραρτήματα που ανήκουν στην μεγάλη 'Μητέρα Στοά', τα οποία, αναμειγμένα με ορισμένες οργανώσεις μπορούν να οριστούν ως μυστικές σχολές εντός άλλων σχολών.»

Η ΑΛΗΘΕΙΑ

Κρισναμούρτι

(Απόσπασμα Ομιλίας στο Omnen, Ολλανδία)

Διακηρύσσω ότι η Αλήθεια είναι μια χώρα χωρίς δρόμους και δεν μπορείς να την πλησιάσεις με οποιοδήποτε μονοπάτι, με μια θρησκεία, με μια αίρεση. Αυτή είναι η προσωπική μου άποψη και την υποστηρίζω απόλυτα και άνευ όρων. Επειδή η Αλήθεια είναι απεριόριστη, απροσδιόριστη, απλησίαστη μέσω οποιασδήποτε οδού, δεν μπορεί να οργανωθεί. Καμία οργάνωση δεν θα έπρεπε να δημιουργείται για να καθοδηγεί ή να εξαναγκάζει τον κόσμο να ακολουθεί ένα συγκεκριμένο μονοπάτι. Εάν το αντιλαμβάνεστε αυτό, θα σας φανεί τελείως αδύνατο να οργανώσετε μια πίστη.

Μια πίστη είναι πραγματικά ατομική υπόθεση και δεν μπορείτε ούτε πρέπει να την οργανώνετε. Εάν το κάνετε η πίστη πεθαίνει, αποκρυσταλλώνεται, τείνει να μεταμορφωθεί σε μια τυφλή πεποίθηση, μια προκατάληψη, μια αίρεση, μια θρησκεία που επιβάλλεται δογματικά στους άλλους. Και αυτό όλοι προσπαθούν να κάνουν, κάποιος λίγο και κάποιος περισσότε-

ρο σε ολόκληρο τον κόσμο. Η αναζήτηση της Αλήθειας εξευτελιζεται, υποτιμάται ως ευχάριστη ενασχόληση από αυτόν που είναι χλιαρός, από αυτόν που αισθάνεται περιστασιακά την απογοήτευση. Η Αλήθεια δεν πρέπει να υποβιβάζεται σε ποταπά επίπεδα αλλά κάθε άτομο πρέπει να αγωνίζεται να την φθάσει με προσωπική εξάσκηση. Δεν μπορείς να συμπίεσεις την βουνοκορφή στο βάθος της κοιλάδας (...). Δεν πρέπει να σας εκπλήσσει ότι από την στιγμή που όποιος ακολουθεί κάποιον, παύει να ακολουθεί την Αλήθεια.

Δεν με ενδιαφέρει εάν δίνετε προσοχή σε αυτό που λέω. Θέλω να κάνω ένα συγκεκριμένο πράγμα στον κόσμο και προτίθεμαι να το κάνω με μια ακλόνητη συγκέντρωση. Με ενδιαφέρει μόνο ένα πραγματικά ουσιαστικό: Να απελευθερώσω τον άνθρωπο. Θέλω να τον απελευθερώσω από όλα τα κλουβιά, από όλους τους φόβους. Δεν θέλω να ιδρύσω θρησκείες, νέες αιρέσεις, ή να δημιουργήσω

νέες θεωρίες και νέες φιλοσοφίες. Φυσικά θα με ρωτήσετε γιατί τότε γυρίζω στον κόσμο και μιλάω αστασιάτητα. Θα σας πω γιατί. Δεν το κάνω για την επιθυμία μιας ακολουθίας ή μιας ιδιαίτερης ομάδας ιδιαίτερων οπαδών. Στους ανθρώπους αρέσει να διαφέρουν από τους ομοίους τους ακόμα και με κίνδυνο να διαφοροποιούνται

κατά τρόπο γελοίο, παράλογο και χυδαίο. Εγώ δεν θέλω να ενθαρρύνω αυτόν τον παραλογισμό. Δεν έχω οπαδούς ούτε αποσπόλους επί της Γης ή στο πνευματικό βασίλειο. Δεν με έλκει το χρυσωμένο δόλωμα ή η επιθυμία μιας πολύ άνετης ζωής.

Μιλώ με απόλυτη ειλικρίνεια γιατί θέλω να το ξεκαθαρίσω μια για πάντα. Δεν θέλω κάθε χρόνο αυτές τις παιδαριώδεις συζητήσεις.

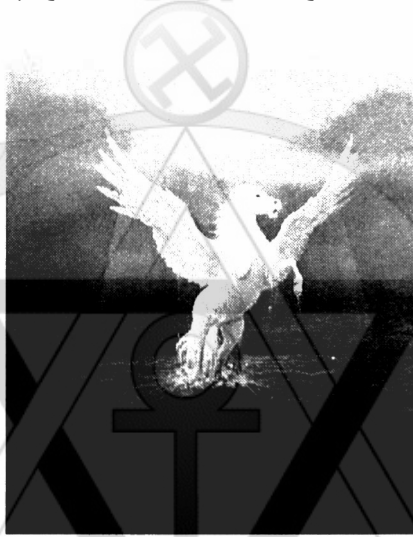
Τι όφελος μπορεί να προκύψει από χιλιάδες άτομα που δεν καταλαβαίνουν, που είναι βυθισμένα και ταριχευμένα στις προκαταλήψεις και δεν επιθυμούν την ανανέωση, αλλά θέλουν να μεταφράζουν το καινούργιο με όρους που ταυριάζουν στα στεία και αποτελματομένα εγώ τους; Είμαι

ελεύθερος, ασυμβίβαστος, ολόκληρος. Όχι το μερικό, όχι το σχετικό, αλλά η ολική Αλήθεια που είναι αιώνια. Γι' αυτό και επιθυμώ όποιος προσπαθεί να με καταλάβει, να είναι ελεύθερος και όχι να κατασκευάζει από τα λόγια μου ένα κλονβί, μια θρησκεία, μια αίρεση. Θα πρέπει αντίθετα να ελευθερωθείτε από όλους τους

φόβους: από τον φόβο της θρησκείας, από τον φόβο της σωτηρίας, από τον φόβο της πνευματικότητας, από τον φόβο της αγάπης, από τον φόβο του θανάτου, από τον φόβο της ίδιας της ζωής.

Όπως ένας καλλιτέχνης

ζωγραφίζει από ενχωρίστη γιατί έτσι αυτό-εκφράζεται, το ίδιο κάνω και εγώ και όχι επειδή περιμένω κάτι από κάποιον. Είστε συνηθισμένοι στην εξουσία και σε μία ατμόσφαιρα εξουσίας που πιστεύετε ότι θα οδηγήσει στην πνευματικότητα. Πιστεύετε και ελπίζετε ότι κάποιος άλλος μπορεί με τις εξαιρετικές του ικανότητες, με ένα θαύμα, να σας μεταφέρει στο βασίλειο της αιώνιας ελευθερίας και της ευδαιμονίας. Με ακούτε ήδη από τριετίας χω-

ρίς ιδιαίτερες αλλαγές εκτός ελάχιστων περιπτώσεων. Εδώ και δεκαοκτώ χρόνια με προετοιμάζετε για αυτό το συμβάν, την Έλευση του Δασκάλου του κόσμου. Αυτά τα χρόνια οργανωθήκατε, αναζητήσατε κάποιον που να μεταμορφώσει τελείως την ζωή σας, και που να εκπέμπει ένα καινούργιο φως στις καρδιές και τον νου σας. Να σας δώσει μια νέα γνώση, να σας ανυψώσει σε ένα νέο επίπεδο ζωής, να σας ενθαρρύνει, να σας απελευθερώσει. Κοιτάζτε τώρα τι συμβαίνει!

Σκεφθείτε και εξετάστε με ποιο τρόπο σάς άλλαξε αυτή η προσημονή, πέρα από το ότι σας παρέχει αυτήν την ανόητη και ασημαντη εξωτερική διάκριση ατόμων που φέρουν κονγκάρδα στο στήθος. Με ποιο τρόπο η πίστη σας αυτή καθάρισε όλα τα άχρηστα πράγματα; Ο μόνος τρόπος να κρίνει κανείς είναι με ποιο τρόπο είστε πιο ελεύθεροι, πιο μεγαλύτεροι. ●λοι εξαρτάστε σαν από ναρκωτικό από την πνευματικότητα κάποιου ατόμου διαφορετικού από εσάς, από την ευτυχία κάποιου που δεν είστε εσείς, από το φως κάποιου που δεν είναι μέσα σας. Όταν λέω κοιτάζτε μέσα σας για το φως, για την δόξα, για την κάθαρση και την αφθαρσία του Είναι, πολύ λίγοι έχουν την επιθυμία να το κάνουν. Γιατί λοιπόν υπάρχει μια οργάνωση; Κανείς δεν μπορεί να σας ελευθερώσει από ξέω.

Η οργάνωση της λατρείας και η στράτευση από μέρους σας σε κάποια ιδεολογία, δεν θα μπορέσουν να σας ελευθερώσουν. Η πρώτη ερώτηση που μου κάνουν οι δημοσιογράφοι είναι: «Πόσους οπαδούς έχετε; Από τον αριθμό τους θα κρίνουμε εάν αυτό που λέτε είναι σωστό ή λάθος.»

Δεν ξέρω πόσοι είναι και ούτε που με ενδιαφέρει, απαντώ. Εάν μπορούσα να βοηθήσω ακόμη και ένα μοναδικό άτομο να ελευθερωθεί, θα μου αρκούσε. Εσείς έχετε την πεποίθηση ότι μόνον ορισμένα άτομα έχουν το κλειδί του βασιλείου της Ευδαιμονίας. Κανείς δεν έχει αυτό το κλειδί. Κανείς δεν έχει την εξουσία να το κατέχει. Το κλειδί αυτό είναι το ίδιο σας το Είναι, και μόνο μέσα στην κάθαρση και στο αδιάφθορο του Είναι σας υπάρχει το βασίλειο της Αιωνιότητας. Έχετε συνηθίσει να ρωπάτε κάποιον άλλον να σας πει μέχρι ποίον σημείο έχετε προοδεύσει, ποια είναι η πνευματική σας κατάσταση. Τί παιδαριώδης συμπεριφορά! Ποιος εκτός από εσάς μπορεί να το πει;

ΤΟ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΜΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΩ, ΝΑ ΕΛΕΥΘΕΡΩΣΩ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟΝ ΟΔΗΓΗΣΩ ΣΤΗΝ ΑΠΟΛΥΤΗ, ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

Δεν θέλω να δημιουργήσω άλλα κλουβιά ή καινούργια στολίδια για αυτά τα κλουβιά.

Ερ. «Υπάρχει κάποια διδασκαλία στον Βουδισμό που απαιτείται να την δεχθούμε από πίστη;

Απ. «Όχι. Ειλικρινά καλούμαστε να μην αποδεχόμαστε τίποτε μόνο από πίστη, είτε έχει γραφτεί σε βιβλία είτε έχει μεταδοθεί από τους προγόνους μας είτε από τους αγίους. Ο Κύριός μας Βούδας έχει πει να μην πιστεύουμε σε κάτι απλώς επειδή έχει ειπωθεί. Ούτε και στις παραδόσεις απλώς επειδή μας έχουν μεταδοθεί από την αρχαιότητα, ούτε στις ανάλογες διαδόσεις, ούτε στις γραφές των αγίων απλώς επειδή οι άγιοι τις έχουν συντάξει. Ούτε σε φαντασιώσεις που νομίζουμε ότι μας έχουν μεταδοθεί μέσω ενόρασης από κάποιον Ντέβα (δηλαδή, μέσω υποτιθέμενης πνευματικής έμπνευσης), ούτε σε επιρροές που προκαλεί κάποια συμπτωματική ιδέα μας, ούτε επειδή κάτι δείχνει σαν αναλογική αναγκαιότητα, ούτε απλώς βασιζόμενοι στο κύρος των διδασκάλων μας.

«Πρέπει να πιστεύουμε όταν η γραφή, η δοξασία ή ο λόγος, ενισχύονται και επιβεβαιώνονται από την δική μας λογική και συνείδηση. 'Γι' αυτό', λέει ο Βούδας ολοκληρώνοντας, 'σας δίδαξα να μην πιστεύετε απλώς εκείνο που ακούσατε, αλλά όταν πιστεύετε μέσα από την δική σας συνείδηση τότε να ενεργείτε ανάλογα και απόλυτα.»

(*Kalama Sutta of the Anguttaranikaya*)

H. S. Olcott, *Buddhist Catechism*, σ. 55, 56,
Κεϋλάνη 1881)

ΛΕΞΕΙΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΕΝΟΧΗΣ

Ρένα Κεφαλούδη

Η έννοια της θρησκείας είναι μια αφηρημένη έννοια από την οποία πήγασαν και άλλες έννοιες, όπως αμαρτία, μετάνοια, συγχώρεση. Στα Ομηρικά έπη και στην αττική γλώσσα πρωτοσυναντάμε το ρήμα «αμαρτάνω», που σημαίνει αποτυχαίνω, αστοχώ. Στην αττική γλώσσα επίσης συναντάμε το ρήμα «μετανοώ» που σημαίνει μεταβάλλω γνώμη ή σκοπό. Αυτές οι δύο έννοιες αφορούν αποκλειστικά τον άνθρωπο σε σχέση με τους ανθρώπους. Ο όρος αμαρτία βρίσκεται και στην «Ποιητική» του Αριστοτέλη και δηλώνει το διανοητικό πάθος που μπορεί να οδηγήσει σε ηθική εκτροπή. Όπως βλέπουμε, οι λέξεις αυτές είναι ανεξάρτητες από μεταφυσικές προδιαγραφές. Οι θρησκείες όμως έφεραν την αμαρτία απέναντι στον Θεό, μια κατάσταση ψυχικής ενοχής για την παράβαση του θελήματος του Θεού. Αναρωτιόμαστε: ποιου θελήματος; Αυτό που μόνο το

ιερατείο του Θεού γνωρίζει και διατυπώνει με λεπτομέρεια τις θεόπνευστες γραφές του.

Συνακόλουθα της αμαρτίας είναι τα συναισθήματα ενοχής και ο φόβος της τιμωρίας. Ο αμαρτωλός είναι ο καταραμένος στην γη και ο κολασμένος στην άλλη ζωή. Δηλαδή δεν μας

έφθανε η ενοχή των φυσικών παραπτώματων της λογικής μας – η θρησκεία μας προσθέτει και ενοχή από τα μεταφυσικά αμαρτήματα της ψυχής μας. Η μετάνοια, η μεταμέλεια, δεν έχει την σημασία μιας εξιλαστήριας αυτο-ταπείνωσης απέναντι στον Θεό, ή στον ηγεμόνα κατά την αρχαιοελληνική αντίληψη. Απλώς ήταν μια αναθεώρηση της πράξης και μιας σωστότερης κατανόησης. Η θρησκεία όμως διαστρέβλωσε τα πράγματα. Εγκατέστησε στην ψυχή του πιστού ένα συναισθήμα που μετατρέπει το λογικό σφάλμα σε μεταφυσικό

αμάρτημα, δηλαδή σε ενοχή και τύψη. Έτσι η θρησκεία έπεισε τους οπαδούς της να έχουν τύψεις και ενοχές. Μα η αμαρτία και η αρετή παίρνουν την υπόστασή από την φύση του ανθρώπου.

Η μετάνοια θρησκευτικού τύπου έχει συνήθως διαστάσεις δυσανάλογα υπερβολικές προς το αμάρτημα, και οδηγεί το άτομο σε ταπείνωση και εξουθενωτική άρνηση της προσωπικότητάς του. Αυτό όμως είναι ένα μεγαλύτερο αμάρτημα γιατί εξουδετερώνει την ατομικότητα του ανθρώπου που είναι ανεπανάληπτη. Ο άνθρωπος που ζητάει συντετριμμένος συγγνώμη από τον Θεό και τους ανθρώπους για εκείνο που από την φύση είναι, πρέπει να μας προβληματίζει φιλοσοφικά και ψυχαναλυτικά. Πρέπει να τον αντιμετωπίσουμε με συμπάθεια. Ποια μεταφυσική ενοχή μπορεί να υπάρχει στην κακή ιδιοσυγκρασία που κληρονόμησε αυτός ο άνθρωπος, και που ενισχύθηκε από ένα κακό περιβάλλον που έτυχε να ζει; Τα κακά και καταστροφικά του ένστικτα δεν έχουν καμία σχέση με την ελευθερία βουλήσεως που του έδωσε ο Θεός. Η ατομική και κοινωνική ψυχολογία δεν έχουν καμία σχέση με την θεολογική μεταφυσική.

Η ωφέλεια της ύπαρξης του ανθρώπου είναι ο μοναδικός οδηγός των πράξεών του. Συγγχεί όμως το πραγματικό συμφέρον της ύπαρξής του με το νομιζόμενο συμφέρον από αυτόν, και πέφτει σε σφάλμα. Τα αίτια αυτής της σύγχυσης είναι πολλά: ο χαρακτήρας του, η φαντασία του, η υποβαθμισμένη ευφυΐα του, η αγωγή του, η κακή πληροφόρηση από το οικογενειακό και κοινωνικό του περιβάλλον, η άγνοια των πραγμάτων κλπ. Όλα αυτά οδηγούν στην πλάνη και στο αμάρτημα. Όλες αυτές οι ζημιογόνες δυνάμεις τον

σπρώχνουν στην αστοχία και το αμάρτημα. Η συνεχής προσήλωση του πιστού στην αμαρτία και ο συνεχής φόβος του για αυτήν δεν είναι ηθική ευαισθησία και ευσυνειδησία, αλλά νεύρωση και συχνά ψύχωση. Το φοβισμένο πλάσμα με τα χαμηλωμένα μάτια και τον αγχωτικό ψιχισμό που λέγεται πιστός χριστιανός, συνεχώς ανακαλύπτει αμαρτίες και ενοχές. Εφευρίσκει φανταστικά αμαρτήματα που προσβάλ-

λουν τον Θεό του και τον θυμώνουν, συνομιλεί μαζί Του νοερά με προσευχή και αντιλαμβάνεται την παρουσία του σατανά που με δολιότητα προσπαθεί να τον παρασύρει σε κάθε είδος αμαρτίας. Έτσι, η μια νοσηρή φαντασίωση διαδέχεται την άλλη, κι ωστόσο τελικά ο άνθρωπος αυτός καταντάει μια ψυχοπαθολογική προσωπικότητα, συμπλεγματική και αξιολύπητη.

Την κάθε φυσιολογική λειτουργία του οργανισμού του και την κάθε χαρά της ζωής την θεωρεί ύποπτη και εκ του πονηρού. Για μια χριστιανική ζωή όλες οι διασκεδάσεις είναι επικίνδυνες. Με αφετηρία το προπατορικό αμάρτημα, η χριστιανική κοσμοθεωρία παρουσιάζει την αμαρτία σαν οικουμενική επιδημία που μολύνει όλους τους ανθρώπους και ολόκληρη την Φύση. Συνυφασμένη με την έννοια της αμαρτίας είναι και η έννοια της τιμωρίας από τον Θεό, η απειλή της κόλασης, η μέλλουσα κρίση, κλπ που εκθέτει το Ευαγγέλιο. Αυτό το Ευαγγέλιο της φοβίας έχει δηλητηριάσει και αρρωστήσει εκατομμύρια ψυχές και απειλεί να καταστρέψει ολόκληρο τον κόσμο για τις αμαρτίες του: «ουδείς αναμάρτητος» εκτός του Θεού. Η μετάνοια του αμαρτωλού καταπραΐνει την οργή του Θεού και ο άνθρωπος ξαναποκτά την εύνοιά του. Αυτή η διαδικασία πρέπει να γίνει μέσω της εκκλησίας. Μόνο ο ιερέας μπορεί να δεχθεί την μετάνοια του πιστού και να την μεταβιβάσει στον Θεό, δίνοντάς του την ποθητή συγχώρεση.

Η εξομολόγηση των αμαρτιών γίνεται στον ιερέα. Είναι ένα μυστήριο χριστιανικό, αλλιώς η άφεση των αμαρτιών είναι αδύνατη. Ο Θεός εργάζεται μόνο δια αντιπροσώπων και ο αμαρτωλός πρέπει να εξομολογείται τακτικά στον πνευματικό του, για κάθε πράγμα που αναγνωρίζεται ως τέτοιο από τον θρησκευτικό κώδικα. Δεν έχει σημασία αν ο βιολογικός κώδικας θεωρεί τα περισσότερα από αυτά τα αμαρτήματα φυσιολογικές λειτουργίες και αρετές. Σημασία έχουν για τον ιερέα οι αμαρτωλές σκέψεις που εμφυτεύει ο σατανάς στην ψυχή του ανθρώπου, και τότε ο άνθρωπος κολάζεται, ακόμη και με την αθώα βιολογική επιθυμία. Κατά τον Χριστιανισμό, ο σαρκικός άνθρωπος υπηρετεί το φρόνημα της σαρκός, δηλαδή την αμαρτία (βλ. Επιστολές Παύλου προς *Εφεσίους*, *Φιλιππίους*, κλπ).

Στο εξομολογητήριο του Αγίου Νικολάου Αγιορείτη διαβάζουμε: «Αμαρτάνουν τα μέγιστα όσοι είναι άθεοι, πολύθεοι, όσοι αρνούνται την πρόνοια του Θεού, όσοι διαβάζουν βιβλία ενάντια της Πίστewς, όσοι λένουν ότι η Αγία Γραφή περιέχει μύθους, όσοι δούλοιοι δεν τιμούν τους αφέντες τους, όσοι στολίζονται και αρωματίζονται.

Ο καλλωπισμός είναι αμαρτία μεγάλη, τα τριφυλά φαγητά, τα ποτά, τα απαλά στρώματα. Ο χριστιανός πρέπει να φυλάει την όσφρησή του από μυρωδικά και αρώματα.»

Από παλαιές εποχές το ιερατείο μηχανεύτηκε και ένα μέσον εξαγοράς των αμαρτιών: το συγχωροχάρτι. Το παλαιότερο συγχωροχάρτι χρονολογείται από το 1580 και το νεώτερο το 1955. Η εξαγορά των αμαρτιών γινόταν με αυτό χωρίς μετάνοια. Μάλιστα, το συγχωροχάρτι το έβαζαν ανάμεσα στα χέρια του νεκρού για να έχει έγκυρη απόδειξη και έτσι να πάρει καλή θέση στον παράδεισο. Πολλά συγχωροχάρτια μοίραζαν οι καλόγεροι στα χωριά και στις πόλεις για να μαζέψουν βοηθήματα. Οι ζητιάνοι, αυτοί οι διακονιάρηδες, εμπορευόντουσαν συγχρόνως θρησκευτικά και παραθρησκευτικά αντικείμενα. Έτσι η θρησκεία βοηθούσε την λαϊκή δεισιδαιμονία και βοηθιόταν από αυτήν. Αλλά η επαιτεία και η ελεημοσύνη διαφθείρει και αυτόν που παίρνει και αυτόν που δίνει.

Διαβάζουμε στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑ Ανωτίμου του Έλληνο: «Εκατό χιλιάδες και περισσότεροι μαιροφόροι ζουν και τρέφονται σε βάρος των πτωχών Ελλήνων που είναι σκλάβοι των Τούρκων. Εκατοντάδες μοναστήρια όπου υπάρχουν παντού, είναι πληγές για την πατρίδα.

Μοναχοί, ιερείς, αρχιερείς, εκφοβίζουν με την κόλαση τους ορθόδοξους και κανείς δεν τους αντιστέκεται λόγω αμάθειας. Με κατάρτες αφορίζουν πλούσιους και φτωχούς και τους συγχωρούν αν λάβουν την αμοιβή τους. Μετά τον αφορισμό έπονται οι αγιασμοί, και το μεγαλύτερο κέρδος τους είναι οι κληρονομίες. Και αν βρουν αντίσταση, δεν δίνουν άδεια να βαπτίσουν το γεννηθέν βρέφος, ούτε να θάψουν τον νεκρό.

«Ω, αδελφοί μου Έλληνες, ίσως δεν καταλαβαίνετε πόση δύναμη έχουν τα λόγια των καλόγηρων και των πνευματικών στις ψυχές των απλοϊκών ακροατών. Πόσο γρηγορότερα θα είχαμε απελευθερωθεί από τον Οθωμανικό ζυγό εάν στην εξομολόγηση οι πνευματικοί τους δίδασκαν την αλήθεια και την αρετή, την ελευθερία και την

ομόνοια. Αλλά αυτοί οι αμαθέστατοι είναι η πρώτη αιτία που αργοπορεί η απελευθέρωση της Ελλάδος. Όταν ακούσουν για ελευθερία, τους φαίνεται μια θανάσιμη αμαρτία και συμβουλεύουν τον λαό: ο Θεός μας έδωσε την τυραννία για τις αμαρτίες μας και πρέπει να την υποφέρουμε προς ωφέλειά μας χωρίς γογγυσμό και να ευχαριστηθούμε σε ό,τι κάνει ο Θεός, διότι όποιον αγαπάει ο Κύριος, παιδεύει.»

Με αυτήν την αναλυτική εξέταση του κύκλου: αμαρτία-ειχή-μετάνοια-συγχώρηση βλέπει κανείς την πρόθεση να κρατείται ισόβια αιχμάλωτος ο άνθρωπος. Η εκκλησιαστική δύναμη που σε άλλους φαίνεται πνευματική, στην ουσία είναι υλική. Η Δυτική και η Ανατολική Εκκλησία θέσπισαν την χορήγηση συγχωρητικού εγγράφου για οικονομικούς κυρίως λόγους. Για μεν την Δυτική γνωρίζουμε αρκετά για τα συγχωροχάρτια αλλά για την Ανατολική Ορθόδοξη γνωρίζουμε ελάχιστα. Ο ερευνητής Φ. Ηλιού, στο άρθρο του «Συγχωροχάρτια» στο περιοδικό ΙΣΤΟΡΙΚΑ, λέει ότι η εκτύπωση συγχωροχαρτιών αποτέλεσε άγραφο προνόμιο του Πατριάρχη Ιεροσολύμων (17ος αιώνας). Τον 19ο αιώνα εκδιδόταν αποκλειστικά από τον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, με τον οποίο όμως συνιπέργραφαν και άλλοι ιεράρχες.

Στους Αγίους Τόπους βρισκόνταν τα περισσότερα συγχωροχάρτια. Μαζί με αυτό που οι προσκυνητές αγόραζαν στα Ιεροσόλυμα, αγόραζαν και αγιασμένα σάβανα για να φορεθούν όταν έφθανε η ώρα τους και έτσι να αναγνωρίζει ο Θεός τους ανθρώπους του. Τα Πατριαρχεία Ιεροσολύμων, Αλεξάνδρειας, Κωνσταντινουπόλεως και Αντιοχείας έστελναν με αλληλογραφία τα συγχωροχάρτια στα Ελληνικά, Αραβικά, και στο Κυριλλικό αλφάβητο. Έτσι ενισχύονταν οικονομικά και ανακούφιζαν τους πιστούς. Εκτός από τα γνήσια συγχωροχάρτια κυκλοφορούσαν και πλαστά, τα οποία η Εκκλησία καταδίκασε ως επάρατα και ολέθρια τόσο για τον πλαστογράφο όσο και για τον αγοραστή. Η έκδοση των συγχωροχαρτιών ήταν αποκλειστικό δικαίωμα των Πατριαρχών, κάτι που υπενθίμιζε σε επίσημη πράξη του το Οικουμενικό Πατριαρχείο το έτος 1691.

Πώς είναι δυνατόν ένας Θεός ποιητής να τιμωρεί το πλάσμα των χειρών του για τις αμαρτίες που οφείλονται στην ελεύθερη επιλογή του; Η αμαρτία γεννά συναίσθημα ενοχής απέναντι στον Θεό. Ακόμα και με την διάνοια και την επιθυμία αμαρτάνει. Είναι αντιανθρωπιστική η σύλληψη του ιερατείου που θέλει τον πιστό να αμαρτάνει, ώστε το ίδιο να επιζεί από αυτό.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Είσοδος Ελευθέρα – Ώρα 8:00 μμ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

- Πέμπτη 9, ΑΡΤΕΜΙΣ. Εσωτερικός Κύκλος – Μόνο για τα μέλη
Παρασκευή 10, ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ. Θεόδωρος Κατσαφής: Αυτοενθύμηση
Τρίτη, 14, ΗΛΙΟΣ. Εισήγηση/συζήτηση Θεοσοφικού Θέματος – Μόνο για τα μέλη
Πέμπτη 16, ΑΜΜΩΝΙΟΣ ΣΑΚΑΣ. Κυριακή Αντωνίου: Η Πυθαγόρειος ΤΡΙΑΔΑ
Παρασκευή 17, ΑΛΚΥΩΝ. Νικόλαος Χαριτάκος: Οι Διδάσκαλοι του Μυστικισμού
Δευτέρα 20, ΑΘΗΝΑ. Τέλης Ράπτης: Περί Επίκουρου
Τρίτη 21, ΟΡΦΕΥΣ. Εισήγηση/συζήτηση Θεοσοφικού Θέματος (*)
Πέμπτη 23, ΑΡΤΕΜΙΣ. Εσωτερικός Κύκλος – Μόνο για τα μέλη
Παρασκευή 24, ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ. Γεώργιος Γιανναδάκης:
Θεοσοφία – Βουδισμός – Πλατωνισμός
Τρίτη 28, ΗΛΙΟΣ. Εισήγηση/συζήτηση Θεοσοφικού Θέματος
Πέμπτη 30, ΑΜΜΩΝΙΟΣ ΣΑΚΑΣ. Κυριακή Αντωνίου: Η Πυθαγόρειος ΤΕΤΡΑΔΑ
Παρασκευή 31, ΑΛΚΥΩΝ. Ιωάννης Κυριακάκος: Η συνείδηση, ο θάνατος και ο χρόνος

(*) Τα μέλη των σποών ΗΛΙΟΣ και ΟΡΦΕΥΣ συναποφασίζουν σε κάθε συνάντησή τους το προς συζήτηση θέμα της επόμενης συνάντησης.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

- Δευτέρα 3, ΑΘΗΝΑ. Αντώνης Παπανδρέου: Η Θεά Αθηνά
Τρίτη 4, ΟΡΦΕΥΣ. Εισήγηση/συζήτηση Θεοσοφικού Θέματος – Μόνο για τα μέλη
Πέμπτη 6, ΑΡΤΕΜΙΣ. Εσωτερικός Κύκλος – Μόνο για τα μέλη
Παρασκευή 7, ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ. Θεόδωρος Κατσαφής: Επινόηση
Τρίτη 11, ΗΛΙΟΣ. Εισήγηση/συζήτηση Θεοσοφικού Θέματος
Πέμπτη 13, ΑΜΜΩΝΙΟΣ ΣΑΚΑΣ. Γεώργιος Γιανναδάκης: Η Ταυτότητα του Κάρμα
Παρασκευή 14, ΑΛΚΥΩΝ. ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΑΔΥΑΡ – ΚΟΠΗ ΠΙΤΤΑΣ

- Δευτέρα 17, ΑΘΗΝΑ. Ρένα Κεφαλούδη: ΗΕπίδραση της Φιλοσοφίας στον Χριστιανισμό
- Τρίτη 18, ΟΡΦΕΥΣ. Εισήγηση/συζήτηση θεολογικού θέματος
- Πέμπτη 20, ΑΡΤΕΜΙΣ. Εσωτερικός Κύκλος – Μόνο για τα μέλη
- Παρασκευή 21, ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ. Νίκος Ρούσης: Κυνηγώντας την Δύναμη
(Κάμλος Καστανέντα)
- Τρίτη 25, ΗΛΙΟΣ. Εισήγηση/συζήτηση θεολογικού θέματος
- Πέμπτη 27, ΑΜΜΩΝΙΟΣ ΣΑΚΑΣ. Κυριακή Αντωνίου:
Η Πυθαγόρειος ΠΕΝΤΑΔΑ και η ΕΞΑΔΑ
- Παρασκευή 28, ΑΛΚΥΩΝ. Ελένη Εξηναβελιώνη: Ο Χέγκελ και η Σημασία της Διαλεκτικής

ΜΑΡΤΙΟΣ

- Δευτέρα 3, ΑΘΗΝΑ. Νίκος Τσεκούρας: Περί Ελευθερίας
- Τρίτη 4, ΟΡΦΕΥΣ. Εισήγηση/συζήτηση θεολογικού θέματος
– Μόνο για τα μέλη
- Πέμπτη 6, ΑΡΤΕΜΙΣ. Εσωτερικός Κύκλος – Μόνο για τα μέλη
- Παρασκευή 7, ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ. Θεόδωρος Κατσιφής:
Η Θεοσοφία στην Αυτοβελτίωση
- Τρίτη 11, ΗΛΙΟΣ. Εισήγηση/συζήτηση θεολογικού θέματος
- Πέμπτη 13, ΑΜΜΩΝΙΟΣ ΣΑΚΑΣ. Γεώργιος Γιανναδάκης:
Η Πίστη και η Γνώση
- Παρασκευή 14, ΑΛΚΥΩΝ. Ρένα Κεφαλούδη: Η Θρησκεία μέσα στην Κοινωνία
- Κυριακή 16, ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ – ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ
- Δευτέρα 17, ΑΘΗΝΑ. Σπύρος Παρασκευάς: Μύθια, Μυστήρια, Μυσταγωγία
Η Επίδραση της Φιλοσοφίας στον Χριστιανισμό
- Τρίτη 18, ΟΡΦΕΥΣ. Εισήγηση/συζήτηση θεολογικού θέματος
- Πέμπτη 20, ΑΡΤΕΜΙΣ. Εσωτερικός Κύκλος – Μόνο για τα μέλη
- Ολοκλήρωση Δεύτερου Επιπέδου
- Παρασκευή 21, ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ. Ελεύθερη Συζήτηση με θέμα:
Η πράξη στην Θεοσοφία
- Πέμπτη 27, ΑΜΜΩΝΙΟΣ ΣΑΚΑΣ. Γεώργιος Γιανναδάκης:
Η Ψυχή και το Πνεύμα
- Παρασκευή 28, ΑΛΚΥΩΝ. Ελεύθερη Συζήτηση με θέμα: Θεϊσμός – Αθεϊσμός

ΘΕΟΣΟΦΙΚΗ ΣΤΟΑ «ΜΙΝΩΣ», ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - Αστρολογία

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - Πνευματική Προσέγγιση

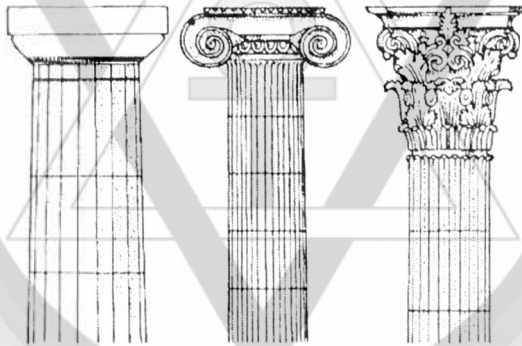
ΜΑΡΤΙΟΣ - Επιστήμη της Αναπνοής

ΘΕΟΣΟΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ «ΡΑΔΑΜΑΝΘΥΣ», ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - Μαριάννα Κανδεράκη: Μύηση στα Ερημητικά Κείμενα

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - Τριανταφύλλου Αναστασία: Ντάιμα

ΜΑΡΤΙΟΣ - Παράσχος Φραντζολάκης: Περί Συμβόλων

Παρακαλούμε τους συνδρομητές του περιοδικού ΙΛΙΣΟΣ να μεριμνούν τακτικά για την εξόφληση της ετήσιας συνδρομής τους, η οποία ανέρχεται στο ποσό των 15€ για Ελλάδα & Κύπρο και 20€ για το εξωτερικό (Δηλ. 4 τεύχη ετησίως συν ταχυδρομικά έξοδα). Αν διαμένετε στην επαρχία, μπορείτε να επικοινωνείτε με τους κατά τόπους αντιπροσώπους μας.

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ»
Βουκουρεστίου 25, α' όροφος,
είναι ανοικτά κάθε ημέρα από
19.30 - 21.30, εκτός Σαββάτου
και Κυριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ-ΔΩΡΕΕΣ

Παρακαλούμε όπως απο-
στέλλετε με ταχυδρομική
επιταγή προς: Περιοδικό

« Ι Λ Ι Σ Ο Σ »
ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25,
106,71 Αθήνα.

Επίσης αποστέλλετε με τρα-
πεζική επιταγή μόνο εις:

Θεοσοφική Εταιρεία, Βου-
κουρεσίου 25, 106 71, Αθήνα
ή με κατάθεση στον λογ/σμό
ALPHA BANK:

IBAN GR30 0140 8340 8340
0200 2000 107

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Κεφαλλονιά, Γ. Διαμαντάτος,
τηλ. 6944331000

Βόλος, Γ. Κουκουβίνος,
τηλ. 6946146763

Κρήτη, Στ. Βασιλάκης,
τηλ. 6937005048

Θεσ/νίκη, Γ. Βαφειάδης,
τηλ. 2313016807

Τρίκαλα, Στ. Λιγάτσικας,
τηλ. 6977679184/

Πάτρα, Σ. Ιγγλέσης,
τηλ. 6944907479

Σύρος, Π. Ζαραφωνίτης,
τηλ. 6932327646

Θράκη, Γ. Τρανοπούλου,
τηλ. 6976488448

Κύπρος, Αθ. Παπαδόπουλος,
τηλ. 00035724654511

Τα άρθρα που δημοσιεύονται στο περιοδικό ΙΛΙΣΟΣ,
φέρουν την ευθύνη των αρθρογράφων για το περιεχό-
μενό τους και δεν λογοκρίνονται ούτε απηχούν απα-
ραιτήτως τις απόψεις του περιοδικού.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ:

(Έκπτωση για μέλη και συνδρομητές εντός παρένθεσης)

Στα Πόδια του Διδασκάλου - Κρισναμούρτι	5€
Η Εξέλιξη της Μορφής και της Ζωής - Άννη Μπέζαντ.....	10€ (-5)
Προσέγγιση στην Πραγματικότητα - N. Sri Ram.....	8€
Οι Βαθύτερες Όψεις της Ζωής - N. Sri Ram	8€
Επιλογή Ιλισού - τόμος 1959-61, τόμος 1962-65, τόμος 1966-70, τόμοι 1973-78, τόμος 1991, 1992, τόμος 1993.....	12€ (-2)
Τεύχη Ιλισού 1976-99.....	1€
Τεύχη Ιλισού 2000-2009.....	2€
Τεύχη Ιλισού 2010 -	3€
Το Κλειδί της Θεοσοφίας - Έλενα Π. Μπλαβάτσου	18€ (-3)
Η Φωνή της Σιγής - Έλενα Π. Μπλαβάτσου	10€ (-2)
Τα Πρώτα Βήματα στον Αποκρυφισμό - Έλενα Π. Μπλαβάτσου	10€ (-2)
Αόρατοι Βοηθοί - C. W. Leadbeater	14€ (-2)
Σ' Εκείνους που Πενθούν. - C. W. Leadbeater	8€
Οι Επτά Κοσμικές Ακτίνες - Ernest Wood.....	14€ (-2)
Το Φως της Ασίας - Sir Edwin Arnold.....	14€ (-6)
Γιόγκα και Αποκρυφισμός - Έλενα Π. Μπλαβάτσου	30€ (-5)
Ζωή στο Επέκεινα - C. W. Leadbeater	25€ (-5)

Υπό έκδοση

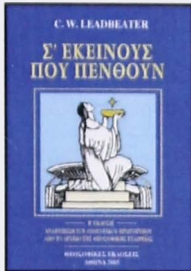
Μύστες, Αποκρυφο και Μαγικές Τέχνες - Έλενα Πέτροβα Μπλαβάτσου
Βιβλίο Α και Βιβλίο Β

Ταχυδρομική ή τηλεφωνική παραγγελία με αντικαταβολή

Όνοματεπώνυμο.....Τηλέφωνο.....
Οδός.....Αριθμός.....Πόλη.....Τ.Κ.....

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ

από τις Θεοσοφικές Εκδόσεις

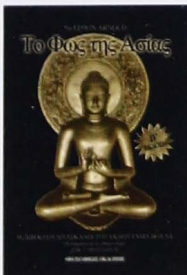
C W. Leadbeater
**Σ' Εκείνους
που Πενθούν**

C W. Leadbeater
Αόρατοι Βοηθοί

Ernest Wood
**Οι Επτά
Κοσμικές Ακτίνες**

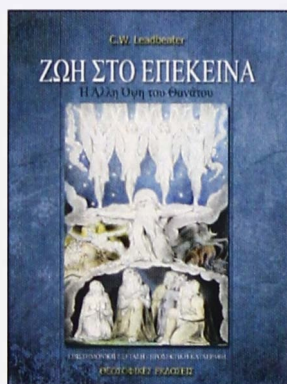

Sir Edwin Arnold
Το Φως της Ασίας

Κυκλοφόρησε
από τις ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
το έργο του C. W. Leadbeater

ΖΩΗ ΣΤΟ ΕΠΕΚΕΙΝΑ Η Άλλη Όψη του Θανάτου

(Επιστημονική έρευνα – Προσεκτική καταγραφή)

Υπάρχει ζωή μετά τον θάνατο; Πού πηγαίνουμε; Τι είναι το καθαρτήριο και η γκριζα ζώνη; Πώς αντιμετωπίζεται το στοιχειακό της επιθυμίας; Γιατί ορισμένοι άνθρωποι αποβιώνουν πρόωρα; Τι συμβαίνει με τα μικρά παιδιά;

Αντικρούοντας την δεισιδαιμονία και τον φόβο περί θανάτου, ο συγγραφέας επιχειρεί να παρουσιάσει μια άλλη όψη του αναπόφευκτου αυτού συμβάντος και των προεκτάσεών του. Προσπαθεί να δώσει σαφείς απαντήσεις στα διάφορα ερωτήματα που ανέκαθεν απασχολούσαν τον άνθρωπο σε κάθε εποχή, να καταπολεμήσει την άγνοια που γεννά την δυστυχία, να απαλύνει τον ανθρώπινο πόνο και την αγωνία για την απώλεια των προσφιλών προσώπων. Αφιερώνει ένα μεγάλο μέρος στην ύπαρξη οπτασιών, το φαινόμενο των οποίων πραγματεύεται με ιδιαίτερη προσοχή. Τι είναι, πότε εμφανίζονται και τι επιζητούν; Πώς πρέπει να συμπεριφερθεί κανείς;

Επιπλέον, παραθέτει τα συμπεράσματα εκτεταμένης έρευνας περί πνευματισμού, θέτοντας εύλογα ερωτήματα. Τι είναι εκείνο που επικοινωνεί; Υπάρχουν επιπτώσεις στο διάμεσο και τους συμμετέχοντες σε μια πνευματιστική συνεδρία; Πώς επηρεάζεται ένας νεκρός από την πρακτική αυτή; Ποια είναι η θέση της Θεοσοφίας;

(σελ. 370, μέγεθος: 17X24, Α.Τ. 25 €)

(Συνδρομητές ΙΛΙΣΟΥ & Μέλη της Θ.Ε. 20 €)

ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ